

2021

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**Aranyalma
Református
Általános Iskola,
Óvoda és Mini
Bölcsőde**

8163 Csajág
Szabadság u. 1-3.
OM: 200630

TARTALOM

BEVEZETŐ	5
AZ ARANYALAMA REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA BEMUTATÁSA	6
1.NEVELÉSI PROGRAM	8
1.1.Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	8
1.1.1.Küldetésnyilatkozat – A Magyarországi Református Egyház közoktatási intézményeinek közös nevelési célkitűzési	8
1.1.2. Pedagógiai alapelveink, értékeink	10
1.1.3. Célok és feladatok	10
1.1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	11
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	13
1.3.Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	16
1.3.1. Alapfogalmak	16
1.3.2. Az egészségnevelés célja	16
1.3.3. Az egészségnevelés alapelvei	16
1.3.4. Egészségnevelés, fejlesztés területei	17
1.3.5. Az egészségnevelés szinterei	18
1.3.6. Mindennapos testmozgás	20
1.3.7. Segítő kapcsolatok, partnerek	22
1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok	23
1.4.1. A közösségfejlesztés tanórán kívüli szinterei	24
1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	27
1.5.1. A pedagógusok feladatai	27
1.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma	28
1.5.3. Az osztályfőnök feladatai	29
1.6.A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	31
1.6.1.A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása intézményünkben	32
1.6.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása	33
1.6.3. A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók nevelése	35
1.6.4. Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	35
1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	38
1.7.1. Az iskolai diákönkormányzat	38
1.7.2. Az iskolai diákközgyűlés	38
1.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	40
1.8.1. A szülő és az iskola együttműködésének formái	40
1.8.2. A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmi, lehetőségei	42
1.8.3. Óvoda és iskola kapcsolata	43
1.8.4. Civil szervezetek, önkormányzatok és az iskola kapcsolata	43
1.8.5. Kapcsolat a fenntartó Csajági Református Egyházközséggel	43

1.9. A tanulmányok alatti vizsgák	46
1.9.1. A vizsga fajtái, vizsgára kötelezettek	46
1.9.2. Vizsgatárgyak, vizsgarészek	48
1.9.3. Vizsgaidőszakok	48
1.9.4. Jelentkezés a vizsgákra	48
1.9.5. Vizsgák rendje	49
1.9.6. Vizsgák értékelése	50
1.9.7. A vizsgáztató tanárok megbízása és a vizsgák dokumentálása	50
1.10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai	51
1.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	53
2. HELYI TANTERV	54
2.1. A választott kerettanterv megnevezése	55
2.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások meghatározása	57
2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	62
2.3.1.Általános alapelvek	62
2.3.2. Alkalmazható tankönyvek, segédletek és taneszközök. A tankönyv és taneszköz kiválasztás elvei	62
2.4. A Nemzeti Alaptantervben (NAT) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	66
2.4.1. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	63
2.4.2. A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok	66
2.4.3. Az erdei iskolai képzés programja, a komplex természet szemlélet kialakítása	72
2.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	74
2.6. Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	74
2.7. Projektoktatás, a tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	75
2.8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái	77
2.8.1. Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái	77
2.8.2. A tanulók munkájának szöveges értékelése	80
2.8.3. Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	82
2.8.4. Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya	84
2.8.5. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai	85
2.9. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei	86
2.10. A nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	87
2.11. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	88
2.12. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	89
2.13. A gyermekek, a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	90
2.14. A tanulók jutalmazásával, elmarasztalásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	92

3. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK-OKTATÁSÁNAK PROGRAMJA	97
3.1. A nevelő-oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	97
3.2. Az értelmileg akadályozott tanulók fejlesztésének pedagógiai szakaszai	100
3.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	102
3.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	103
3.5. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	104
3.6. A gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	105
3.7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	106
3.8. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái továbbfejlesztésének lehetőségei	107
3.9. Iskolai egészségnevelési feladatok végrehajtása	108
3.10. A környezeti nevelési program szerepe	109
4. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK HELYI TANTERVE	110
4.1.Általános alapelvek	110
4.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások meghatározása	111
4.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	115
4.4. Iskolai beszámoltatás, értékelés, minősítés sajátosságai	116
4.5. A magatartás és a szorgalom minősítési rendszere	117
5. AZ ARANYALMA REFORMÁTUS ÓVODA ÉS MINI BÖLCSŐDE NEVELÉSI PROGRAMJA	119
5.1. A település és az óvoda bemutatása	119
5.2.. Az intézmény adatai	121
5.3. A törvényi háttér	123
5.4. A református óvodai nevelés feltételrendszere	124
5.4.1. Személyi feltételek	124
5.4.2. Tárgyi feltételek	124
5.5. Pedagógiai programunk szellemisége	126
5.5.1. Gyermekkép	126
5.5.2. Óvodakép	126
5.5.3. Óvodai nevelésünk alapelvei	127
5.5.4. Óvodai nevelésünk célja	127
5.5.5. Keresztyén szellemű nevelés	128
5.5.6. Elvárás munkatársainkkal szemben	128
5.5.7. Kíváncsi a szülőkkel szemben	130
5.6. Az óvodai nevelés feladatai	131
5.6.1. Az egészséges életmód alakítása	131
5.6.2. Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása	133
5.6.3. Hagyományörzés	134
5.6.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	136
5.7. Az óvodai élet megszervezése	138
5.8. A nevelőmunka dokumentálása	140
5.9. Az óvodai élet tevékenységformái	141
5.9.1. Játék	141
5.9.2. Munka jellegű tevékenységek	144
5.9.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	146

5.9.4. A külső világ tevékeny megismerése	147
5.9.5. Verselés, mesélés	151
5.9.6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	152
5.9.7. Mozgás	154
5.9.8. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	156
5.10. Az óvoda pedagógiai dokumentumai	158
5.11. Egészségnevelési és környezet nevelési elvek	160
5.11.1. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek megvalósulása, feladatok	161
5.12. A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	166
5.13. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	168
5.14. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	170
5.15. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodában	171
5.15.1. Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése, fejlesztése	171
5.15.2. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése	172
5.15.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek	173
5.15.4. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek	174
5.16. Az óvoda kapcsolatai	175
5.16.1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködése	175
5.16.2. Kapcsolat a fenntartóval	176
5.16.3. Kapcsolat a gyülekezettel	176
5.16.4. Kapcsolat a társintézményekkel, iskolákkal	177
5.16.5. Kapcsolat a munkánkat segítő intézményekkel	178
5.16.6. Külső szakmai kapcsolatok	179
5.17. Megemlékezések, ünnepek	181
6. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	183
6.1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa	183
6.2. A Pedagógiai Program felülvizsgálatának rendje	183
7. ZÁRADÉKOK	184

BEVEZETŐ

ALAPADATOK

Az intézmény neve: Aranyalma Református Általános Iskola, Óvoda és
Mini Bölcsőde

Székhelye: 8163 Csajág, Szabadság u. 1-3.

Telephelye: 8164 Balatonfőkajár, Árpád u. 1/a.

Tagintézménye: 8164 Balatonfőkajár, Béke u. 1.

Az iskola alapítója és fenntartója: Csajági Református Egyházközség

Székhelye: 8163 Csajág, Szabadság u. 22.

Az Alapító Okirat kelte: 2005. 06. 29.

Az Alapító Okirat módosítása: 2021. 04.28.

AZ ARANYALMA REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA BEMUTATÁSA

*„Mint az aranyalma ezüstitányéron,
olyan a helyén mondott ige.”*

/Példabeszédek 25,11./

Az **Aranyalma Református Általános Iskola** a Veszprémi Egyházmegye első református általános iskolája. 2005 szeptemberétől a helyi református gyülekezet kezdeményezésére keresztyén nevelés és oktatás folyik intézményünkben. 2008-ban újabb telephelyen, Balatonfőkajáron is megnyitotta kapuit iskolánk.

Iskolánk nyolc évfolyamos református általános iskola, amely ökumenikusan nyitott a más felekezetűek (történelmi egyházak hívei) felé.

Balatonfőkajári intézményegységünkben részben integráltan enyhén értelmi fogyatékos tanulókkal is foglalkozunk. Tanulóink egy része főként Füléről jár be. Csajági intézményegységünk diákjainak kb. fele a környező településekről: Küngösről, Berhidáról, Peremartonról jár hozzánk.

Az iskola megtartó, erős gyökérsége távoli időkbe nyúlik vissza, és dicséri azon nevelők évtizedes munkáját, akik jó alapokat raktak ahhoz, hogy mi erre bátran építhetünk tovább. Építhetünk úgy, hogy tudjuk, pedagógiai munkánk legfontosabb területe a nevelés. Magas színvonalon oktatni, biztos tudást adni csak jó hangulatú, pozitív, elfogadó légkörben lehet. Tudjuk, hogy az átlagon felüli figyelem, a nemcsak tantárgyi jellegű, személyes kommunikáció pozitív irányba mozdítja el a tanár-diák kapcsolatot, és elfogadó, szerető légkört teremt. Eredményességünk záloga a tisztelet, a szeretet a gyermek iránt, és valódi partnerkapcsolat a szülőkkel.

Iskolánk nem attól keresztyén, hogy hittanórák vannak, hogy nap mint nap olvassuk a Bibliát, hanem attól, hogy a Biblia tanítása szerint szervezzük mindennapjainkat.

„Mit használ, ha valaki állítja, van hite, de ebből fakadó tettei nincsenek?”

A hétkezdő áhítattal, a csendes percekkel lelki támaszt nyújthatunk. Hisszük, hogy a kicsi korban elvetett mag, ha kikel, „fává nőhet”, ami egész életen át kapaszkodót tud nyújtani. A hit ajándék, nem örökölhető, és nem nevelhető, de az együtt töltött időben olyan élményeket szeretnénk nyújtani tanítványainknak, ami elősegíti a hit elfogadását. A Csendes napi elmélyülés, az adventi várakozás programjai- verses, zenés áhítatok, kézműveskedés, az iskolai, gyülekezeti karácsony szeretetteljes órái és más hasonló lelki élmények, a közösségi összetartozás megélése iskolánk arculatának meghatározó elemei.

Büszkék vagyunk tehetséges diákjaink sikereire, de nagy energiákat fordítunk gyógypedagógus, logopédus, pszichológus segítségével a sajátos nevelési igényű, a tanulási magatartási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő tanulóinkra.

A nevelők sokszínűségét dicsérik a változatos szabadidős foglalkozások. Hagyományörző citera zenekarunk több mint 30 éves. A néptánc, az énekkar jellemformáló ereje tanulóink érzelmi intelligenciáját növeli. Focisuli és tömegsport foglalkozásoktól hangos az udvar délutánoként. A mai kor kihívásaihoz igazodva robotika és programozó szakkört indítottunk. A gondolkodás fejlesztése, az élményszerű tanulás napjainkban fontos feladat, ezért vezettük be a Sakkpalota Programot és indítottunk sakkszakkört. Minden évben az ötödik osztályosainknak tavasszal erdei iskolát szervezünk a szülők és/vagy a fenntartó támogatásával. A nyár folyamán a tanulók széles köre vehet részt iskolai szervezésű táborozáson, amely a közösségépítés mellett a tevékeny hazaszeretetre nevelés színtere is.

A továbblépéshez számba kell venni azokat a területeket is, ahol akad még tennivalónk bőven: növelni diákjaink tanulás iránti kedvét, megértetni velük, hogy „szigorú” szabályaink az ő érdekeiket szolgálják. Nem szabad lázadni minden megkötöttség ellen, ami a fejlődésük alapja. Mint ahogy a szőlőtő sem dobhatja el a karót, amely azért áll mellette, hogy a szőlővesszők magasba fussanak rajta. .

Mi, az Aranyalma Református Általános Iskolában szolgáló pedagógusok arra vállalkozunk, hogy nevelő munkánkkal az **Evangélium tanításában kifejezett értékeket** diákjaink egész életében meghatározó elvekké alakítsuk. Feladatunk a nemzeti műveltség, a kultúra átadása, megőrzése, az egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése. Reményünk, hogy gyermekeink gondolkodásába világosságot, érzelmeikbe melegséget, cselekedeteikbe lelkesedést viszünk.

1. NEVELÉSI PROGRAM

*„A Ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet,
a jó cselekedet mellé tudományt!”
/2 Pét. 1,5/*

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1.1. Küldetésnyilatkozat – A Magyarországi Református Egyház közoktatási intézményeinek közös nevelési célkitűzése

A Magyarországi Református Egyház – Jézus Krisztus missziói parancsának engedelmeskedve, az évszázados gyakorlat folytatásaként, tagjai igényének megfelelően, Magyarország Alaptörvénye és a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismeret- és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvények és egyéb jogszabályok alapján – köznevelési intézményeket tart fenn.

Működésük és rájuk vonatkozó egyházi szabályozás nem lehet ellentétes azokkal a jogszabályokkal, amelyek a fenntartótól függetlenül valamennyi magyarországi közoktatási intézményre vonatkoznak, ha azok nincsenek ellentétben a Szentírás parancsaival.

A református köznevelési intézményekben a nevelés és az oktatás – figyelemmel az állami iskolák és az önkormányzati óvodák követelményeire, továbbá a magyar református iskolák autonóm életéből és hagyományaiból következő művelődési anyagra – Istennek a teljes Szentírásban adott kijelentése, valamint a Második Helvét Hitvallásban és a Heidelbergi Kátében megfogalmazott hitelvek és a magyar kálvinizmus szellemében folyik.

A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A keresztelekor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református közoktatási intézmény, amely a gyermeket Krisztusban testvérnek fogadja el.

Jézus Krisztus missziói parancsa: *“...tegyetek tanítványokká minden népeket...”* (Mt 28,19) nem csupán az Egyháznak szól, hanem a családnak és az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezeteket abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, *“hogya ha*

majd felnő, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt”.

A református iskola keresztyén közösség. Olyan hitvalló (lehetőleg református) pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni a tanítványaikat. A keresztyén pedagógusok elfogadják a gyermekek különbözőségét azokra építve, adják át tudásukat, ugyanakkor az elfogadást az együvé tartozást magatartásával is tanítja.

A Magyarországi Református Egyház református vallású diákjaiból **öntudatos, hitvalló magyar reformátusokat** kíván nevelni iskoláiban.

- **Reformátusokat**, tehát olyan keresztyéneket, akik életének zsinórmértéke a Szentírás, elfogadják ősi hitvallásaikat, a Heidelbergi kátét és a II. Helvét hitvallást; s akik tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha Tőle kérnek segítséget, a Szent Lélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére.
- Olyan **magyar** reformátusokat, akik a magyar kultúrát — elsősorban rendkívül gazdag anyanyelvünket és népi kultúránkat — megbecsülik, azt tisztán megőrizni, gazdagítani és továbbadni kívánják; ismerik és szeretik hazájukat, az itt élők és a határainkon kívülre szorult magyarok múltját, jelenét, értékeit, szívesen vallják magukat magyarnak, s családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatokra készek.
- **Öntudatos, hitvalló** magyar reformátusokat, akik tudják, hogy Kiben és miért hisznek; képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni; törekednek önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására, jellemük, erkölcsi ítélőképességük és ízlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a szép és a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére, a valódi értékek felismerésére és tiszteletére, a különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére, testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre, embertársaik megismerésére, elfogadására és segítségére, a hit ajándékának elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére, felelős helytállásra.

A Magyarországi Református Egyház, iskoláiban a **nem református vallású diákjait** öntudatos magyar keresztyénekké kívánja nevelni. Lehetővé teszi számukra saját vallásuk-felekezetük hitvallásainak megismerését, ugyanakkor elvárja tőlük a református értékek ismeretét és tiszteletét.

A református iskola **úgy tudja elérni fenti nevelési céljait**, hogy megismerteti növendékeit a Biblia igazságaival és az egyháztörténet máig érvényes tanulságaival; a hiteles krisztuskövetés vonzó személyes példáját nevelői által is a tanulók elé állítja; hitéletének közösségi alkalmi révén a gyülekezeti életben való felelős részvételre indít; növendékeiben felkelti a tudásvágyat, és megalapozza a magas szintű önművelés igényét; növendékeit a tudományok segítségével rávezeti a teremtett világ megismerésének és megőrzésének fontosságára; a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonytá teszi őket a szépre; a reál és humán tudás átadásával kifejleszti bennük a józan, kritikus és önálló gondolkodás és a felelős cselekvés képességét; gondosan ápolja az anyanyelvet és a magyar nemzeti hagyományokat; megérteti tanítványaival, hogy a világ megismeréséhez elsősorban saját nyelvükön, kultúrájukon keresztül vezet az út; rendszerességével és következetességével a személyes és társadalmi szintű kötelességtudat és áldozatvállalás mintáját állítja növendékei elé.

A fenti célok elérése érdekében a Magyarországi Református Egyház iskoláinak az a **feladata**, hogy imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a magyar református iskolák hagyományainak, a keresztyén közösség nevelőerejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek-eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke fel tudja mutatni azokat a képességeit, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőtől.

1.1.2. Pedagógiai alapelveink, értékeink

A református iskola a hagyomány, az értékek, az értékrend védelmével magát az embert védi.

- Olyan feltételeket igyekszünk teremteni, és olyan munkát végezni, hogy a gyermekek testileg–lelkileg egészséges, felelős közösségi emberként tudjanak élni a mindennapokban.
- Törekszünk az ember közösségi életét szabályozó erkölcsi értékek megvalósítására való képesség fejlesztésére: Isten és emberszeretet, az emberi élet védelme, igazság és igazságosság.
- Kiemelt feladatnak tekintjük a gyermekekre való személyes odafigyelést, a személyre szabott foglalkozást mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás terén.
- Arra törekszünk, hogy intézményünkben jó hangulatban, szép környezetben tanuljanak-nevelődjenek a gyerekek.
- Tevékenységünket szolgálatnak tekintjük, melyet a társadalmi és a partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes, keresztyén légkörben végzünk.
- Kiemelt feladatnak tartjuk, hogy az egészséges életmód megismert elemei épüljenek tanulóink személyiségébe.
- Célunk a szilárd alapkészségek kialakítása mellett megtartani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel szerezni az ismereteket; s kitartással eljutni a kitűzött célig. Meg kell tanítanunk a kudarcot is elviselni, feldolgozni és értékelni.
- Azért dolgozunk, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában boldogulni tudó emberekké váljanak. Olyanokká, akik a megszerzett tudást értéknek tekintik és használják. Akik egyéni értéknek tekintik a családjukat, a nemzetüket, egyházukat.
- Arra törekszünk, hogy ápoljuk, továbbvigyük hagyományainkat, a családi tradíciókat, a felelősségtudatot, a felnőttek tiszteletét, a szülőföld, a szabadság, a keresztyén értékek, a munka szeretetét.

1.1.3. Célok és feladatok

- Korszerű, keresztyén természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet a gyermekek eszközként használnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvési formákban.

- Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az intézményi tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
- A tehetség kibontakozásának segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény, az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a különleges bánásmódot igénylő tanulók számára is.
- A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- A pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos korszerűsítése.
- Célunk, hogy a gyermekek megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával.
- Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
- Az IKT-eszközök alkalmazásának folyamatos bevezetése /Internet, e-tananyagok, projektmunkák/.
- A sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elérését, és a célok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó rendszeres és komplex értékelés, valamint az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre, közösségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek. Mivel iskolánk nevelő-oktató tevékenysége 1-8. évfolyamig terjed, ez fokozottan szükségessé teszi az egységes cél- és feladatrendszer mellett az életkorhoz, a nevelő-oktató munka szakaszaihoz alkalmazkodó eszközök, eljárások kialakítását, alkalmazását.

1.1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

A nevelő-oktató munka ismeret – és értékátadó tevékenység, mely módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban tekintettel van a tanulócsoporthoz heterogén összetételére, a tanulók életkori sajátosságaira, és teret biztosít a tanulói aktivitásnak az ismeretszerzés folyamatában.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében az integrált nevelést segítő sérülés specifikus fejlesztés, egyéni továbbhaladás, értékelés biztosítása.

A nevelési-oktató feladatok aktuális **eljárásrendjét** minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

Céljaink és feladataink eredményes teljesítése érdekében fontos számunkra:

- A NAT szabályozásának megfelelően a kulcskompetenciák fejlesztése.
- A kompetenciamérések tapasztalataiból kiindulva a tanulói különbözőségek idejében történő felismerésével, a szervezeti keretek biztosította lehetőségek függvényében, egyénre szabott haladási ütem biztosítása.

- A tanítási órákon differenciált tevékenységi formák szervezése, a rendelkezésre álló éves órakeret racionális felhasználásával csoportbontásos oktatás, korszerű taneszközök, hatékony, változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások, módszerek kipróbálása, „honosítása”, elterjesztése, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe helyezése.
- IKT eszközök használata, digitális készségek fejlesztése, azaz a digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése.
- A hátrányos helyzetű és a különleges bánásmódot igénylő tanulók esélyegyenlőségének javítása, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása, a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében az iskolánk sajátosságainak megfelelő, a tervezett fejlesztésekhez illeszkedő, már kifejlesztett, kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek, eljárások alkalmazása, megismerése, adaptációja, „jó gyakorlatok” átvétele, alkalmazása és terjesztése.
- Az intézmény saját innovációinak megvalósítása, amely a helyi igényekhez igazodva, az egyéni fejlesztéseket, a nevelés-oktatás eredményességének fokozását, az esélyegyenlőség kiteljesítésére hatékony és sikeres, az egyéni fejlődést támogató oktatási utak, programok, nevelési eljárások, tanulásszervezési módok kidolgozását, azok gyakorlati megvalósítását szolgálja.
- Átfogó intézményfejlesztés megvalósítása, a fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztését, a pedagógiai szemléletváltást segítő tevékenységek megvalósítása, ezen belül az intézmény pedagógiai dokumentumainak módosítása, oly módon, hogy az iskola pedagógiai innovációjának fenntarthatóságát biztosítsa.
- Az iskola pedagógiai programjának és informatikai stratégiai tervének összehangolása az IKT alapú kompetenciafejlesztés céljaival.
- Következetes, fokozatosan nehezedő követelménytámasztás, és a tanulói teljesítmények változatos formájú, személyre szóló folyamatos ellenőrzése, értékelése.
- Szakértői vélemény alapján, a központilag biztosított illetve a fenntartótól kapott órakeret felhasználásával fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások szervezése különösen a különleges bánásmódot igénylőgyermek számára.
- Tehetséges tanulók korai felismerése, differenciált foglalkoztatásuk, fejlesztésük biztosítása és „menedzselése”, a kimagasló teljesítmény elismerése, jutalmazása.
- Községi, iskolai szintű rendezvények, ünnepélyek, megemlékezések, szervezése, változatos programkínálat biztosítása, valamint a szabadidő hasznos eltöltésének változatos módon történő segítése.
- A diákönkormányzat hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információk, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

1.2.A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„Rossz iskola az, amelyik mindent megtilt. Még rosszabb az, amelyik mindent megenged. A jó iskola világosan megfogalmazza a követelményrendszerét és miközben „birkózik” a diákjaival, kialakul bennük az az ösztönző és fékrendszer, mely ahhoz kell, hogy később helyesen álljanak meg a saját lábukon.”

/Karácsony Sándor nyomán/

A nevelés-oktatás folyamán alakulnia kell a gyermekek személyiségének, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget.

Nem beszélhetünk addig a személyiségfejlesztésről, amíg nem biztosítjuk az alapvető készségek, képességek fejlesztését. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani; ill. annak, hogy a gyerekekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

Nevelőmunkánk eredményessége érdekében megismerjük a gyermekek értékrendjét, személyiségvonásait, családi körülményeit, társaik, osztálytársaik között elfoglalt helyzetüket, folyamatosan nyomon követjük mindezek változását, együttműködünk a szülőkkel. Olyan gyermekközösség kialakítására törekszünk, melyben az egyén is optimálisan fejlődik.

Református iskolánkban a személyiségfejlesztés pedagógiai feladatai szorosan kötődnek egyházunk sajátos arculatához. A személyiséggel kapcsolatban a keresztyén tradíció emberképének leglényegesebb sajátossága, hogy

- az Isten képére és hasonlatosságára teremtett ember különbözik minden más teremtménytől,
- az egyes ember személyisége páratlan és megismételhetetlen érték.

A keresztyén iskola más, és hitünk szerint több a világi oktatási intézménynél, mert

- elsősorban nem intézményként, hanem a benne élő személyek tevékenysége által nevel,
- a nevelés háttérében a keresztyén teológia emberképe áll, mely szerint az ember nem a teljesítménye miatt elfogadott, hanem a maga egyetlenszerűségében érték az Isten előtt,
- az egyházi iskolában az egyén önazonosságát megelőzi a közösségé: a keresztyén egyházhoz, nemzethez, iskolához és családhoz tartozás és érzelmi azonosulás.

A személyiségfejlesztés feladatait a következő területekre bontva adjuk meg, összhangban a pedagógiai program alapelveivel, cél- és feladatrendszerével, valamint a NAT-ban képviselt értékekkel és a helyi sajátosságokkal:

- Az értelem művelése
- Segítő életmódra nevelés
- Egészséges és kulturált életmódra nevelés

Az egyes területekhez a következő konkrét feladatok elvégzését látjuk fontosnak:

Az értelem művelésénél fontos a megismerési vágy, a felfedezési vágy, a játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése. Ezzel egyidejűleg fejlesztenünk kell a tanulási képességeket is: a kognitív műveleteket, a megismerést, a gondolkodást, a kommunikációt, valamint a tapasztalati és értelmező tanulást, mindezt a következetes kompetencia alapú oktatáson keresztül.

Segítő életmódra nevelés: a keresztyén értékrend megismerését, ennek elfogadását, e szerinti viselkedés kialakítását, valamint a viselkedéshez szükséges képességek kiépülését jelenti. Az igazon, a jón, a szépen, nyugszik, példát maga Jézus adott: **"Példát adtam nektek: amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek."/Jn. 13, 15/**

Jézus példájának megismerése és elfogadása fokozatosan történik. Először a gyerekeknek el kell sajátítaniuk a keresztyén viselkedés alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Olyan iskolai életrendet kell kialakítanunk, amely a hétköznapi életben elősegíti, hogy a gyermek megtapasztalhassa a kölcsönös megértés, együttérzés, segítőkészség előnyeit, hiányuk következményeit. A közvetlen megtapasztalás mellett nagy szerepük van a közvetett hatásoknak, élményeknek is (élő és történelmi személyek; a szentírás alakjai, példázatai, eseményei; irodalmi hősök, csoportok).

Ehhez olyan légkör megteremtése szükséges, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mert a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Fontos az élményszerű, pozitív minták felkínálása személyes példamutatással, irodalmi, bibliai, történelmi szereplők tetteinek, magatartásainak átélési lehetőségével; ezzel együtt a negatív, antiszociális minták hatásának a csökkentése.

Meghatározó a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben mind a tanulók, mind a pedagógusok biztonságban és jól érzik magukat.

A segítőképeség fejlesztéséhez az iskolának fel kell kínálni a segítség sokféle lehetőségét és módját

Az együttműködési képesség fejlesztéséhez a pedagógusnak rendszeresen kell élnie a segítő együttműködés formáival, (együtt cselekvés, közös kirándulás, közös feladatmegoldás). Az iskolának úgy kell szerveznie a tevékenységeit, hogy a tanulók minél több alkalommal vehessenek részt olyan tevékenységben, amely a segítő együttműködés által valósul meg.

Egészséges és kulturált életmódra nevelés

A református iskola a teljes ember nevelésére hivatott. A teljes ember kifejezés magába foglalja azt, hogy az ember testből és lélekből áll. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy testileg-lelkileg egészségesek legyenek. Közvetve vagy közvetlenül, minden tevékenységünkkel ezt kell elősegíteni.

Mindezt a közösségben, a közösség által kívánjuk elérni. Ezért célunk az iskolai formális közösségek fejlesztése:

Ennek érdekében feladatunk:

- hogy minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén egyaránt – a gyerekek szeretete hassa át,
- hogy meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük a gyermekek személyiségében rejlő értékeket,
- hogy a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzon olyan kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja,
- hogy tanítsuk meg őket az egyéni és csoportos versenyzésre, hogy elsősorban személyes példamutatással neveljük gyermekeinket,
- hogy lehetőségeink szerint a gyermekek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő változatos programokat, tevékenységi formákat,
- hogy kiemelten hangsúlyt fektessünk a kulcskompetenciák fejlesztésére,
- hogy jól együttműködjünk a térség iskoláival, kiemelten a református iskolákkal,
- hogy a szülőkkel olyan szemléletben tudjunk együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink.

1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok (Egészségnevelési, egészségfejlesztési program)

1.3.1. Alapfogalmak

Mi az egészség?

- Testi, lelki, szociális jól-lét állapota, nem a betegség hiánya
- Alkalmazkodóképesség a környezet változásaihoz
- Összhang a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségek közt.
- Kiteljesedése az egyén társadalmi integrációjától is függ (család, iskola, más közösségek)

Egészségnevelés

A tanulók egészségkultúrális szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja.

Egészségfejlesztés

Magába foglalja:

- korszerű egészségnevelés,
- elsődleges prevenció,
- mentálhigiéné,
- az önségítés feladatait, módszereit.

1.3.2. Az egészségnevelés célja

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre.

Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

1.3.3. Az egészségnevelés alapelvei

- a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni
- tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység
- kiterjed minden tanulóra
- résztvevője az iskola minden dolgozója
- helyes cselekedésre serkentő

- segíti az „egészséges iskolai légkör” kialakulását
- személyiség megerősítése
- csoportfelelősség területét szélesíti, bővíti (iskolavezetés, tanár, diákcsoporthoz)

1.3.4. Egészségnevelés, fejlesztés területei

Testi nevelés

- személyi higiéné
- környezethigiéné
- környezetvédelem
- testnevelés és sport – több mozgás
- egészséges táplálkozás
- balesetek megelőzése
- elsősegélynyújtás
- időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok
- megelőzésre nevelés
- biztonság igénye
- szexszuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség)
- életkorral járó biológiai sajátosságok

Pszichohigiénés nevelés

Egészséges életvezetés

- napi és heti életritmus
- alvás, tanulás, munka, játék
- ellenállni a reklám nem kívánatos hatásainak
- fogyasztói szokások • pozitív értékrend kialakítása
- a jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségletének kontrollálása – belső harmónia

Stresszelhárítás

- apróbb sikertelenség elviselése
- konfliktusok megoldása, problémamegoldás
- önismeret, éntudat
- dönteni tudás

Deviancia megelőzése

- szenvedélybetegségek megelőzése
- dohányzás-, alkohol-, drogtagadás
- társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdései

Érzelmi nevelés

- az életkorral járó pszichohigiénés életmódi tennivalók
- érzelmeket felismerni, kifejezni saját erőnyeit, gyengéit felmérni, érzéseket kezelni
- empátia-képesség fejlesztése, segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztése

Szociális higiénés nevelés:

Kedvező társas kapcsolatok építése, fenntartása

- barátságok kialakítása
- kommunikáció fejlesztése
- kreativitás, aktivitás, együttműködés, vitakultúra fejlesztése, megtartása
- etika, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni (házirend)
- szerepfeszültségek feloldása, érintkezési zavarok megelőzése
- társadalmi izoláció megelőzése (hátrányos helyzetűek)
- társadalmi támaszok (család, barát, egyesület, kisközösség...) fontossága, előnyei

1.3.5. Az egészségnevelés szinterei

Tanítási órákon

Minden tanár, tanító képes arra, hogy szaktárgyában megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit és ezeket építse be a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

Egészségnevelés a testnevelési órákon

- A választott kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint a testnevelés tantárgy oktatásának: gimnasztika, atlétika, torna, két szabadon választott labdajáték, küzdősportok, úszás, szabadidős sportok
- Az életmód és a tartási rendellenességek gyakorisága miatt órák elején tartásjavító gerinctorna bevezetése.
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése
- Minőség-ellenőrzés: a tanulók egységes mérése, értékelése, és minősítése
- Netfit fittségi mérési rendszer alkalmazása
- Az iskolaorvos és védőnő vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról.

Egészségnevelés az osztályfőnöki órákon

Az osztályfőnök összefogja, egységben látatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és az életvezetés tudatosságára nevel. Ilyenek pl. a táplálkozási szokások, a szükségtelen „túlcsoomagolás”,

Az osztályfőnöki órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítjük a stressz- és konfliktuskezelés technikáinak tanítását.

Az olyan káros szenvedélyek megelőzésének érdekében, mint a drog, alkohol és a dohányzás az osztályfőnöki órát az iskolaorvos, a védőnő, a rendőrség szakemberének szükség szerinti bevonásával, esetleg mentálhigiénés szakember felkérésével tartjuk meg.

Egészségnevelés tanórán kívül

a. Szakmai szervezetekkel való együttműködés

Védőnői ügyelet biztosítása;
Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, stb.);
Egészségügyi felvilágosító előadások.

b. Versenyekre való felkészítés

Ajánlott versenyek:
Sport: atlétika, labdarúgás,
Egészségvédelem: elsősegélynyújtás

A tanulók igényei szerint más sportágakban, egészség-és környezetvédelmi témákban is szervezünk, biztosítunk felkészülési lehetőséget. A foglalkozások az iskola tornatermében, udvarán, és szaktermeiben és a község sportpályáján zajlanak délutánonként.

c. Részvétel megyei, vagy országos akciókban és programokon

Rendszeresen részt veszünk a megyei, illetve országos sport, egészség- témájú programokban, pályázatokon. A nyert összegeket a tanórai és tanórákon kívüli programok színvonalas megvalósítására fordítjuk.

A helyi Vöröskereszttel ápolott jó kapcsolatok révén részt veszünk a Véradások szervezésében, a mozgósításban.

A **Fenntarthatósági témahét** rendezvényeibe kapcsolódik iskolánk.

d. Helyi kezdeményezések

Témanapok

Olyan témanapokat kívánunk meghonosítani, amikor a diákok érdeklődésüknek megfelelő szervezett programokon vehetnek részt. Meghívott előadókkal, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot. Ilyen témanapok a következők:

Diáksport-nap: egész napos rendezvény, sport, egészség, baleset megelőzés
Dohányzásmentes Világnap: filmvetítés, beszélgetés A továbbiakban újabb témákban hívjuk fel diákjaink figyelmét:2-3 jeles nap (Egészségügyi Világnap, Nemzetközi Vöröskereszt Napja, Lelki Egészség Napja) kapcsán az ügy fontosságára.

Ennek lehetséges módjai:

- helyi rajzverseny és kiállítás (diákok által szervezeten)
- faliújság
- vers, illetve novella pályázat
- felkért előadó - helyi vetélkedő
- futóverseny stb.

Iskolai étkeztetés

Az egészségnevelés és fejlesztés fontos területe az egészséges táplálkozás. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti.

Az iskolásaink a helyi óvodában étkeznek. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani a kellő időt az ebéd elfogyasztására. A konyha javarészt gyermekétkeztetést lát el, ezért kiemelt szempont az egészséges táplálkozásra való törekvés (az alapanyagoknak és az adalékanyagoknak az egészséges táplálkozás követelményeit szem előtt tartó megválasztása).

Az óvoda nem tudja biztosítani a diétás étkeztetést a rászoruló (lisztérzékeny, diabetes, tejcukor érzékenységekben szenvedő stb.) gyermekeknek. Ezért számukra ételfutár cégtől rendeljük a speciális ételt.

1.3.6. Mindennapos testmozgás

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erőfeszítésre serkentsük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra.

A. Célok, alapelvek

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban.
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon.
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok.
- Gyógytorna gyakorlatok. • Minden testnevelés óra – testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása.
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik).
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.

- A kisgyermek a legmaradandóbb élményüket életük első tíz évében gyűjtik. Ha a testi készség és képességfejlesztés ebben az életkorban elmarad, a későbbiekben nem, vagy csak alacsony szinten pótolható.
- Fizikai képességek kialakítása és fejlesztése (is) csak az érzékeny szakaszokban gazdaságos (Pl. az úszástanulás érzékeny időszaka 3-10, az ügyességé 10-13 éves kor)

B. A mindennapos testedzés formái

A 2012/2013 tanévtől kezdődően - felmenő rendszerben - heti 5 testnevelés óra került bevezetésre.

A mindennapi testnevelés megvalósítása az alábbiak szerint történik:

- Az alsó tagozaton a heti testnevelés órák száma: 3 óra**
iskolai sportkörben való sportolás: heti 1 óra
Sakkpalota program: heti 1 óra /A Sakkpalota programon való részvételt a bizonyítványban részt vett megjegyzéssel jelöljük./
- A felső tagozaton a heti testnevelés órák száma: 3 óra**
iskolai sportkörben való sportolás, mindennapos testnevelés: heti 2 óra
- Sportköri, ill. tömegsport órák lehetősége biztosított.** Sportköreinket az adott tanév elején igényfelmérés alapján szervezzük:

Lehetőségeink: kézilabda,
labdarúgás •
kosárlabda
atlétika
asztalitenisz
játékos testedzés

Iskolánk, a helyi hagyományokhoz híven, a labdarúgás-utánpótlásnevelést preferálja, de emellett más alternatívákat is biztosít. Sportköreinket az adott tanév eleji igényfelmérés, valamint a rendelkezésre álló személyi és tárgyi feltételek alapján szervezzük.

A heti 2 sportköri óra mindkét tagozaton kiváltható igazolt sportegyesületi tagsággal.

- A napközi otthoni** szolgáltatásunkat igénybe vevő diákok a délutáni programjuk részeként tornatermi vagy udvari testnevelési foglalkozáson vesznek részt minden nap.
- Úszásoktatás** Az iskola ajánlja a szülőknek, hogy az úszni még nem tudó alsó tagozatos tanulók úszásoktatásban vegyenek részt. Az oktatást az iskola megszervezi, biztosítva annak személyi feltételeit is.

Intézményünk a tanulók fizikai állapotának mérésére felső tagozaton a NETFIT rendszert alkalmazza.)

1.3.7. Segítő kapcsolatok, partnerek

- ifjúságvédelmi felelős
- szülők, család
- iskolai szülői munkaközösség,
- iskolaorvos, háziorvos, védőnő
- gyermekjóléti szolgálatok, családsegítők
- rendvédelmi szervek ifjúságvédelmi munkatársai
- Magyar Vöröskereszt helyi csoportja
- ANTSZ

1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösség olyan emberi együttélés, amelyet közös érdekek, közös célok, közös értékrend és közösségi érzés/tudat tart össze. A közösség tehát az emberi együttélés formája. Mivel az ember társas lény, ezért közösségre van szüksége. Közösségen keresztül Istenhez is könnyebben juthatunk el.

A közösségfejlesztésben az iskolának óriási szerepe van, hiszen a gyermek ideje nagy részét itt tölti, ezért nem lehet elhibázni. Fontos feladatunk az egyénből közösségi embert formálni, a csoportból pedig olyan közösséget formálni, amely a közösség erejét a keresztyén értékrend szerint pozitív célok elérésére használja fel.

A közösségformálásnál a jézusi közösség a cél. Alaptörvény: a szeretet – igazi értelemben véve., **Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.** „/JN.13,35/

Minden tanórán (főleg osztályfőnöki órán) és tanórán kívüli foglalkozásokon (napközi, tanulószoba, kirándulás, tábor, szakkörök...) törekedni kell a közösség formálására. Ezt a folyamatot a pedagógusnak kell irányítani. A pedagógusnak példamutatónak kell lenni a gyerekek felé magatartásával, megjelenésével, beszédstílusával, viselkedésével, türelmével stb. Ahhoz, hogy közösséget tudjon formálni, jó közösségi embernek kell lennie. Fontos, hogy a tantestület is jó közösség legyen, hiszen a gyermek szemében ez is jó példaként szolgálhat.

Feladataink:

- A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- A közösségben találja meg az igazi helyét. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, ezt szolgálatnak tekintse.
- Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni - a felnőttekkel is -, tapasztalja meg, hogy ezek természetesek, s hogy van rájuk megoldás. Tanítsuk meg a konfliktusok kezelésére, megoldására.
- Tanítsuk meg, hogy társát tisztelje, szeresse. Tanítsuk meg arra, hogy felismerje: szeretve van Isten által és az emberek által; segítsük, hogy a ráirányuló szeretetet el is tudja fogadni. Segítsük, hogy tudjon bízni a társaiban, az emberekben; hogy megtapasztalja, hogy igazi biztonságot az Istenbe vetett bizalom ad.
- Tapasztalja meg, és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van a személyisége formálódásában.
- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is (iskola, egyház).
- Fejlesszük a beteg, sérült, és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Alapozzuk meg a nemzettudatot, mélyítsük el a lakóhely, a közvetlen és tágabb környezet megismerését; a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet.

- Ösztönözzük a hagyományok (családi, iskolai, népi) feltárására, ápolására, készítsük az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.
- Alakítsuk ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás legyen életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelv.

1.4.1. A közösségfejlesztés tanórán kívüli színterei

Hagyományőrző tevékenységek

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: 1849. október 6-a, 1956. október 23-a, megemlékezés a kommunista diktatúra áldozatairól (február 25.), 1848. március 15-e évfordulóján, megemlékezés a holocaust áldozatairól. a Nemzeti Összetartozás Napján (június 4-e), egyházi ünnepeinken. Mikulás, farsang, anyák napja, a 8. osztályosok ballagásakor stb

Diákönkormányzat.

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat (mely az 4-8. évfolyamok küldötteiből áll) munkáját a megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

Napközi otthon, tanulószoba.

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, – amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban napközi otthon (1-6 évf.), ill. tanulószoba (7-8 évf.), tanítási szünetekben, a munkanapokon, összevont napközi otthonos csoport üzemel, ha ezt a szülők legalább tíz gyermek számára igénylik.

Szakkörök.

A különféle szakkörök működése a tanulók képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók.

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

Témanapok:

A HATÁRTALANUL! programhoz kapcsolódóan a Nemzeti Összetartozás napján, tanítás nélküli munkanap keretében egész napos programot szervezünk.

Témahét

Fenntarthatóság hete

Tanulmányi kirándulások.

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szervezhetnek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A szülők által finanszírozott tanulmányi kirándulás nem kötelező a tanulók számára. Amennyiben az iskola, alapítvány, pályázat stb. fedezi a felmerülő költségeket, úgy a tanulmányi kirándulás kötelező. Ezeket a programokat csak akkor lehet a tanítási napok terhére megszervezni, ha részei a pedagógiai programnak.

Erdei iskola

Az általános iskola alsó tagozatán szervezzük meg. Célja, hogy a program természet közeli élményekkel segítse a tantervi követelmények megvalósítását. Az erdei iskola minden 1-4. osztályos diákunknak kötelező. A felmerülő költségeket a szülők fizetik.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett

csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Szabadidős foglalkozások.

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház-és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Iskolai könyvtár.

A tanulók egyéni tanulását, önképzését iskolai könyvtár segíti.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

Hitéleti alkalmak

Napkezdő csendespercek, áhítatok, csendesnapok, istentiszteleti alkalmak (gyermek-istentiszteletek, családi istentiszteletek).

1.5.A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1.5.1. A pedagógusok feladatai

- A pedagógus felelősséggel és önállóan, a tanulók nevelése érdekében végzi munkáját. A nevelő-oktató munka általános és az intézmény pedagógiai programja alapján módszereinek szabad megválasztásával tevékenykedik.
- Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a köznevelési törvény, pedagógiai és szaktárgyi útmutatók, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, a Szervezeti és Működési Szabályzat, a szaktanácsadó/szakértő ajánlásai és az igazgató útmutatásai alkotják.
- A pedagógusnak – tekintet nélkül munkakörére és vallására – figyelembe kell vennie, hogy református keresztyén közösség munkatársa, és köteles megjelenésével, megnyilatkozásával, valamint életvitelével is segíteni az ifjúság evangéliumi hit- és erkölcs szerinti nevelését. Tanítványaikkal köteles szelíden bánni, őket szeretettel gondozni és irányítani.
- Hivatásából eredő kötelessége, hogy végezze pedagógiai munkáját, fejlessze szaktárgyi és általános műveltségét. Ennek érdekében használja fel az önképzés és szervezett továbbképzés alkalmait. Tanártársaival, a szülőkkel és a tanulókkal való kapcsolattartása során érvényesüljenek a kulturált, pedagógiai hivatást tükröző érintkezési szabályok.
- A nevelőtestület tagjaként alkotója és részese a jó munkahelyi légkörnek. Részt vesz a tantestületi értekezletek munkájában, szavaz, és a határozatok meghozatalát követően támogatja azok végrehajtását.
- Egész tanévi munkáját megtervezi, amelyet a munkatervben meghatározott időpontig a munkaközösség-vezetőnek véleményezésre bemutat. Ezen tervezet kiegészítéssel, javítással több tanéven át is használható. Tanmenete alapján halad szaktárgyának tanításában. Kétheti óraszámnál nagyobb eltérést jelenti a munkaközösség-vezetőnek, azt a munkaközösség-vezetővel egyeztetve módosítja. (Az alsó tagozaton a tanító, a tanmenet elkészítésénél figyelembe veszi az adott osztály fejlődési, haladási ütemét, és a tervet folyamatosan felülvizsgálva, rugalmasan ehhez igazítja.)
- Ellátja a nevelő-oktató munkával szoros kapcsolatban lévő feladatokat, különösen az alábbiakat: a tanítás előkészítése, írásbeli dolgozatok, feladatlapok, munkafüzetek javítása, ellenőrzése, szemléltető-, kísérleti- és munkaeszközök tanításra való előkészítése.
- Köteles tanítványai munkáját folyamatosan ellenőrizni. A félévi és év végi értékeléshez kellő számú, időben arányos eloszlású, különböző ellenőrzési módszereken alapuló érdemjeggyel értékelni, az érdemjegyeket hetente az osztálynaplóba/digitális naplóba beírni. (Szöveges értékelés az érintett évfolyamokon.)
- A tanulók magatartásáról, neveltségi állapotáról folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt.
- Ellátja a pedagógusi munkakörrel járó adminisztrációs munkát (haladási-, szakköri-, fejlesztési napló vezetése, stb.).

- A munkatervnek megfelelően végzi a felzárkóztató, fejlesztő feladatokat, valamint a tehetséggondozást.
- Részt vesz a szaktárgyának megfelelő munkaközösség(ek) és a nevelőtestület munkájában. E közösségek munkáját arányos, egyéni feladatok megoldásával segíti.
- Szaktárgyával kapcsolatban fogadó órákon és szülői értekezleteken információt ad a szülőknek. A tanulókkal kapcsolatos tapasztalatairól folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököket, rendkívüli esetben az igazgatót.
- Tevékenysége egészével elősegíti a nevelés-oktatás általános és helyi követelményeinek teljesítését.
- Szaktárgyától függetlenül kötelessége a hivatástudatra, a helyes magyar beszédre és írásra, és általában a kifejezőkészség javítására nevelés.
- Tartsa tiszteletben a tanulók emberi méltóságát.
- Követelje meg magától, munkatársaitól, tanulóitól a pontos, fegyelmezett munkát és magatartást.
- Kötelessége, hogy a tanulók kérdéseire, felvetéseire legjobb tudása, pedagógiai elhivatottsága alapján tárgyyszerű, eligazító választ adjon.
- Köteles megjelenni az iskolai és egyházi ünnepélyeken és a munkatervben rögzített, egész iskolát érintő rendezvényeken.
- Beosztás szerint ellátja az ügyeleti szolgálatot, helyettesítéseket és felügyeletet (tanórák szünetei, ebédlői ügyelet, buszra kíséret, oktatási-, kulturális., egyházi-, sport és egyéb rendezvényeken.)
- Munkája során köteles ügyelni szűkebb környezete (folyosó, tanterem, gyakorlóhely) rendjére, tisztaságára, a tulajdon védelmére.
- Óvja tanítványai testi épségét, tevékenyen segíti az egészséges életmódra nevelést.
- Lássa el a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban előírt kötelezettségeit!

1.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma

Osztályfőnöki munkánk 3 nagy területre bontható:

Ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása
 Szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása
 Közvetlen nevelőmunka

Néha ezek összekapcsolódnak, összefonódnak. Néha egyik, vagy másik nagyobb szerepet kap.

Az osztályfőnöki foglalkozási tervek tartalma:

1. Helyzetelemzés, célok, feladatok
2. Tanulmányi kirándulás szervezése, tervezése
3. Szakköri, tanórán kívüli elfoglaltságok
4. Pályaválasztás
5. Gyermekvédelem
6. Egészségi helyzet:
 - Túlkoros

- Fáradékony
- Szétszórt figyelmű
- Hiperaktív
- Beszédhibás
- Gyenge látású
- Betegségekre hajlamos
- Túl fejlett
- Testileg elmaradott a fejlődésben

7. Családdal való kapcsolatok, felmérések

- Család helyzete, szerkezete
- Elvált szülők, csonka család
- Nagycsaládos Veszélyeztetett
- Munkanélküliséggel kapcsolatos problémák
- Szülői értekezletek, fogadó órák

8. Tervezett osztályprogramok

9. Feladatok, felelősi rendszer

1.5.3. Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt az igazgató jelöli ki, az osztályfőnöki munkaközösség javaslatának meghallgatása után. A megbízás visszavonásig érvényes. Ő osztálya közösségének felelős vezetője.

- Az osztályfőnök feladata, hogy céltudatosan összehangolja a nevelési tényezőket, alaposan megismerje a tanítványai személyiségét.
- Tanév elején elkészíti osztályfőnöki éves nevelési tervét/munkatervét, és így biztosítja nevelőmunkája tervszerűségét.
- Az osztály közösségi életének kialakításában és fejlesztésében irányító szerepet tölt be, együttműködve az osztály-diákönkormányzattal.
- Lehetőség szerint látogatja osztálya tanítási óráit, szoros kapcsolatot tart, együttműködik és összehangolja, segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Észrevételeit és az esetleges problémákat az érintett nevelővel megbeszéli.
- A fogadóórákat, szülői értekezleteket és lehetséges családlátogatásokat is kihasználva szoros kapcsolatot tart a tanulók szüleivel, eleget tesz a rendeletekben foglalt értesítési és ellenőrzési kötelezettségeinek /érdemjegyek, hiányzások, fegyelmi, meghívók, értesítő/.
- Kellő információval rendelkezik ahhoz, hogy a szükséges esetekben alapos értékelést tudjon készíteni a tanulókról.
- Mind a félévi, mind az év végi magatartás és szorgalom osztályzatok megállapításához elemzi feljegyzéseit, kikéri az osztályban tanító tanárok, tanulók véleményét és ezek alapján dönt az értékelésről.
- Segíti az osztály szülői munkaközösségének munkáját. Szülői értekezleten beszámol az osztály nevelési és tanulmányi helyzetéről, pedagógiai tanácsokat ad, törekszik az iskola és a család nevelőmunkájának összehangolására.
- A szülők és a tanulók észrevételeit, kérdéseit, javaslatait továbbítja az igazgatóhoz, illetve a nevelőtestülethez.

- Határidőre elvégzi az osztályával kapcsolatos osztályfőnöki adminisztrációs teendőket /mulasztás, törzslap, stb./, ellenőrzi a digitális naplóba írt jegyeket. Az igazolatlan órákat jelenti az igazgatónak.
- Felel az osztályterme rendjéért, igényes dekorációjáért, a leltárban szereplő berendezési tárgyakért.
- Figyelemmel kíséri, kezdeményezi és koordinálja osztálya tanulóinak a tanórán kívüli és - a meghatározott esetben - iskolán kívüli elfoglaltságait.
- Tanulmányi kirándulásokat szervezhet az iskola vezetésével egyeztetve. Figyelembe veszi, hogy a 7. évfolyamon – az iskola hagyományai szerint – a Határtalanul program keretében határon túli, lehetőleg magyar területeket kell meglátogatni. (Ehhez az iskolai alapítvány is kiemelt anyagi támogatást nyújt.) Osztályprogramot szervez.
- Az osztályával hetente részt vesz az iskolai áhítaton, csendes perceken, figyelemmel kíséri a hiányzókat és a későket. Havonta beosztási rend szerint osztályával részt vesz a vasárnapi istentiszteleteken a református felekezeti tanulókkal.
- A szülő kérésére egy-egy - de évente összesen három - napra távolmaradást engedélyezhet tanulóinak.
- Évente, tanévkezdéskor megismerteti tanulóival az iskolai étellel kapcsolatos baleset- és tűzvédelmi előírásokat és a Házirendet.
- A Házirendben meghatározott módon jutalmazhatja, elmarasztalhatja tanulóit.

1.6.A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Kiemelt figyelmet igénylő tanulók köre intézményünkben (Knt. 4. § (13))

Különleges bánásmódot igénylő tanulók

- Sajátos nevelési igényű tanulók
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók
- Kiemelten tehetséges tanulók

Fogalmi meghatározás, törvényi háttér

Intézményünk alapító okiratában az intézményi alaptevékenységek között szerepel a többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása; valamint azoknak a sajátos nevelési igényű tanulóknak az iskolai ellátása, akik a többi tanulóval nem (vagy csak részben) foglalkoztathatók együtt. Utóbbiak, elsősorban a tanulásban akadályozott gyermekek oktatása és fejlesztése, balatonfőkajári telephelyünk eltérő tantervű osztályaiban történik részleges integrációs formában. Az eltérő tagozat sajátos nevelési igényű tanulóinak fejlesztő programja a helyi tanterv mellékletében található.

E fejezet az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programját tartalmazza.

Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésének törvényi háttere

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

Az emberi erőforrások miniszterének 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.

A 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről szerint sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:

„az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

1.6.1.A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása intézményünkben

Iskolánk a keresztyén értékek mellett elkötelezett, így természetes kell, hogy legyen számunkra a fogyatékkal (enyhe fokú testi, érzelmi, beszéd) élők testvérként való elfogadása az Úr Jézus Krisztusban.

Az iskola fejlesztő tevékenységének jellege:

- órai differenciált foglalkozás,
- komplex képességfejlesztés,
- logopédiai terápia,
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye alapján.

Az együttnevelés szubjektív tényezői

A törvényi háttér megléte elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a szubjektív tényezők.

Biztosítani kell:

- a különleges bánásmódot igénylő tanuló beilleszkedését és együttthaladását a többi tanulóval, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által adott javaslatok beépítését az egyéni fejlesztési tervekbe,
- a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését,
- a fejlesztő szemlélet érvényesítését, dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek team-munkában dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek differenciált tanulásszervezésben.

A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli.

Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb.

Ez a fajta tanulásszervezés az osztály valamennyi tagjának számára kedvező.

A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki és miben marad el társaitól.

Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.

A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, optimális, támogató környezetet kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljük egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, érezzék, hogy ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem különleges bánásmódot igénylő) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertessék az osztálytársakkal a dysfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a különleges bánásmódot igénylő tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

Együttműködés a szakemberekkel: az iskolánk a sajátos nevelési igénynek, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

1.6.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés. Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárásrendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelniük:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra, • a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,
- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása.

- a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
- a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
- iskolai ártalmakra vezethető- e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegényítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)

- esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye

Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel. A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (lásd „a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszerét”);
- az ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel;
- szükség esetén pszichológus, ill. külső szakember segítségének igénybevitelével

Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:

- egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák alkalmazása
- projekt-módszer
- tevékenységközpontú pedagógiák
- individuális tanulás előtérbe helyezése
- az alapozó időszak elnyújtása
- fejlesztő értékelés alkalmazása
- napközi otthon, szakkorrepetálás biztosítása
- a pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgyógyozó
- tanulásmódszertan tanítása
- kreatív tevékenységek
- sport tevékenységek
- kommunikáció fejlesztése • önismereti foglalkozások
- drámajáték
- egyéni (1-3 fő) és kiscsoportos (4-6 fő) fejlesztő foglalkozások

1.6.3. A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók nevelése

Tehetségfejlesztésben legfontosabb alapelv, hogy ne csak az ismeretek gyarapodjanak, hanem a képességek, a kreativitás és ezzel együtt az egész a személyiség összehangoltan fejlődjön. Iskolánkban a tanulók körében vannak teljesítménybeli különbségek, ezért célszerű a differenciált osztály munka, illetve a szakkörök adta lehetőségek kiaknázása. Iskolánk kiemelt feladatának tekinti a tehetségekkel való törődést, a tehetséges tanulók továbbfejlesztését, versenyeztetését.

A szakkör az érdeklődő, jó képességű tanulókat összegyűjtő foglalkozás, mely a tantervi követelménynél mélyebb és szélesebb ismereteket nyújt, kutatásra ösztönöz építve a tanulók érdeklődésére.

Jellemzői:

- egy vagy több téma köré csoportosított
- önkéntes jelentkezés alapján történnek
- szaktanári –mentor tanári vezetéssel
- jellemzi a fokozott tanulói önállóság
- kutató munka alkalmazása
- a kutatás eredményeinek rögzítése, megvédése
- képességfejlesztés

Munkarend: szeptember 3. hetétől – május 30-ig

Hetente 1 óra

Éves szinten: kb. 32 óra

Az eredményes szakköri munka megkívánja, hogy a foglalkozások időpontja meghatározott és állandó legyen. Így szoktatjuk tanulóinkat a rendszerességre. A szakkörvezetők segítségével az időpontok egyeztetése rendkívül fontos (ütközések elkerülése). Szükség van éves munkatervre, amely az iskolai tantervekre épül. Minden szakkörnek, diákkörnek tartalmaznia kell a sajátos nevelési célkitűzést, legfontosabb módszereket.

Szakköri tagok jelentkezése:

- tagok jelentkezése önkéntes
- ideális létszám 8-15 fő
- pontosan előre ki kell jelölni a szakköri foglalkozás helyét, idejét

Minden lényeges egyházi, megyei, regionális, országos versenyre igyekszünk nevezni tanulóinkat, felkészítésüket biztosítjuk, részvételüket anyagilag is támogatjuk. A tanulmányi versenyeken kiváló eredményt elért tanulókat az iskola nyilvánossága előtt, ünnepélyes keretek között elismerjük, jutalmazzuk.

1.6.4. Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskolai gyermekvédelem komplex és preventív tevékenységi rendszer, amelyet a gyermeki szükségletek (szeretet, biztonság, esélyegyenlőség, egészségvédelem) és jogok kiteljesítésére való folytonos törekvés jellemez. Ez a tevékenység nagyfokú érzékenységet, empátiát, tapintatot, szakértelmet igényel.

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst választunk, aki közvetlen kapcsolatot tart a diákokkal, szülőkkel, érintett osztályfőnökökkel, szaktanárokkal, gyermekjóléti szolgálattal.
- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő tanulók, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
 - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
 - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
 - kedvezményes ebéd biztosítása.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata különösen:

- az osztályokat felkeresve tájékoztatni a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,
- a pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét,
- havi rendszerességgel részt vesz a gyermekjóléti szolgálatnál esetszegbeszélésen,
- A gyermek- és ifjúságvédelmi munka keretében az osztályfőnökök feladatai különösen évfolyamismétlő vagy más iskolából átvett tanulók beilleszkedési problémáinak feltárása, beilleszkedésük segítése,
- a gyerekek illetve szüleik figyelmének felhívása szociális jellegű támogatásokra (étkezési hozzájárulás, beiskolázási segély, tankönyvtámogatás)
- kapcsolatfelvétel a veszélyeztetett gyerekekkel és szüleikkel egyéni beszélgetés, szükség esetén családlátogatás útján,
- információk nyújtása, melyek segítségével a jogi, egészségügyi, szociális és társadalmi problémákat és azok megoldásait jobban megismerhetik,
- a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása és megszüntetése, ennek érdekében kapcsolattartás a szülővel, közreműködés az osztályban tanító tanárokkal.
- az igazolatlan mulasztásokkal kapcsolatban a hatályos törvény szerinti intézkedés: 20/2012. EMMI rendelet 51.§

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Az első évben több alkalommal osztályfőnöki órán és a tanítási órákon is foglalkozunk a tanulási módszerekkel, hogy minél hatékonyabban alkalmazzák azokat tanulóink.

A tanulási kudarc egyik oka a „tanulni tudás” hiánya vagy hiányos volta. A nem megfelelő vagy nem célszerű formában tanuló diákokkal és szüleikkel konzultál az osztályfőnök vagy az érintett pedagógusok. A sikeres együttműködés érdekében minden körülmények között felhívjuk a szülő figyelmét a problémára.

A korrepetálás. Célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. Ezeket a foglalkozások – a pedagógusok munkaköri kötelezettségeként – tanórán kívüli tevékenységi formában is végezhető.

Felzárkóztató és tehetséggondozó programok szervezése.

Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

Táborozási lehetőségek biztosítása.

A továbbtanulás irányítása, segítése.

1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

1.7.1. Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzatnak egyetértési joga van a következő kérdésekben:

- az SZMSZ tanulókat érintő rendelkezéseinek elfogadása és módosítása
- a tanulói szociális juttatások elosztási elvei eldöntésekor
- a házirend kialakításakor
- minden tanulókat érintő kérdésben

Az iskolai diákönkormányzat **véleményét ki kell kérni**

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához,
- a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához

Az iskolai diákönkormányzat munkáját, segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízta meg.

A 20/2012. (VIII. 31.) számú, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló EMMI rendelet 169.§ (9) bekezdése alapján lehetővé kell tenni a DÖK képviselőjének a balesetek kivizsgálásában való részvételt.

1.7.2. Az iskolai diákközgyűlés

Az iskolai diákközgyűlést évente legalább 1 alkalommal össze kell hívni, melyen az intézmény igazgatójának vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az intézményi élet egészéről, az intézményi munkatervről a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az intézményi házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

Az évi rendes diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározott időben. A rendkívüli diákközgyűlés

összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője vagy az intézmény igazgatója kezdeményezheti.

- Az évi rendes diákközgyűlésen a diákönkormányzat és az intézmény képviselője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, különös tekintettel a gyermeki jogok, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.
- A diákközgyűlésen a tanulók az intézmény életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az intézmény vezetéséhez.
- A diákközgyűlés napirendi pontjait a megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákközgyűlés összehívásáért az igazgató felelős. A diákközgyűlés 1 tanév időtartamra a tanulók javaslatai alapján 3 fő diákképviselőt választ.

Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata stb.) az intézmény vezetése (ill. fenntartója) **teljes körűen térítésmentesen** biztosítja.

Az iskolai diákönkormányzat működését az intézmény saját költségvetéséből teljes körűen finanszírozza. A diákönkormányzat egyéb bevételeinek felhasználásáról (pl. hulladékgyűjtés stb.) **maga dönt.**

1.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanulói és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai **nevelés-tanítás-tanulás** folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, őszinteséget, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

Az a legfontosabb, hogy a partnerek ismerjék alaposan az iskola **nevelési** programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő-oktató munka **alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait** határozza meg. Ez adhatja meg a **tartalmát** az együttműködésnek.

1.8.1. A szülő és az iskola együttműködésének formái:

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell rendezni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a szülő az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a szülőnek gyermeke helyes neveléséhez.

A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- aktív közreműködést a partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérésében •
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást, szponzori segítségnyújtást.

Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

Osztály szülői értekezletek (félévente legalább egy),

A szülői értekezletek a szülők és a pedagógusok együttműködésének alapvető szervezési formája. Témáját a szülők és a pedagógusok közössége szabadon választja meg. A szabadon választott téma mellett a szülői értekezletek feladata:

- Segítségnyújtás a nevelés, a tanulás nehézségeiben
- Tájékoztatás:
 - Az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
 - A közoktatás-politika alakulásáról, változásairól
 - A helyi tanterv követelményeiről
 - Az iskola ellenőrző tevékenységéről és a szaktanárok értékelő munkájáról
 - A gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről

- Pályáztatási kérdésekről

Fogadóórák (munkatervben meghatározott rend szerint)

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása. Ebben a kapcsolattartási formában nagyobb lehetőség nyílik a gyermekek egyéni fejlesztésének segítésére, konkrét tanácsadásra (otthoni tanulás módja, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, továbbtanulás stb.) Itt kap helyet a szóbeli tájékoztatás a gyermek tanulmányi előmenetelét, iskolai magatartását illetően.

Családlátogatások

Fontos feladatnak tartjuk a gyermekek családi hátterének, körülményeinek a megismerését a gyermekről hitelesebb pedagógusvélemény kialakítása és a nevelési problémák megoldásának érdekében.

Rendkívüli megbeszélések

Igényt estén a felmerülő problémákat megoldásának leggyorsabb és leghatékonyabb módja a személyes csak a feleket érintő megbeszélés

Nyílt napok, nyílt órák szervezése (munkatervben meghatározott rend szerint)

Az alsó tagozatos, illetve a leendő elsős szülők részéről van nagy igény ezeknek a napoknak a tartására. Az évi 2 tanítási nap nagy látogatottságnak örvend. Fontosnak tartjuk, hogy a szülő személyes tapasztalatokat szerezzen a gyermeke tanórai tevékenységéről. Tapasztalatunk, hogy ez kedvező hatással van a pedagógus – szülő kapcsolat alakulására.

Rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról (digitális naplóban, tájékoztató füzetben, osztályfőnöki füzetben) szülői fórumokról, iskolai programokról, a nevelő-oktató munkáról (digitális naplóban, facebookon, honlapon, üzenő és osztályfőnöki füzetben)

Pályaválasztási tanácsadás

Rendszeresen tartanak a középiskolák bemutatót intézményünkben. Volt diákjaink is szívesen jönnek el és mesélnek középiskolájukról. Tájékoztatást adunk a középiskolai nyílt napokról. Pályaválasztási napokra visszük tanulóinkat.

Előadások

Alkalmanként előadót hív az iskola, ahol szakembertől hallhatnak szülők és pedagógusok egyaránt oktatási és nevelési tanácsokat.

Jól segíthetik az **együttműködést** az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepek egyéb rendezvények is.

Ezek a következők:

- tanévnyitó istentisztelet,
- egyházi-és nemzeti ünnepeink,
- iskolai vers- és prózamondó verseny,
- az iskola hét programjai,
- mikulás,
- karácsonyi műsor,
- farsangi rendezvények,

- anyák napi műsorok,
- pedagógus napi műsorok,
- tavaszváró, őszbúcsúztató kulturális bemutatók,
- ballagási ünnepség,
- tanévzáró istentisztelet

A felsorolt események alkalmat teremtenek az iskola számára, hogy bemutathassa a nevelő-oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

A szülők közösségének képviselői szervei: osztály és iskolai SZMK választmányok

A szülői munkaközösség célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét. A szülői munkaközösség annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül föl és működik. Vezetőjét a szülői munkaközösség maga választja az intézménybe járó diákok szülői közül. A munka koordinálását a tantestület javaslatára az igazgató által megbízott pedagógus végzi. A szülői munkaközösség véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben. Feladata az iskola hagyományrendszerében szereplő események lebonyolításában való közreműködés is.

1.8.2. A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmi, lehetőségei:

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- klubdélutánok,
- kézműves foglalkozások,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- diák fórumok,
- személyes megbeszélések,
- reggeli áhítat,
- reggeli csendes percek.

A tanuló és az iskola kapcsolattartása elsősorban személyes kapcsolat. A tanuló óráközi szünetekben vagy tanítási órák után megkeresheti szaktanárát, osztályfőnökét vagy az iskola igazgatóját problémájával. Bizalmas egészségügyi vagy lelki problémákkal a védőnőhöz, hitoktatójához vagy lelkészéhez is fordulhat. Ha nem akar személyesen tanárhoz fordulni, vagy problémája több tanulót is érint, a Diákönkormányzat segítségét is kérheti.

Esetenként a tanuló és az iskola az elektronikus kapcsolattartás formáival is élhet.

A tanulókat az iskolai diákönkormányzat választott vezetői képviselik. A diákönkormányzatot megbízott pedagógus segíti munkája végzésében.

1.8.3. Óvoda és iskola kapcsolata:

Fontos, hogy a két intézmény között jól működő kapcsolat legyen, hiszen mindkét nevelő intézmény célja, hogy gyermekeinek a lehető legjobb körülményt nyújtsa és az ott dolgozó nevelők a legjobb tudásuk szerint foglalkozzanak a gyermekekkel.

- Iskolánk minden évben több alkalommal iskolanyitogató foglalkozást tart, ahol a leendő első osztályosoknak és szüleiknek nyújtunk lehetőséget arra, hogy megismerjék iskolánkat.
- A leendő első osztályos tanítók látogatást tesznek a nagycsoportosok foglalkozásaira, hogy mire iskolába jönnek a gyerekek, megismerjék egymást, és ne legyen nekik olyan nagy törés az óvoda és az iskola között.

1.8.4. Civil szervezetek, önkormányzatok és az iskola kapcsolata:

A nevelőtestület törekvése, hogy az iskola a kulturális élet részévé váljon, hogy szellemi értékeit bekapcsolja a községek életébe. A kialakított kapcsolatainkat a jövőben is ápolni fogjuk, együttműködésünkben törekszünk a kétoldalú fejlesztésre.

A civil szervezetekkel, és az önkormányzatokkal szoros kapcsolatot ápol iskolánk. Számos falubeli rendezvényen, amelyeket vagy az önkormányzat, vagy a civil szervezetek rendeznek iskolánk tanulói is aktívan részt vesznek pedagógusaink irányításával. Az önkormányzatoktól nemcsak erkölcsi, hanem anyagi támogatást is kapunk.

1.8.5. Kapcsolat a fenntartó Csajági Református Egyházközséggel

Az iskola partnerei között első a fenntartó Csajági Református Egyházközség. Az iskola és a fenntartó kapcsolata rendezett, harmonikus. Az iskola dolgozói közül többen egyházi funkciót is betöltenek. A gyülekezet lelkésze, elöljárói esetenként vagy rendszeresen iskolai feladatokat is ellátnak. A kis távolság – néhány 100 m – és a személyes ismeretség miatt a személyes kapcsolattartás a jellemző. Szükség esetén elektronikus adatküldés is előfordul.

Az iskola jó kapcsolatokat tart fenn a Református Egyház más szervezeteivel (Dunántúli Református Egyházkerület, Zsinat Oktatási Iroda, stb.) A kapcsolattartás elsősorban elektronikus, ritkábban hagyományos postai vagy személyes.

Egyéb kapcsolatok

- Tovább ápoljuk és szélesítjük nemzetközi kapcsolatainkat egymás kultúrájának megismerésére (Erdély, Szlovákia).

- A Védőnői hálózattal ill. az iskolapszichológussal a tanulók egészséges életmódját segítő tevékenységformák terén folytatjuk együttműködésünket.
- Tovább építjük a református iskolákkal meglévő jó kapcsolatainkat. Rendszeresen hívjuk egymást versenyekre, de intézményvezetői értekezleteket is tartunk.
- Kapcsolatokat építünk a nem református egyházi iskolákkal is (a várapalotai Nepomuki Szent János Római Katolikus Általános Iskolával, a veszprémi Padányi Katolikus Iskolával)

A belső kommunikáció

Mivel meghatározza az intézmény napi működését, fontos, hogy a belső kommunikációs és információs rendszer átfogó, korrekt és rendszeres legyen, valamint minden érintettet elérjen. A kommunikációt az iskola bármely partnere kezdeményezheti. Felelőse a tágabb intézményvezetés, illetve az egyes feladatokhoz kijelölt felelősök.

	Szóban	Írásban
Pedagógusokkal	Megbeszélések Értekezletek <ul style="list-style-type: none"> • értékelő • osztályozó • munka • vezetői • szakmai • nevelőtestületi 	Hirdetések a faliújságon (tanári szoba) Értekezletek Félévi és év végi értekezletek, összegző beszámolók Minőségirányítási kérdőívek Elektronikus levelezés Digitális naplóban
Nem pedagógus dolgozókkal	Megbeszélések Értekezletek	Minőségirányítási kérdőívek Elektronikus levelezés

	Szóban	Írásban
Tanulókkal	Kötetlen beszélgetések Hirdetések az iskolai áhítatok után Megbeszélések (osztályfőnöki óra)	Bejegyzések az osztályfőnöki és a tájékoztató füzetbe, Classroomban és a Digitális naplóban Hirdetések a faliújságon Minőségirányítási kérdőívek
Szülőkkel	<ul style="list-style-type: none"> • Kötetlen beszélgetések • Megbeszélések (munkaterv szerint) • Szülői értekezletek • Fogadóórák • SZM ülései • Hirdetések az iskolai áhítatok után • Nyílt tanórák 	Üzenetek <ul style="list-style-type: none"> • az osztályfőnöki füzetben, a tájékoztató füzetben • Digitális naplóban Hirdetések a faliújságon Minőségirányítási kérdőívek Elektronikus levelezés

A külső kommunikáció

A külső kommunikáció irányított. Célja az intézmény népszerűsítése, az elért eredmények, sikerek ismertetése, a partnerek megismertetése az intézmény működésével, tevékenységével, tájékozódás az intézménnyel szemben megfogalmazott igényekről, a tevékenységével kapcsolatos elégedettségéről. Ennek eszközei lehetnek a kötetlen beszélgetések, megbeszélések, különböző iskolai rendezvények (Családi Vasárnapok, ünnepek), nyílt tanítási órák, elektronikus és papíralapú levelezések, plakátok, meghívók az iskola rendezvényeire, az egyházi, a helyi és az országos sajtóban megjelent tudósítások, az iskola honlapja, a közösségi médiafelületek, valamint a helyi médiumok.

1.9. A tanulmányok alatti vizsgák

1.9.1. A vizsga fajtái, vizsgára kötelezettek

Osztályozó vizsgát tesz az a tanuló:

- Akinek éves hiányzása a jogszabályban előírt mértéket (250 óra) meghaladja és nem osztályozható, ha a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.
- Akinek hiányzása egy adott tárgyból a tantárgy óraszámának 30%-át meghaladta és érdemjegyei nem teszik lehetővé az osztályozást az adott tárgyból.
- Aki rendszeres iskolába járás alól felmentett.
- A rendszeres iskolába járás alóli felmentés legfeljebb egy tanévre szól. A tanuló a tantervi követelmények teljesítéséről osztályozó vizsgán számol be, a magatartást és a szorgalmat nem értékeljük.
- Aki átvétellel tanulói jogviszonyt létesít és eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.
- Akinek engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.
- Az osztályozó vizsga érdemjegyébe az év közben megszerzett jegyek beszámíthatók.

Különbözeti vizsgát tesz az a tanuló:

- tanulói jogviszony átvétellel való létesítéséhez más iskolatípusból kéri felvételét,
- eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott és azonos vagy magasabb évfolyamra jelentkezik,

Javítóvizsgát tesz az a tanuló:

- aki tanév végén elégtelen osztályzatot kapott, legfeljebb 3 tantárgyból
- aki osztályozó vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, ill. az előírt időpontig nem tette le,
- aki az osztályozó vizsga követelményeinek nem felelt meg.

Pótlóvizsga:

A tanulmányok alatti pótlóvizsgán vehet részt az a tanuló, aki neki fel nem róható ok miatt nem tudott osztályozó vagy javítóvizsgát tenni.

Nyolcadik osztályosok év végi vizsgái

Iskolánk kibocsátó záróvizsgát szervez a 8. osztályban tanulóknak. A vizsga célja, hogy a tanulók egy hosszabb koncentrált tanulási folyamat végén számot adjanak a témakörökkel kapcsolatos felkészültségük szintjéről, egyidejűleg ismerkedjenek a vizsgaszituáció körülményeivel.

Felkészülés időtartama: a második félév kezdetétől a vizsga napjáig.

Felkészítő pedagógusok: az adott szaktantárgy tanárai.

A tanulók írásbeli és szóbeli vizsgát tesznek:

- Írásbeliznek: magyar nyelvtanból, matematikából, történelemből (az éves munkaterv alapján)
- Szóbeliznek: magyar irodalomból. angol nyelvből.

A vizsgatételeket a szakmai munkaközösségek dolgozzák ki. A vizsgabizottság tagjai az iskola pedagógusai, vizsgálónök az igazgató vagy helyettesei lehetnek.

A vizsgatételek száma tantárgyanként minimum 10, maximum 20 lehet. A tételeket a tanulóknak minden tanév november 1-jéig meg kell kapniuk. A vizsgatételeket az igazgató jóváhagyásával lehet kiadni.

A záróvizsga eredménye beszámít a tanuló 8. év végi osztályzatába. (Hangsúlyosan kerül beszámításra.) Ha a tanuló írásbeli dolgozata elégtelen, lehetőséget kell biztosítani a szóbeli vizsgára is. A záróvizsga eredménye külön lapon (tanúsítványon) a tanuló általános iskolai bizonyítványával együtt kerül kiadásra.

Egy tanár egy délelőtt maximum 30 tanulót vizsgálthat, a szóbeli vizsgákat –nagy létszám esetén- délelőtti, délutáni beosztásban kell lebonyolítani.

A szóbeli vizsgán a tétel kihúzása után legalább 20 perc, felkészülési időt kell biztosítani, de a tanuló önként korábban is megkezdheti feleletét. A vizsgáztatás 10 percnél hosszabb nem lehet egy-egy tantárgyból.

A szaktanárok a 8. osztályos tanulókkal az általános tájékoztatáson túl tisztázzák, hogy a 5-6-7-8. osztályos tananyagból mi fog szerepelni a záróvizsga tételeiben. Erre tanév során is – az adott témakör feldolgozásakor – külön gondot fordítanak. Ajánlatos a tételek mellett tételvázlatok kidolgozása is.

A második félév tanítási óráin a záróvizsga tételeinek tárgyalására kerülhet sor, ami egyben a több éves általános iskolai tananyag rendszerező ismétlését is jelenti.

Az évfolyam szülői értekezletén ismertetni kell a vizsgaszabályzatot.

A vizsgát május végén vagy június elején legfeljebb két hét alatt kell lebonyolítani.

1.9.2. Vizsgatárgyak, vizsgarészek

Vizsgatárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlat
Magyar nyelv	X		
Irodalom	X	X	
Matematika	X		
Történelem	X	X	
Angol nyelv	X	X	
Biológia	X		
Fizika	X		
Kémia	X		
Földrajz	X		
Környezetismeret	X	X	
Természetismeret	X	X	
Hon- és népismeret	X		
Informatika			X
Ének-zene			X
Technika, életvitel és gyakorlat			X
Testnevelés és sport			X
Vizuális kultúra			X
Hit- és erkölcstan		X	
Egyházi ének			X

1.9.3. Vizsgaidőszakok

- javítóvizsga: augusztus 15. – augusztus 31. között
- osztályozó vizsga: a tanév helyi rendjében meghatározott két időszakban Az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a fentiektől eltérő időpontban tegyen vizsgát.

1.9.4. Jelentkezés a vizsgákra

- A tanuló írásban jelentkezhet vizsgára a gondviselő aláírásával.
- A diák tájékoztatást kap a vizsga időpontjáról, helyéről, a vizsgarészekről, továbbá a vizsgával kapcsolatos jogorvoslati lehetőségről

Jelentkezés független vizsgabizottság előtti vizsgára:

- osztályzat megállapítás céljából a tanuló – kiskorú tanuló szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik napig ill., ha engedélyt kapott osztályozó vizsgára, akkor az engedély megadását követő 3 napon belül jelentkezhet az iskola igazgatójánál.
- javítóvizsga céljából a bizonyítvány átvételét követő 15 napon belül kell a kérelmet benyújtani az iskola igazgatójához.

1.9.5. Vizsgák rendje

Az írásbeli vizsgák rendje

Az írásbeli vizsga feladatlapját a szaktanár készíti el, nyomtatott formában és a vizsgát szervező igazgatóhelyettesnek adja át legkésőbb az írásbeli vizsgát megelőző napon. A vizsgateremben, egy időben padonként 1 tanuló vizsgázhat. Az ülésrendet a felügyelő tanár jegyzőkönyvben rögzíti. A tanulók csak az iskola bélyegzőjével ellátott papíron dolgozhatnak. A rajzokat ceruzával, minden egyéb munkát tollal kell elkészíteni. Az íróeszközről a tanulók maguk gondoskodnak. Az írásbeli feladatok megoldásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc, magyar nyelv és irodalomból 60 perc. Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsga szervezhető.

Szóbeli vizsgák rendje

A szóbeli vizsga tételeit (kérdéseit) a szaktanár állítja össze és a vizsgabizottság elnökének adja át legkésőbb a szóbeli vizsgát megelőző napon. A szóbeli vizsga nem nyilvános. A szóbeli vizsgák 3 tagú vizsgabizottság előtt történnek. A szóbeli vizsgán a tanulók 3-4 fős csoportokban folytatólagosan, szünet közbeiktatása nélkül vizsgáznak. A tanuló a kérdező tanár által kiadott kérdések megválaszolására gondolkodási időt kap. Ezt követően válaszát 10-15 percen önállóan fejt ki. Ha vizsgázó a feleletet befejezte, a következő vizsgatárgyból történő tételhúzás előtt, legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja. Ha a vizsgázó a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tesz, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa. Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja. Egy napon legfeljebb három szóbeli vizsga szervezhető. A szóbeli vizsgák eredményének kihirdetése az adott vizsganapon történik.

Gyakorlati vizsgák rendje

A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati

vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

A vizsgák helye, ideje és magatartási szabályai

A vizsgák az iskola épületében az igazgató által kijelölt vizsgatermekben és időpontokban zajlanak. A tanulmányok alatti vizsgák nem nyilvánosak. A vizsgázók kötelesek az előre kifüggesztett vizsgabeosztás szerint pontosan megjelenni, az alkalomhoz illő öltözékben. Javítóvizsga esetén a bizonyítványt a vizsga megkezdése előtt le kell adni az osztályfőnöknek. A tanulók a vizsgateremben segítséget nem vehetnek igénybe, egymással nem beszélgethetnek és a vizsga rendjét nem zavarhatják meg. Rendbontás esetén a vizsgabizottság elnöke – jegyzőkönyv felvétele mellett – az érintett tanuló részére a vizsgát felfüggesztheti.

1.9.6. Vizsgák értékelése

Az írásbeli vizsgák értékelése a helyi tantervben rögzített követelmények szerinti egységes osztályozás szerint történik: A szóbeli és a gyakorlati vizsga értékelése egyetlen érdemjeggyel történik, amelyet a kérdező tanár javaslatára a vizsgabizottság állapít meg. Abban az esetben, ha egy vizsga több vizsgarészből áll, a végső eredményt a vizsgarészekre adott osztályzatok átlagából kell számítani.

Vizsgák eredményének kihirdetése

A szorgalmi időszak alatt letett vizsgák kihirdetése a vizsga napján történik. Az augusztusi osztályozó, javító és pótvizsgák eredményeinek ismertetése a megfelelő záradékkal ellátott bizonyítvány kiadásával azonos időben történik.

1.9.7. A vizsgáztató tanárok megbízása és a vizsgák dokumentálása

A vizsgáztató tanárokat és a vizsgabizottság tagjait az intézményegység vezetője bízta meg feladatuk ellátásával, melyről a vizsgát megelőzően legalább 1 héttel értesíti (szóban) az érintetteket. A vizsgákon a tanuló osztályfőnöke tanácskozási joggal vehet részt. A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában 5 évig meg kell őrizni! A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. A szülő kérésre a fenti dokumentumba betekinthez. Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A dolgozatok egy év múlva selejtezhethők.

1.10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Az iskolába való felvétel és átvétel helyi szabálya

A tanuló – beleértve az egyéni tanulói munkarendet is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony az Nkt. 50.§ alapján felvétel vagy átvétel útján keletkezik, amely jelentkezés alapján történik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. **A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.** A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja.

Az iskolába jelentkező tanulók felvételeinek elvei

Iskolánknak nincs beiratkozási körzete. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét május 31. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérje gyermeke felvételét az iskolába. Az első évfolyamba történő beiratkozásakor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, lakcímkártya, TAJ-kártya
- a szülő személyi igazolványát • gyermek felvételét javasoló óvoda szakvéleményt
- a nevelési tanácsadó felvételt javasoló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolja) • szükség esetén a szakértői bizottság véleményét
- szülői felügyeletről szóló nyilatkozat
- a tanuló, szülő elfogadja az iskola Pedagógiai Programját, Helyi tantervét és Házirendjét.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát, lakcímkártyáját, TAJ-kártyáját
- a szülő személyi igazolványát, szülői felügyeletről nyilatkozatot
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A kötelező felvételt biztosító iskola igazgatója a kormányhivaltól kapott nyilvántartás, a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény vagy a kormányhivatal határozata alapján értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivaltal, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Az iskola igazgatója értesíti a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivaltal, ha olyan gyermeket, tanköteles tanulót vett fel vagy

át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

A tanuló **átvételére** – kivétel, ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár– a tanítási év során bármikor lehetőség van. Az iskolarendszer átjárható, az átjárhatóságot a Nemzeti Alaptanterv biztosítja. A tanuló a fogadó intézménybe a Nkt.-ben foglaltak szerint a megállapított követelmények alapján más iskolába vagy iskolatípusba akár tanév közben is át lehet lépni. A tanuló átvételéről az igazgató dönt. Az átvételnél a tanulmányi eredményt, magatartást, hitoktatásban való részvételét, hitéletét, a tanuló és a családja életkörülményeit, életsorsát mérlegeljük.

A tantárgyi rendszerek, tananyagok összevetése után az igazgató szintfelmérést írhat elő, türelmi idő biztosításával és egyéni segítségnyújtással a lemaradó tanulók részére felzárkóztató foglalkozást biztosítunk.

Új nyelv tanulása esetén egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával járunk hozzá az adott évfolyam követelményeinek elsajátításához, ill. amennyiben módunkban áll biztosítjuk a tanult nyelv folytatását.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola igazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről.

Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját az iskola igazgatója állapítja meg.

1.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanórán belül (osztályfőnöki-, biológia óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg tanfolyam formájában. Ezt a feladatot az ifjúsági védőnő látja el.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok - egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az intézmény Házirendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, s szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, a digitális kultúra tantárgyak tanításakor.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a) Szervezetten, a környezetismeret, természettudomány, biológia tanmenet részeként. NAT 2020.
- b) Osztályfőnökök által választható módon (a védőnő által).
- c) Önkéntes jelentkezés formájában, tanórán kívüli csoportfoglalkozáson, tanfolyamon való részvétellel.

2. HELYI TANTERV

Az Nkt. 26. §. (5) előírása szerint az iskola a pedagógiai programját, vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be. Iskolánk Pedagógiai Programjának jelen módosítása, amely a 2015-ös program felülvizsgálata és bővítése, az intézmény helyi tantervének vonatkozásában nem tartalmaz olyan strukturális módosításokat, amelyek indokoltá tennék azok felmenő rendszerben történő bevezetését. A korábbi (2014-es) Pedagógiai Program kivezetése folyamatosan történik, jelenleg a 6., 7., 8. osztályokban van érvényben. 2020. január 31-én a Kormány kihirdette a módosított Nemzeti alaptantervet, amelyet a 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet tartalmaz. Ennek megfelelően az új Nemzeti alaptanterv 2020. szeptember 01-jétől, felmenő rendszerben kerül bevezetésre az iskola 1. és 5. osztályaiban.

A helyi tanterv kidolgozásánál figyelembe veendő református jogszabályok

- A Magyarországi Református Egyház közoktatási törvénye (MRE 1995. évi II. törvény) az 1998. évi I. törvény, a 2005. évi II. törvény és a végrehajtási utasítással, a 2013. évi V. törvény és a 2019. évi IV. törvény átfogó módosításaival egységes szerkezetben
- 2016. évi I. törvény a református hittanoktatásról (a 2007. év II. törvény; a 2013. évi VI. törvény; a 2015. évi II. törvény és a 2016. évi I. tv. módosításaival egységes szerkezetben)
- A történelmi keresztény egyházak megállapodása a hitoktatásról (2006. 09. 20)
- Zs-96 /2006. – Zsinati Határozat az egyházi ének tantárgy bevezetéséről és az egyházi ének kerettanterv tárgyában
- Zs.-243 /2012. – A Zsinat határozata az új református hittanoktatási szabályrendelet tárgyában
- Zs.-244 /2012. – A Zsinati határozat az új református hittanoktatási kerettanterv bevezetése tárgyában

2.1. A választott kerettanterv megnevezése

Az Emberi Erőforrások Minisztere által kiadott, a Református Pedagógiai Intézet által a református tartalmi ajánlásokkal kiegészített Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára és a Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára elnevezésű kerettanterveket használjuk.

Az iskola tantestületének döntése értelmében a Csajági Református Általános Iskola a Református Pedagógiai Intézet által kidolgozott és az oktatási miniszter által engedélyezett központi kerettanterveket alkalmazzuk 2020. szeptember 01-jétől „kifutó” rendszerben az alábbi évfolyamokon: 2., 3., 4., 6., 7., 8.

A 2012-es NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:

A fel nem sorolt tantárgyakból egyetlen kerettanterv létezik, ezért ezeket külön nem tüntetjük föl táblázatunkban. A kerettantervi alternatívát kínáló tantárgyak tantervei közül az alábbiakat választjuk.

Tantárgy	A választott kerettanterv megnevezése
Magyar nyelv és irodalom	B változat
Matematika	A változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene	A változat
Egyházi ének	A Magyarországi Református Egyház közoktatási törvénye (MRE 2005. évi II. törvény) 31.§ (3) bekezdésében előírt egyházi ének tantárgy bevezetésének végrehajtásáról szóló Zs-96 /2006 MRE Zsinati határozat mellékleteként megjelent kerettantervi ajánlás alapján, de összhangban a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet mellékleteiben kiadott ének-zene tantárgyi kerettanterv A változatával készült helyi tanterv.
Református hittan	A Magyarországi Református Egyház Zsinatának Zs. 244/2012.11.16. határozata szerint elfogadott kerettanterv szerint.
Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára	

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet alapján (a továbbiakban: NAT) átdolgozott kerettantervek alapján átdolgozott helyi tantervet 2020. szeptember 01-jén kell bevezetni az első, és az ötödik évfolyamokon. A továbbiakban a bevezetés tanévenként felmenő rendben történik.

Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára

Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára

Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához

Egyházi ének	A Magyarországi Református Egyház közoktatási törvénye (MRE 2005. évi II. törvény) 31.§ (3) bekezdésében előírt egyházi ének tantárgy bevezetésének végrehajtásáról szóló Zs-96 /2006 MRE Zsinati határozat mellékleteként megjelent kerettantervi ajánlás alapján, de összhangban a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet mellékleteiben kiadott ének-zene tantárgyi kerettanterv A változatával készült helyi tanterv
Református hittan	A Magyarországi Református Egyház Zsinatának Zs. 244/2012.11.16. határozata szerint elfogadott kerettanterv szerint

(A helyi tanterv egyes tantárgyakra vonatkozó, részleteiben kidolgozott tananyaga és követelményei nyomtatott formában az intézmény irattárában és az igazgatói irodában található!)

2.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások meghatározása

20/2012 EMMI rendelet 13. § (2) és (3) bekezdése szerint a tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet **kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható** tanítási óra. A helyi tanterv határozza meg, hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni, valamint hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámában részt kell vennie.

A Református Egyház által kötelezően előírt **hittan** tantárgyat tanítjuk (felekezetek szerint) 1-8. évfolyamokon, valamint az **egyházi ének** tantárgyat tanítjuk 4. és 5. évfolyamon (a kötelező óraszámok feletti óraszám terhére engedélyezett finanszírozott órakeretben).

Választható tantárgyak:

1-8. évfolyam: református, római katolikus hittan heti 2-2 órában

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott és módosított kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használhatják fel, továbbá a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthetnek meg.

Érvényes „kifutó” rendszerben a 2020-2021-es tanévtől a 2., 3., 4., 6., 7., 8. évfolyamokon

Óraterv a kerettantervekhez 1-4. évfolyamon				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1,5=8,5	7+1,5=8,5	6+1=7	6+1=7
Idegen nyelvek			1	2
Matematika	4+0,5=4,5	4+0,5=4,5	4+1=5	4+0,5=4,5
Környezetismeret	1	1	1	1+0,5=1,5
Ének-zene	2	2	2	2
Egyházi ének				1
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés- és sport	5	5	5	5
Hit –és erkölcsstan	1	1	1	1
Órakeret felett engedélyezett (hit-és erkölcsstan)	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Összesen	26	26	26	28

Óraterv a kerettantervekhez 5-8. évfolyamon

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1=5	3+1=4	4+0,5=4,5
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4+0,5=4,5	3+1,5=4,5	3+1=4	3+1,5=4,5
Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek	2+0,5=2,5	2	2	2
Természetismeret	2	2+0,5=2,5		
Fizika			2	1+0,5=1,5
Kémia			1+0,5=1,5	2
Biológia-egészségtan			2	1+0,5=1,5
Földrajz			1+0,5=1,5	2
Ének-zene	1	1	1	1
Egyházi ének	1			
Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés- és sport	5	5	5	5
Hit –és erkölcsstan	1	1	1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Órakeret felett engedélyezett (hit-és erkölcsstan)	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Összesen	29	29	32	32

A sajátos nevelési igényű tanulók pedagógiai habilitációs, rehabilitációs foglalkozásainak óraszámát a szakértői vélemények és a 2011. évi Nkt. 6. sz. melléklete alapján 2-4 óra.

Érvényes a 2020-as Nat alapján „felmenő rendszerben a 2020-2021-es tanévtől az 1. és 5. évfolyamokon

Óraterv a kerettantervekhez 1-4. évfolyamon				
	2020.	2021.	2022.	2023.
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1=8	7+1=8	5+1,5=6,5	5+1,5=6,5
Idegen nyelvek				2
Matematika	4+1=5	4+1=5	4+0,5=4,5	4+0,5=4,5
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Egyházi ének				+1
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés- és sport	5	5	5	5
Hit –és erkölcsstan	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Órakeret felett engedélyezett (hit-és erkölcsstan)	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Összesen	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez 5-8. évfolyamon				
	2020.	2021.	2022.	2023.
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1=5	3+1=4	3+1=4
Dráma és színház				1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4+1=5	3+1=4	3+1=4
Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	2	2		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Egyházi ének	+1			
Hon- és népismeret	+1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés- és sport	5	5	5	5
Hit –és erkölcsstan	1	1	1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Órakeret felett engedélyezett (hit-és erkölcsstan)	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30
Szabaddon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Összesen	30	29	31	32

A sajátos nevelési igényű tanulók pedagógiai rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásainak óraszámát a szakértői vélemények és a 2011. évi Nkt. 6. sz. melléklete alapján 2-4 óra.

A hon- és népismeret tantárgyat heti 1 órában, intézményi döntés alapján, a 5. évfolyamon tanítjuk. A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában a 8. évfolyamon tanítjuk. A dráma és színház tantárgy szervezése projektnapok formájában is megvalósulhat, tömbösítve egy-egy tanévben.

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvrendelés elkészítését a tankönyvfelelős koordinálja. A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

2.3.1.Általános alapelvek

- Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket. (Fontos feltétel a Református Pedagógiai Intézet által javasolt tankönyvlistán való szereplés.)
- Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.
- Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.
- A tankönyvrendelés elkészítését az iskolában működő szakmai munkaközösségek koordinálják. A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük: pedagógusaink a tankönyvválasztásnál előnyben részesítik az Oktatási Minisztérium által kiadott tankönyvjegyzékben szereplő tankönyveket, a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak. A következő tanévben szükséges taneszközökről alsó tagozaton szülői értekezleten, fogadóórán szóban majd júliusban az iskola aulájában elhelyezett listán és a honlapon írásban tájékoztatjuk a szülőket.

2.3.2. Alkalmazható tankönyvek, segédletek és taneszközök. A tankönyv és taneszköz kiválasztás elvei

- Az OM által kiadott tankönyvjegyzéken szerepeljen.
- A Református Pedagógiai Intézet ajánlásai között szerepeljen.
- Kívánatos, hogy szükség esetén több évig használhatók legyenek a könyvek, tankönyvcsaládok (tartalmilag és külső megjelenés alapján).
- Szakmailag egymásra épüljenek.
- Tartalmazza a Nemzeti Alaptanterv és az elfogadott helyi tanterv követelményeit.
- A törvényi előírások alapján a szabad könyvválasztás pedagógiai elvének sérülése nélkül figyelembe veendő a munkaközösségek javaslata.

- Lényeges, hogy egyformán fejlessze az auditív és vizuális megismerést a tankönyv és a taneszköz család.
- Érthető legyen a szövege a tankönyveknek és taneszközöknek.
- Az ismeretközlés során bizonytalanságba ne hagyja a tanulókat.
- Legyen az életkorhoz igazodó.
- Fejlessze a logikus gondolkodást, s hasson a pozitív érzelmekre.
- Az illusztrációk funkcionálisak legyenek.
- Legyen megfelelő tipográfia.
- Az oldalak áttekinthetőek, szellősek legyenek.
- A taneszközök, segédeszközök legyenek összhangban a tankönyvekkel, munkafüzetekkel.
- A jelenleg beszélt választékos magyar nyelven íródjanak, hangozzanak el a magyarázatok (idegen nyelv kivételével).
- Helyesírás tekintetében kifogástalan legyen.
- Évközben a meglévő tankönyvek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg.
- A tankönyvkiválasztás egyéb specifikumai a helyi tanterv egyes tantárgyai között került megfogalmazásra.

2.4. A Nemzeti Alaptantervben (NAT) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

2.4.1. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az iskolai tanulmányok első négy évében a tanulási képességek kialakítása és fejlesztése az alapvető feladat. Célunk szilárd alapismeretek kialakítása a gyermekekben. A tanítási órán való differenciált fejlesztéssel különös figyelmet fordítunk a hátránykompenzálásra, a felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra. A tanulási képességmérés lehetőségével segítjük az első osztályosokat az óvoda és az iskola közötti átlépésben, a sikeres iskolakezdésben. Alsó tagozatunk az egyéni fejlesztésre, az általános és specifikus tehetségek felfedezésére, különös érdeklődési körök kibontakozásának elősegítésére törekszik. Fontos számunkra a személyiség egészséges és sokoldalú fejlesztése. Szeretnénk tanítványainkat mozgásra, testedzésre igényt tartó, éneklést, zenét kedvelő, szívesen barkácsoló, kézműveskedő, kommunikatív gyermekeknek nevelni. Lényegesnek tartjuk, hogy a gyerekek megismerjék a koruknak megfelelő tanulási módszereket, a rendszeres gyakorlás szükségességét. Számos lehetőséget nyújtanak délutáni szakköreink a szabadidő hasznos eltöltésére. Az első négy esztendőben különösen fontos a tanuláshoz való pozitív hozzáállás, a helyes tanulási szokások, a precízen teljesítő, elmélyült, minőségre törekvő tanulási morál kialakítása. A munka mellett nagy hangsúlyt kap a gyerekek iskolai életében is a játékoság, a játék, a gondtalan gyermekkor élvezete.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Elsődleges nevelési feladata az óvoda- iskola átmenet megkönnyítése. Az első év kezdeti szakaszában fontos az egyéni képességek, különbségek feltárása. Ha részképességekben elakadást észlelünk, szakirányú segítség igénybevételével (logopédus, fejlesztőpedagógus) fejlesztjük. A kezdeti időszakban az iskola szokásrendszerével ismertetjük meg tanulóinkat, majd gyakoroltatjuk azt. A kötelességtudat, munkafegyelem kialakítása előfeltétele a későbbi tanulmányi munka sikerének.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat. Ebben az életkorban előtérbe kerülnek a teljesítményelvárások. Fontossá válik a belső motiváció kialakulása, mely a tanuló későbbi iskolai munkájának fontos mozgatórugója lesz. Változatos tanórákkal, korszerű tanulásszervezéssel (csoportmunka, differenciált egyéni munka, interaktív tananyag használata, kooperatív tanulás, kutatómunkák, frontális osztálymunka) fejleszhető a motiváció. Ezen kívül a dicséret, jutalmazás, megerősítés is fontos. Célunk az alsó tagozat végére az önálló tanulás és információszerzés alapjainak elsajátíttatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Felső tagozatban a nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres tanuláshoz, tanulási eredményességhez szükséges képesség együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- a tanulók egyéni tanulási módszereinek megalapozása
- életkori jellemzők figyelembe vétele
- ismeretek tapasztalati megalapozása
- biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, önálló tanulás, önművelés alapozása
- egészséges életvitel kialakulása
- értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése
- a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatok követése, fejlesztő értékelés

Fejlesztendő:

- lényeglátás, lényegkiemelés
- összpontosítás, tartós figyelem
- intuíció, kreativitás • emlékezet, képzelet • analitikus gondolkodás
- lényegre törő fogalmazás
- véleményalkotás, döntés önállóság

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A nevelés oktatás alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy a tanuló fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra.

- Kreatív önálló kritikai gondolkodás, elemzőképesség és vitakultúra fejlesztése. A felelősség az önálló cselekvés, megbízhatóság, kölcsönös elfogadás elsajátítása.
- Az önismeret- a személyes tapasztalatok, a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló fejlődő, fejleszthető képesség- a társas kultúra alapja. Ennek megfelelő szintű kialakítása. • Segíteni kell a tanulók kedvező adottságainak szellemi és gyakorlati képességeinek kifejezésre jutását.
- Hozzá kell segíteni, hogy az elsajátított tudást és készségeket énképébe tudja építeni. A tanítás-tanulás egész folyamatában támogatni kell abban, hogy érezze, alakítani tudja fejlődését, tudását.
- Fontos mások megértéséhez, tiszteletéhez, szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához szükséges képességek kialakítása.

Az iskolának – életkorhoz igazodva – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek során a tanulók kipróbálhatják képességeiket és képessé válnak hivatásuk megtalálására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére. Fejleszteni kell bennük a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Fejlesztendő:

- fegyelmeztség, rendszeret
- kudarcűrés, türelem
- talpraesettség, sikerorientáltság

- kockázatvállalás, megfontoltság
- kitartás • felelősség vállalása
- nemzeti öntudat
- kapcsolatteremtés, empátia, együttműködés, szabályok szükségessége, betartása

2.4.2. A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok

Hit- és erkölcsstan

Az Aranyalma Református Általános Iskola részt kíván venni Jézus Krisztus missziói parancsában, amelyet a *Máté evangéliuma 28,18-20,versekben* így fogalmaz meg a mi Urunk: „*Elmenvén azért tegyetek tanítványokká minden népeket,tanítva mindazt,amit én parancsoltam nektek,és íme én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.*”

Intézményünkben a tanulók (szülők) választása alapján református és római katolikus felekezeti hitoktatás folyik valamennyi évfolyamon heti 2-2 órában. A mindennapi nevelés-oktatási tevékenység során tanulóink látásmódját a keresztyén értékrend átadásával formáljuk. A hittanórákon kívül az együttes elmélkedést segítik a csendes percek, melyet minden reggel a tanórák előtt a hittanoktatóink és a hitben járó tanáraink segítségével tartunk. a csendes napok,a vasárnapi templomlátogatás, illetve a keresztyén ünnepekre való felkészülés átszövi a tanévünket, biztosítva az állandóságot,amelyben pedagógusok és diákok egyaránt a Szentírás tanításában részesülnek.

Célunk, hogy diákjaink felnőve a teremtett világ, a társas kapcsolatok és a társadalom értékei iránt felelős, keresztyén hitű emberekké váljanak.

Református egyházi ének

Iskolánkban az egyházi törvény előírásainak megfelelően negyedik, ötödik évfolyamon külön óraszám mellett, míg a többi évfolyamon az ének tantárgy tananyagtartalmának bővítésével tanítjuk az egyházi éneket. Naponta szerepel a reggeli csendes percekben is. A családi istentiszteletekre való felkészüléskor kötetlen időben gyakorolják a gyerekek az énekeket.

Egész napos foglalkoztatás

Intézményünkben valamennyi évfolyam vonatkozásában biztosítjuk, hogy választható foglalkozásokat szervezünk 16 óráig (szülői igény esetén) 17 óráig.

Természettudományos nevelés

Intézményünkben a természettudományos nevelés főbb jellemzőit az alábbi **környezeti nevelési program** tartalmazza:

- szemléletformálás és ezzel együtt a környezettudatos gondolkodás kialakítása ismeretközvetítés és ezzel együtt az aktív állampolgárrá nevelés helyi környezeti

problémák megismertetése, megoldása, illetve a helyi környezeti értékek megismertetése és az aktív megóvás

- fenntartható fejlődés előmozdítása.
- A környezeti nevelés tartalma és tanulási módszerei között hangsúlyos a jövővel való foglalkozás (lokális és globális jövő – személyi jövőkép). Környezeti nevelésünk szempontjai az alábbiak:
- Legyen interdiszciplináris (tudomány- és tantárgyközi megközelítés)- nemcsak földrajz és biológia órán téma a környezeti nevelés, hanem más tantárgyak tanórái keretei között is.
- Legyen egyszerre „lokális” és „globális”
- Legyen egyszerre „aktuális” és „jövő orientált”
- Legyen rendszerszemléletű. • Neveljen problémamegoldásra, amelyet fontos értéknek tekintünk.
- Neveljen új értékrendszerre – sokszor kell tudatosítanunk: „az egészség érték”, „fontos a tiszta levegő, talaj, ivóvíz”, „az emberi értékek védelme”- tulajdonképpen ez a teljes nevelési munkánk célja. Legyen multikulturális – nemzetközi kapcsolataink fejlesztésével, idegen nyelvi tantárgyi versenyekkel, és az idegen nyelvek magas szintű közvetítésével.

Személyi erőforrások:

Pedagógusok: Tudatosítják a gyermekekben a környezet értékeit. Hozzájárulnak a megfelelő környezeti attitűd kialakulásához. Környezeti tartalmakat közvetítenek. Megalapozzák a környezeti problémák többoldalú megközelítését és a megoldásukhoz szükséges együttműködő készséget.

Tanulók: Megismerik a környezet értékeit, az ember természet iránt viselt felelősségét.

Adminisztratív és technikai dolgozók: Környezettudatos munkavégzésükkel járulnak hozzá a környezeti neveléshez. Szülők: Megerősítik a gyermekek

Szülők: Megerősítik a gyermekekben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetít.

Az iskola jövőképeinek környezeti vonatkozásai, hitvallása:

A bennünket körülvevő természeti és társadalmi értékek megőrzése, védelme létfontosságú környezeti válságokkal teli világunkban. Ezért iskolai oktató – nevelőmunkánk során fontosnak tartjuk, hogy tanulóink érzékennyé váljanak szűkebb és tágabb környezetük – és a világ globális problémái iránt. Törekvésünk, hogy kialakítsuk bennük a felelősséget saját testi és szellemi fejlődésükért, egészségük megőrzéséért. Mindezek mellett célunk, hogy elősegítsük tanulóink környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy felnőve képesek legyenek környezetük aktív védelmére, értékeinek megőrzésére.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek:

Környezeti nevelés az általános iskola 1-4. évfolyamán

Az iskolába kerülő gyermekeket egy vagy két pedagógus gondjaira bízják. A tanító által kialakított környezet, az általa nyújtott viselkedési minta, értékrend a környezeti nevelés szempontjából is döntő. Az esztétikus, rendezett környezet, a mindennapi élet megszervezése segíti a kisiskolásokat az új környezetben való eligazodásban, és felkelti a vágyukat az iskolai élethez, a munkához nélkülözhetetlen tisztaság és rend iránt. Bár tudjuk, hogy a kisgyerekek először az olvasás, írás, számolás rejtjelmeivel vannak elfoglalva, szívesen csodálkoznak rá egy – egy természeti jelenségre, szépségre is. Az iskolaérett gyermek közvetlen környezetének számos jelenségével találkozott már, sok személyes emléke, tapasztalata van, de ennek olykor nincs is tudatában. A tanító dolga, hogy a mozaikszerű tudásdarabokat egymás mellé illessze, rendezze. Nevelési cél: a természet élvezete, szeretete, fontossága, az egyéni felelősség felébresztése (nem pazarolok, nem szemetelek, nem ártok senkinek, magamat megvédem), nem akarom, hogy a természet megváltozzon, hogy a növényeknek, állatoknak, embereknek rossz legyen. A természet védelmére nevelés érzelmi, esztétikai, erkölcsi, értelmi folyamata.

Tanórai keretek:

A környezetismeret tantárgy a valóságos környezet megfigyelésével, vizsgálatával kielégítheti a gyermeki kíváncsiságot. Felkelti a természeti jelenségek megismerésének vágyát, bemutatja az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében. Ahhoz azonban, hogy a tanítványainkban kialakítsuk a kívánt magatartásformát, erős érzelmi kötődést kell létrehozni, mely e viselkedés egyik motivációs bázisa. Erre lehetőség kínálkozik a magyar nyelv és irodalom órákon is. A versek, a történetek személyes hangon szólnak a gyermekekhez. Nagy íróink és költőink természetszeretete átsugárzik a gyerekekre. Az érzelmi kapcsolat létrejöttét segíthetjük a rajz és vizuális kultúra tanítása során. Itt lehetőség nyílik a természet sokszínűségének, formagazdagságának tanulmányozására. A természetes anyagok használata új érzékelési területen, a tapintáson, a szagláson keresztül ad élményt a gyerekeknek. A technika - életviteli órákon a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet megismerése nyújt lehetőséget a környezeti nevelés számára. Az ének-zene órákon tanult népdalokban gyakran jelenik meg a természet szépsége. Zenehallgatáskor a gyermekek átérzik a természet szépségét. Törekvés ébred bennük a természet őrzése iránt. A zenehallgatás közös élményt nyújt számukra. Testnevelés órán közvetlenül találkoznak a természeti környezettel, melynek tisztasága, rendezettsége, egészsége közvetlenül is befolyásolhatja tanulóink teljesítményét, „mozgási kedvét”. Az örömmel végzett tevékenység együttműködésre, toleranciára, önnevelésre serkent. A matematika tanulása közben tanulóink megismerkednek az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyaival.

Az alábbi környezeti tartalmakat kívánjuk beépíteni helyi tantervünkbe:

Magyar nyelv és irodalom:

- Az irodalmi művekben megjelenő természeti – és környezeti értékek, azok harmonikus kapcsolatának megismerése.
- Törekvés a helyes és szép beszédre, rendezett íráskép

- Az esztétikai, erkölcsi érzékenység fejlesztése.

Történelem:

- Hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet?
- A múlt eredményeinek és hibáinak megismerése révén a természetes és az épített környezetért való felelős magatartás formálása.
- A helyi történelmi értékek megismerése, védelme.
- A hagyományok tiszteletének kialakítása.
- Az egész világot érintő globális problémák megértésének segítése; hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelőssége és feladatai a problémák elhárításában, csökkentésében.
- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.

Hit és erkölcsstan:

- A „teljes élet” élése a természet károsítása nélkül (magatartási – és életviteli minták). Az egészséges és esztétikus környezetre való igény kialakítása.
- Annak a tudatosítása, hogy az utódoknak is megfelelő életteret kell hagynunk.
- Környezetünk értékeink felismerése, tisztelete, védelme.
- A Biblia történetei segítségével megismertetni a gyermekekkel Isten gazdag világát, az Ő tetteit.

Idegen nyelv:

- A nyelvtanítás egyéb módszereinek segítségével a hazai környezeti problémák megismerése; más országok hasonló problémáinak feltárása.
- Más népek környezetvédő tevékenységeinek, szervezeteinek megismerése.
- A környezettel szembeni nemzetközi felelősség szemléletének kialakítása.

Biológia és egészségtan:

- A földi élővilág sokféleség értékének megismerése.
- Az élőlények alapvető szervezeti- működési jellemzői, az azok között lévő okozati összefüggések.
- A globális környezeti problémák és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségei. A környezet – egészségügyi problémák megismerése, megelőzésük illetve mérséklésük módjai.
- A testi- lelki egészséget megőrző életviteli technikák elsajátítása.

Kémia:

- A tanulók figyelmének felhívása a kémiai ipar jelentős környezetkárosító, valamint potenciális környezetvédő szerepére egyaránt.
- Az anyag – és energiatakarékosság, mint a környezetvédelem egyik hatékony módszere szemléletének kialakítása.
- Az elterjedt vegyszerek és ezek élettani hatásainak megismerése (környezetbiztonság).
- A különböző technológiák hatása a természeti és épített környezetre, ezek gazdasági hatásainak felbecsülése.

Természetismeret (5-6. évf.):

- Az egészséges környezettel harmonikus életvezetési szokások kialakítása.
- A környezet állapota iránti érzékenység, az ökológiai szemlélet, a helyes magatartásformák és értékrend kialakítása.

- Környezettudatos döntések elősegítése, környezetszennyezés problémakörének megismertetése.

Földünk és környezetünk:

- Tapasztalatok, ismeretek, élmények szerzése a közvetlen élő és élettelen környezetről. A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.
- A természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeként lezajló változások felismerése, értékelése.
- A regionális és globális problémák megismerése, és a lehetséges megoldási módok számbavétele.
- A természeti és társadalmi értékek megismerése, megőrzése.

Fizika:

- Az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzás, zaj, rezgés) egészségkárosításának megismerése.
- A fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti hasonlóság, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatások felismerése.
- A környezet változásainak, a változások okainak értelmezése, s ezek tudatában megoldások keresése a környezeti problémákra.
- A környezeti változások fizikai magyarázatának megismerése, megértése.

Matematika:

- A tanulókat körülvevő konkrét környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megismerése mérése.
- A környezeti mérések eredményeinek értelmezése, elemzése, statisztikai módszerek alkalmazása, reális becslések képességének kialakítása.
- Más tárgyakban megismert környezeti összefüggések matematikai módszerekkel való szemléltetése, táblázatok, grafikonok készítése, elemzése.
- A logikus gondolkodás, a szintetizáló – és lényegkiemelő képesség fejlesztése.

Technika és életvitel:

- A fenntartható fejlődés összefüggéseinek, követelményeinek, problémáinak feltárása.
 - A környezetgazdálkodás lényegének megismerése.
- A környezeti válság okainak és lehetséges megoldásainak bemutatása.

Ének-zene:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet zenei ábrázolásának módjai.
- A természet szépségének megjelenítése a népdalokban.
- A zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepének felismerése. A „zenei környezetszennyezés” felismerése.

Rajz és vizuális kultúra:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségei.
- A hagyományápolás fejlesztése (pl. népi építészet, díszítőművészet).
- A természetes alapanyagok használatának ismerete.
- Műalkotások elemzése környezetnevelési szempontok szerint.
- A tárgyi világ formanyelvi elemeinek ismerete, a tartalom és a forma összefüggése.

- A helyi népi építészeti emlékek felkutatása, megismerése.
- Példák mutatása környezetbarát formatervezésre.

Testnevelés:

- A környezeti hatások és az egészséges testi fejlődés közötti összefüggés felismerése, megértése.
- A sport nélkülözhetetlen szerepe az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.
- A környezetszennyezés egészséget veszélyeztető hatásai a sport szemszögéből nézve.
- Lehetőség szerint természetes anyagok használata a sportoláshoz (sportruházat, sportszerek).

A tantárgyak lehetőségeinek kiegészítése az osztályfőnöki teendőkkel

A fiatalok közösségi létének keretét az osztályfőnök teremti meg. Ő a különböző szintű személyes kapcsolatok segítője, fejlesztője is. Az átalakuló iskolarendszerben az osztályfőnöki feladatok bővülnek. Az osztályfőnök személyisége és elhivatottsága döntő súllyal alakítja a gyerekekben formálódó valóságképet. Munkálkodása nyomán válnak konkrét közösségi tevékenységgé a szaktanárok tanórán túlnövő elképzelései, a különböző iskolai programkínálatok. A tanuló számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatja igényessége, értékrendje. A környezeti nevelés szempontjából nem meghatározó az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása. Az általános tájékozottsága, problémafelismerő és –feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja. A környezet megóvására, szépítésére, otthonossá tételére, igényes, gondos alakítására való nevelési problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére. Az osztályfőnök összefogja a szaktárgyak idevágó, de hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit, például a fogyasztói társadalom problémáinak felismerését és megoldását, a tudatos vásárlói magatartás kialakítását segíti az iskolában. Ilyenek a táplálkozási szokások, a szükségtelen túlcsomagolás, a szemét kezelés, anyag- és energiatakarékosság. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, a különböző akciókban való részvétel is összefűzheti az egyes szaktárgyakat. Az osztályfőnöki órák témájának kínálata akkor hatékony, ha az legalább egy, de inkább négy évre tervezett sokszínű szocializációs programnak felel meg. Tervezése az osztályban tanító valamennyi pedagógus együttgondolkodását kívánja meg.

Tanórán kívüli keretek

A délutáni szabadidős tevékenységek sora (a környezet tisztaságának óvása, díszítése, növények gondozása, madarak etetése, az időjárás megfigyelése, természetfilmek megtekintése stb.) hozzájárul ahhoz, hogy kialakuljon bennük a környezettudatos magatartás. A napirend segíti a rendszeres életmód kialakulását. A szabad levegőn való tartózkodás, a sport, a játék edzi egészségüket, elősegíti harmonikus emberi kapcsolatok kialakulását.

Tanulóknak adott külön feladatok

Az érdeklődő diákok számára lehetőség nyílik a környezeti neveléshez kapcsolódó témák, problémák önálló kutatására, feldolgozására (szakmai dolgozat, rajz, fotó, irodalmi alkotás stb.)

Akciók, vetélkedők, tanulmányi versenyek

Jeles napokon (pl. Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Állatok Világnapja, Víz Világnapja) versenyek, kirándulás, vagy egyéb rendezvény szervezésével hívjuk fel a figyelmet a helyi vagy globális környezeti problémákra.

2.4.3. Az erdei iskolai képzés programja, a komplex természet szemlélet kialakítása

A környezeti nevelés szempontjából a csökkenő tanóraszámok mellett úgy érhetjük el az eredményes természettudományos ismeretek elsajátítását, alkalmazását, ha a tanulóinknak közvetlen természetszemlélet útján mutatjuk be a természet élő és élettelen értékeit, a különböző folyamatokat, jelenségeket, hazánk sokszínű természeti értékeit, gazdaságát, illetve az ember természetátalakító tevékenységét. Igyekszünk az anyagi feltételeket úgy megteremteni (alapítványi, pályázat stb. támogatás), hogy a 8 év alatt tanítványaink egy alkalommal eljussanak erdei iskolába.

Az erdei iskola olyan tanítási forma, melynek középpontjában a természet élményszerű megismerésével a gyerekek felszabadítása, a megszokott iskolai keretek feloldására való törekvés áll. Az erdei iskolában több, az iskolában is használatos oktató- nevelő pedagógiai módszer alkalmazható, mégis több, domináns módszer áll rendelkezésre: pl. csoportmunka, differenciált tanítás, önálló vizsgálatok, szituációs játékok, tanulói kísérletek.

A szabadban folytatott tanítás fokozza a tanulók aktivitását, így az erdei iskola alkalmas az egyes műveltségterületek, tantárgyak népszerűsítésére, valamint felkelti a gyerekek érdeklődését az egyes tudomány-területek iránt.

Mivel a gyakorlati feladatok megoldásához társak kellenek, így erősíti azokat a képességeket, mellyel elsajátíthatják az együttműködésre, közösségfejlesztésre épülő és a későbbi munkájukhoz, életükhöz alapot nyújtó szocializáció alappilléreit.

Az erdei iskolánk oktatási célja:

- A természet sokszínű megismerése
- Konkrét hazai tájak, társulások (vizes élőhelyek) megismerése
- A társulások fajainak ökológiai szemléletű jellemzése, értékelése
- Az élővilág sokféleségének (diverzitás) bemutatása

Az erdei iskolánk nevelési céljai:

- Helyes környezeti attitűdök kialakítása
- Természeti környezet állapota iránti érzékenység
- Ökológiai szemlélet kialakítása
- Közösségi szociális formák elsajátítása, szociális érzékenység kialakítása
- Egészséges életmódra nevelés

Hosszú távú cél olyan emberek nevelése, akik a természetes és a társadalmi környezet szépségeire nyitottak, tudják, hogy Isten a teremtett világban is jelen van. A természettel harmonikusan tudnak együtt élni, ajándékként tudják értékelni, felelősen vezetve életvitelüket.

2.5.A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében található.

2.6-Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Választható tantárgyak:

1-8. évfolyam: református, ill. római katolikus hittan heti 2-2 óra.

1-8. évfolyam: tömegsport vagy focisuli vagy játékos torna heti 1-1 órában.

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség, nem releváns.

2.7. Projektoktatás, a tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók

A dráma és színház heti egy órás tantárgy a 8. évfolyamon, amelynek keretében teljesítjük a dráma és színház kerettantervében foglaltakat. A tantárgyat részben (fél évben) projektoktatási formában szervezzük úgy, hogy a 8. évfolyamon

- 12 órában projektet szervezünk az egész évfolyam részére, amely egy színházi előadás előkészítéséből, megtekintéséből és feldolgozó megbeszélésből áll.
- Egy további blokk, 6 óra keretben, egy kijelölt iskolai megemlékezésre való felkészülést és annak bemutatását tartalmazza. Feladatuk egy ünnepi műsor színpadra vitele, az ének, a tánc, a jelmez, díszlet és a smink megtervezése és elkészítése, illetve megjelenítése. A tanárok különösen a mozgás kidolgozásában és az artikulált beszéd begyakoroltatásában segítenek.

A tanulók értékelésének elvei

Az értékelés a közös tevékenység során végzett folyamatos megfigyelésen alapul. Az egyéni és közös elemzések, bírálatok játék közben, a tevékenység végén, mindig a gyerek érdekében, a fejlesztés és megerősítés szándékával történnek.

Értékelhető:

- az együttműködő-képesség;
- az adott feladatra fókuszáló, koncentrált jelenlét;
- önértékelés, mások értékelésének képessége;
- az elemző – értékelő beszélgetésekben való aktív részvétel;
- döntéshozatal, felelősség a saját döntésért, a döntés következményeinek vállalása;
- új ötletek, megoldások felvetése; hajlandóság mások ötleteinek elfogadására;
- a kreativitás;
- készség és hajlandóság egy szerep, feladat elvállalására;
- a megismert fogalomkészlet tudatos használata.

A szorgalmi időben osztályzatokat nem adunk. Félévenként a fenti szempontokat figyelembe véve a hagyományos ötfokozatú skálán értékeljük a tanulók teljesítményét.

Köznevelési intézmény által szervezett utazással járó programok szervezési szabálya

A tanórán kívüli, személyszállítással egybekötött programokon a résztvevők biztonságos utazása érdekében a szervezéssel és a szállítással foglalkozó cégektől minden esetben előzetesen írásbeli nyilatkozatot szükséges kérni arról, hogy a szolgáltatás személyi és tárgyi

feltételei megfelelnek a hatályos előírásoknak, valamint az érintett gépjármű megfelelő műszaki állapotban van és rendelkezik érvényes okmányokkal.

Külföldre szervezett utazást megelőzően az utasokra felelősségbiztosítást kell kötni.

Amennyiben a gépjárművel történő utazás nem fejeződik be este 23 óráig, azt a személyszállítást végző sofőrök pihenése érdekében meg kell szakítani. Éjjel 23 óra és hajnali 4 óra közötti időszakban a sofőröknek mindenképpen egy szálláshelyen pihenőt kell tartaniuk, ugyanott, ahol a diákokat is elszállásolják erre az időre. Az utazásban résztvevőkről, az utazás helyszíneiről az intézmény vezetőjének rendelkeznie kell megfelelő információval, pontos és teljes körű utaslistával, amelyben szerepelnie kell a törvényes képviselők elérhetőségeinek is. A kísérő pedagógusok felelősek a vonatkozó rendelkezések betartásáért.

2.8.A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

2.8.1. Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái

Az ellenőrzés és az értékelés szoros kapcsolatban van a visszajelzéssel és a megerősítéssel a tanítási- foglalkozási óra bármely részében. Lényeges, hogy a tanulók ellenőrzése, értékelése a tanév során folyamatos és rendszeres legyen.

A helyi szintű szabályozás egyik kiemelkedően fontos területe az iskolai tanulói értékelés rendjének, normáinak, eszközeinek, formáinak meghatározása. Ebbe a szabályozási körbe tartozik az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének, követelményeinek és formáinak meghatározása.

Az iskolai beszámoltatás és számonkérés célja információszerzés arról, hogy a tanuló k elsajátították-e a helyi tantervben előírt tananyagot, teljesítették-e az előírt követelményeket.

Követelmények:

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

Az értékelés formái:

- Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.
- A második év végétől a hagyományos osztályzatos módszert használjuk, azaz a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.

A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét a

- heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,
- heti kettő vagy három órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel,
- heti három óránál magasabb heti óraszámú tantárgynál havonta legalább kettő érdemjeggyel értékeli.
- Zöld színnel jelöljük: egyéb tanulói projektek, memoriter, szorgalmi feladat, kötelező olvasmány, gyűjtőmunka stb. érdemjegyeit.
- Piros színnel jelöljük a témazáró dolgozatok érdemjegyeit.

Az értékelés legyen folyamatos:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
- szóbeli felelet értékelése,
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (kézségtárgyak teljesítményének értékelésére),
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),
- szülőknek a digitális naplóban küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy – esetleg – a kiemelkedően jó teljesítményért.
- félévi és tanév végi

Az értékelés módja:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan megfelelt (KM), jól megfelelt (JM) vagy megfelelt (M), illetve felzárkóztatásra szorul (F).

A második év végétől a negyedik év félév végéig a szöveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzatos módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

Az 5-8. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Kiemelkedő tantárgyi teljesítmény félév és tanév végi osztályzata: kitűnő (5d).

Az értékelés kategóriái az első évfolyamtól a második évfolyam félévéig

Kiválóan megfelelt	A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.
Jól megfelelt	A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni
Megfelelt	A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.
Fejlesztésre szorul	A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni. 4.8.6. A tan

A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Osztályzat	Követelményrendszer
Kitűnő (5 D)	A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel ,azt kutató munkájával kiegészíti, és kreatív módon alkalmazza. Tantárgyi versenyen eredményesen szerepel. A félév során nincs hármassal rosszabb osztályzata.
Jeles (5)	A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel. Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot. Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz. Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja. A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.
Jó (4)	A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan. Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat. Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.
Közepes (3)	Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti. Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt. Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.
Elégséges (2)	A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges. Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni. A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.
Elégtelen (1)	A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

Az ellenőrzés fajtái:

- szóbeli feleltetés,
- kiselőadás
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése: amennyiben a tanuló házi feladatát 3 alkalommal nem készíti el, vagy testnevelés órára nem hozza felszerelését, elégtelen érdemjegyet kap. A mulasztások félévkor érvénytelenednek, kétes félévi és tanév végi eredmény esetén az elégtelent a pedagógus beszámíthatja.
- írásbeli számonkérési formák:
 - írásbeli felelet (egy anyagrészből), •
 - beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése, •
 - röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
 - dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
 - témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő). Naponta maximum 2 témazáró íratható.
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.
- Év eleji, félévi, tanév végi felmérések (alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérők csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk)
- Vizsga (osztályozó, javító, pótló, különbözeti, pótló, 8. osztályosok kimenő vizsgája)
- Projekt elkészítése

2.8.2. A tanulók munkájának szöveges értékelése

A törvényi szabályozás:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló

- kiválóan megfelelt (KM),
- jól megfelelt (JM)
- megfelelt (M),
- felzárkóztatásra szorul (F)

A szülő kérésére az 1. évfolyam megismételhető a 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről vonatkozó rendelkezései alapján: „57. § (1) A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.”

A második év végétől a hagyományos osztályzatos módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

A szöveges értékelés elvi kiindulópontjai:

- az értékelés a gyerekért, de elsősorban a szülőknek szól
- alakítja a helyes önértékelést, segíti a reális önismeretet
- nyitott, nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről

A szöveges értékelés elvi követelményei:

- minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemzi
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat
- összhangban van a pedagógiai programmal, a helyi tantervi rendszerrel és a kimunkált értékelési koncepciókkal
- személyre szóló és ösztönző jellegű
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára

A szöveges értékelés rendszerének felépítése

A helyi értékelés alapelvei

- A gyerekek értékelését az osztálytanítók készítik el, figyelembe véve a napközis nevelő és az osztályban tanító nyelvszakos tanár, testnevelő véleményét is.
- A teljes körű értékelések évente két alkalommal készülnek. A negyedévi értékelés a munkaterv szerint, a félévi értékelés a tanév rendje szerint, az év végi értékelés szintén a tanév rendje szerint történik.
- A fent említett értékeléseket az EMMI Oktatási Államtitkárság által kiadott a „Szöveges értékelést, minősítést támogató szoftver” használatával készítik el.
- A szöveges értékelés tartalmi szempontjai:
 - magatartás
 - szorgalom
 - tantárgyi teljesítmények
- a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés,
- általános értékelés / év végén /:
A évfolyam tantervi követelményeinek kiválóan megfelelt, vagy jól megfelelt, vagy megfelelt.
.....tantárgyból felzárkóztatásra szorul.

Értékelési funkciók meghatározása

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.

- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához, a fejlesztési stratégiák kimunkálásához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás,- egy-egy tanulási szakasz végén ad összegző tájékoztatást az elsajátított ismeretek eredményéről pedagógusnak, szülőnek, tanulóknak egyaránt.

A szöveges értékelés módja:

1. Szóbeli: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon.

Megfogalmazódhat:

- a tanító részéről
- a tanulótársak részéről
- önértékelés formájában

2. Írásbeli:

- a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával,
- témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével,
- aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (pl. üzenő füzetbe),
- negyedévkor, félévkor, tanév végén részletes szöveges értékelés.

Szöveges értékelés dokumentumai:

- Az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott bizonyítvány. Az első évfolyamon a tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójába kell elhelyezni.
- Az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott törzslap.
- A digitális napló. A naplóba a féléves értékelések, a felmérők %-os eredményei és az alkalmi értékelések kerülnek.
- Tájékoztató füzet. A tájékoztató füzetbe alkalmi beírások kerülnek a tanuló pillanatnyi eredményeiről és a felmérők %-os eredményeiről.

A szöveges értékelés felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából.

2.8.3. Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A sokszínű tevékenységformákkal összhangban: pl. produktum értékelése (az egyes tanulóknál, csoportmunka esetében), projektnél, témahétnél, gyűjtőmunka, stb.

A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái:

- **témazáró dolgozat:** egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;
- **egyéb dolgozat:** egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető
- **Az év eleji, félévi, év végi felmérések** alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérések csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor megíratásukra.

A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének **egységes értékelése** érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük:

Alsó tagozat

Teljesítmény %	Érdemjegy
0– 35	elégtelen (1)
36– 52	elégséges (2)
53– 75	közepes (3)
76- 90	jó (4)
91- 100	jeles (5)

Felső tagozat

Teljesítmény %	Érdemjegy
0– 39	elégtelen (1)
40– 54	elégséges (2)
55– 74	közepes (3)
75- 90	jó (4)
91- 100	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három ponttal lefelé vagy felfelé módosíthatja

2.8.4. Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya

1. Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya

- A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ugyanakkor a tanulók kifejezőképességbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.
- A témazáró dolgozatok – kétszeres súllyal való értékeléséről a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének figyelembevételével. A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a digitális naplóba piros színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül. Az osztályzatok kialakításánál más súlyozást nem alkalmazunk.

2. Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai:

- Témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.
- Egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja;
- A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőképesség fejlesztésére.
- A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) rövid időn belül értékelni, javítani kell.

2.8.5. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

(Beleértve a projekttel és témahéttel kapcsolatos feladatokat is!)

A házi feladatok kiadásának szempontjai:

- a tanulók napi és heti terhelése,
- az egyes diákok képességeit, adottságait,
- az életkori sajátosságokat, az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége,

A házi feladatok kiadásának és ellenőrzésének alapelvei:

- A tanuló elemi kötelessége, hogy házi feladatát a pedagógus útmutatása alapján hiánytalanul elkészítse.
- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákokat állandó önellenőrzésre!
- A házi feladat az órai munkára épülő, elsősorban gyakoroltató- és gyűjtőmunka. A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- **Mennyiségi irányelv:** egy közepes képességű tanuló számára a feladat elvégzése (írásbeli, szóbeli együttesen) átlagban ne haladja meg tantárgyanként kb. a 30 percet. Ez alól kivétel az összegző számonkérések előtti felkészülés.
- A napközis kollégák folyamatosan tájékoztassák a pedagógusokat a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról egyénre szabottan is!
- A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint!
- A házi feladat hiányát a szaktanár saját tantárgyához kialakult pedagógiai gyakorlatához alkalmazva értékeli, illetve szankcionálja. (Elégtelessel is minősítheti.)
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagot kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik órától a másikra szokásos. Hétvégére is adunk házi feladatot, de nem többet, mint amennyi egyik órától a másikra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

2.9. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek:

- **Hit-és erkölcsstan oktatás**

Egy adott évfolyam diákjaiból a református, katolikus, evangélikus hittant tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

- **Idegen nyelvoktatás**

Egy adott osztály diákjaiból az angol nyelvet tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

- **Tantárgyi csoportbontások**

Egy adott osztály vagy évfolyam diákjaiból az érintett szaktantárgyakat tanító pedagógusok véleményeinek kikérését követően. Alapelv: a készségtárgyak (informatika, vizuális kultúra, technika, életvitel és gyakorlat), valamint a matematika, magyar nyelv és irodalom tantárgyak lehetőségek szerinti csoportbontása, figyelembe véve az aktuális tanév tantárgyfelosztását.

- **Egyéb foglalkozások szervezése**

A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük. Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve. A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve, a nevelőtestület dönt.

2.10. A nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyag A nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére alapvetően integrált oktatást biztosítunk. A tantárgyi keretek között megjelenő etnikai kisebbség kultúrájának, képzőművészetének, zenei világának, népviseletének és életmódjának megismerése nem elkülönítetten, hanem az évfolyamok tantervi követelményeiben beépítve, az egyes témakörök részterületeiként megjelennek, és azok a Magyarországon élő többi népcsoporttal együtt tárgyalásra kerülnek. A tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben lehetőség nyílik a toleranciára való nevelésre, a másság megismerésére, tiszteletben tartására.

2.11. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon.

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként április-május hónapra írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk.

A tanulók fittségi mérésének alapelvei:

- A tanulók általános fittségi mérésével képesek vagyunk a tanulók fizikai állapotát az elvárható egészség standardhoz viszonyítani.
- A szülők által hozzáférhető online felület lehetővé teszi, hogy nyomon tudják követni gyermekük fizikai állapotának változásait. A program konkrét ajánlásokat tesz arra, miképpen tartható meg, fejlesztés esetén miképpen érhető el az elvárható egészség szint
- A NETFIT rendszer létrehozásakor a kor igényeinek megfelelően, az egészséges, jövőorientált életvezetési kompetencia megvalósítását tűzték ki célul.
- Az eredmények alapján képesek leszünk (szülő, gyermek, testnevelő) a tanulók fizikai állapotának és morfológiai változásainak nyomon követésére.
- A mérési eredmények önmagukban nem alkalmazhatóak osztályzásra! A mérési folyamatot a helyi tantervben foglaltakhoz igazodva az alábbiak szerint értékeljük: A tanulók egyéni fejlődését vizsgáljuk az utolsó mérés eredményéhez képest. Értékeljük a tanulók órai munkáját és a sikeres végrehajtásra törekvéshez szükséges attitűdöt.
- El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

2.12. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészségnevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében található.

Környezeti nevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai a „**Természettudományos nevelés**” c. fejezetben található.

2.13. A gyermekek, a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az Európai Unió elvárásai alapján a települések, kistérségek, régiók, és egyházi fenntartóknak is, kiemelt feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése. Az esélyegyenlőség biztosítása és előmozdítása nem összemosható, egymást nem helyettesíthető fogalmak, hanem egymás kiegészítői. Az esélyegyenlőség biztosítása olyan, általában passzív cselekedet, amely valamit kinyit, lehetővé tesz az adott védett csoport számára is. Előmozdítása aktív cselekedet, eredménye, hogy a védett csoport tagjai valóban élni tudnak a számukra is nyitott lehetőségekkel. Esélyegyenlőség érvényesüléséről csak akkor beszélhetünk, ha mindkét cél egyszerre teljesül: az adott védett csoport tényleges résztvevővé válik.

- A fenntartónak és intézményeinek fenn kell tartani a megkülönböztetés tilalmát, egyenlő bánásmódot,
- az emberi méltóság tiszteletben tartását,
- a társadalmi szolidaritás kialakítását.

„Egymásnak mind testi, mind lelki fogyatkozásait a legtürelmesebben viseljék el.”
(Róm 12,10).

Az esélyegyenlőség érvényesítése, valamennyi hátrányos helyzetű csoport részére, a közoktatásban is kiemelt feladat. Különösen a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket, egyszóval a hátránykompenzáció. Az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek az intézményeken belül, az azonos évfolyamok tanulócsoportjai között érvényesülnie kell. Iskolánk nyolcosztályos. Alaptevékenysége az általános iskolai nevelés és oktatás, a tanulók felkészítése a középiskolai felvételi vizsgákra, a NAT és a törvényi előírásoknak megfelelően megalkotott helyi tantervekben meghatározottak alapján. Ezt a 8 évfolyamos általános iskolai képzést olyan oktatási struktúrában valósítjuk meg, amelyben kiemelt figyelmet fordítunk a hitbeli nevelésre, a tehetséges tanulók képzésére és az idegen nyelvek színvonalas oktatására.

Az iskola feladatai:

- Pedagógus továbbképzés
- Az esélyegyenlőtlenségre utaló jelekkel rendelkező gyerekek kiszűrése
- Tanórákon kiemelt figyelem
- Fejlesztések szaktanár, illetve a szakszolgálat munkatársa segítségével
- Szabadidős tevékenységek: szakkörök, táborok
- Támogatások (étkezési, táborozási stb.)
- Partnerekkel történő együttműködés
- Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése
- Gyógypedagógiai nevelés, oktatás
- A lemorzsolódási arány csökkentése (szinten tartása)

- SNI tanulók segítése
- Rendszeres szűrővizsgálatok
- Fejlesztések, logopédiai foglalkozások iskolában
- Egyéni foglalkozások
- A tanulmányi előmenetel nyomon követése
- Iskolapszichológus alkalmazása
- Továbbtanulás segítése
- Otthoni tanulási eszközök biztosítása (tabletek, laptopok)

2.14. A tanulók jutalmazásával, elmarasztalásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Az értékelés hagyományai iskolánkban

A régi, bevált értékelési formákat az évek során újabbak gazdagítják. A tanévzáró ünnepélyen dicsérő oklevélben és könyvjutalomban részesülnek azok a tanulók, akik jeles és kitűnő tanulmányi eredményt értek el. Ez alkalommal kapnak könyvjutalmat az országos, területi, megyei, körzeti versenyeken jó helyezést elért diákok.

Iskolánkban saját értékelési rendszere van (pontrendszer), amellyel a gyerekek tanulmányi, sport, kulturális, hitéleti és közéleti teljesítményét értékeljük.

Tanulmányi munka pontozásának alapja

- a negyedévi, félévi és az év végi tanulmányi átlag
- a tanulmányi versenyek eredményei, helyezései

A sportteljesítmények pontozásának alapja:

- a sportversenyek eredményei
- részvétel a tömegsport foglalkozásain
- sportági edzéseken való rendszeres részvétel

A kulturális-, közéleti tevékenység pontozásának alapja:

- kulturális tevékenység
- zenei versenyek, vers- és prózamondó versenyek eredményei
- az iskolai, községi műsorokban, megemlékezéseken való szereplés

A pontozási rendszer győztesei év végén jutalomkiránduláson vehetnek részt.

Az iskolai jutalmazás formái:

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutatón vesz részt
- vagy bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, annak növelésében az iskola jutalomban részesíti

Az iskolában tanév közben a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret –
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába kell bevezetni.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át jeles eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

Az iskolán kívüli versenyeken, előadásokon, bemutatókon, vetélkedőkön eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek. A kiemelkedő eredménnyel végzett közös munkát, az egységes helytállást.

A gyermekek részére alapított jutalmak (a 8.osztály végén)

Kiváló diák

- Nyolc éven keresztül kimagasló tanulmányi eredményt nyújtott.
- Pályázatokon és tanulmányi versenyeken folyamatosan részt vett, képességeihez mérten jól és/vagy kimagaslóan teljesített, ezzel öregbítette iskolánk jó hírét.
- A felnőttekkel szemben tisztelettudó, segítőkész magatartás, építő közösségi tevékenység, példás közéleti munka jellemezte.
- Aktív hittanórai és hitéleti részvétel mellett az egyházi elvárásoknak is példamutatóan megfelelt.

Jó sportoló

- Példamutató munka és sportszerű magatartás jellemezte testnevelés órákon és szakkörön is
- A délutáni sportfoglalkozásnak rendszeres látogatója volt
- Egy sportágban kiemelkedő teljesítmény, dobogós helyezések.

Kultúráért

- A hagyományőrző szakkörök munkájába való aktív bekapcsolódás. Iskolánk képviselője az egyházi, a közösségi alkalmakon, területi és kulturális versenyeken. Kiemelkedő kulturális eredmények (vers, próza, ének népzene, néptánc, hangszeres zene stb.)

Az iskolai büntetés formái:

Azt a tanulót, aki:

- a tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a házirend előírásait megszegi
- árt az iskola hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

A büntetés formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés (szóban, írásban),
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés (szóban, írásban)
- igazgatói intés
- igazgatói megrovás
- tantestületi figyelmeztetés
- tantestületi intés
- tantestületi megrovás

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságától függően el lehet térni. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni

Magatartás értékelésének és minősítésének követelményei ,,

„Példás” az a tanuló:

- magatartása, cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból felelősséget vállal tetteiért
- tiszteli és elismeri mások értékeit, jóindulattal segíti társait,
- a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza
- a nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket
- képes kulturáltan fellépni saját maga és szűkebb környezete érdekében szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében
- ügyel környezetére rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt betartja az iskola házirendjét
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.
- az istentiszteleteken, szentmiséken rendszeresen részt vesz, hitéletében példát mutat

„Jó” az a tanuló, aki:

- a példás magatartás követelményeinek javarészt megfelel, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli
- a házirendet betartja
- tiszteli a felnőtteket, társait,
- feladatait becsülettel elvégzi, de a közösségért vállalt munkára önként csak ritkán vállalkozik, a rábízottakat tőle elvárható módon teljesíti
- az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- nincs írásbeli intője vagy megrovása

„Változó” magatartású az a tanuló, aki:

- cselekedetei következményeit nem képes felismerni, így az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- játékban gyakran vét a szabályok ellen, közösségi munkájában sokszor udvariatlan, durva
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- az órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik
- ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, de nem kellő figyelemmel
- környezete rendjéért keveset tesz, vagy nem érdekli
- a viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá
- igazolatlanul mulasztott
- osztályfőnöki intője van

„Rossz ” a magatartása annak a tanulónak, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti, nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt
- több szaktanári figyelmeztetést kap, illetve van osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése van.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A szorgalomjegyek megállapításának elvei

„Példás” szorgalmú az a diák, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

„Jó” a szorgalma annak a diáknak, akinek:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon többnyire aktív
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek

„Változó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja

„Hanyag” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- félévi, vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.⁸⁵ A magatartás és szorgalom megítélésakor mindig figyelembe kell venni a gyermek életkörülményeit és képességszintjét!

3. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK-OKTATÁSÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

3.1. A nevelő-oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az Aranyalma Református Általános Iskola balatonfőkajári intézményegységének nevelő-oktató munkáját **a hagyományos pedagógiai elveken túl** a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai fejlesztésének irányelvei determinálják.

A sajátos nevelési igényű gyermekek, az értelmileg akadályozott tanulók foglalkoztatása iskolánkban **részben integráltan** történik.

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt arra kell törekedni, hogy az értelmileg akadályozott tanuló személyisége a képzés végére minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képes legyen a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeit megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

A tanköteles korú értelmileg akadályozott tanulók képzésének során a legfontosabb figyelembe veendő szempontok:

A tanköteles korú értelmileg akadályozott tanulók képzésének során a legfontosabb figyelembe veendő szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés megváltozása,
- sajátos tanulási képességek,
- egyéni szükségletek,
- a felnőttkori élet behatárolt lehetőségei.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:

- a sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel,
- a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában,
- egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele,

- támasz és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi törekvésekben, a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-oktatás minden területén.

Ennek érdekében a következő célokat tűztük ki:

- az enyhe fokban értelmi fogyatékos / tanulásban akadályozott / tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók terápiás jellegű korrekciójával,
- a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a rehabilitációs és rehabilitációs eljárásokkal,
- az általános műveltség megalapozása a fogyatékoság, életkor és osztályfok figyelembe vételével,
- az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.

A nevelés-oktatás fő feladatai:

- az alapdokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével,
- a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával,
- az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoport és az egyének kondícióinak megfelelően,
- a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása,
- a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően,
- a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai.

Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat a közös és a részletes követelmények érvényesítésére.

Közös követelmények a tanítási órákon

A SNI tanulókra vonatkozó helyi tantervben megvalósításra kerülő közös követelményeket az iskolai pedagógiai programban megfogalmazott követelményekre

építettük, összhangot teremtve az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók fejleszthetőségével, s az Irányelvekben megfogalmazottakkal. A közös követelmények megvalósítását valamennyi tantárgyra és pedagógiai szakaszra átfogó gyógypedagógiai feladatként értelmezzük.

A közös követelmények területei:

- társadalmi beilleszkedés,
- a gondolkodás, a megismerés
- hon és népismeret,
- kapcsolódás Európához,
- környezeti nevelés,
- kommunikációs kultúra,
- testi és lelki egészség,
- tanulás,
- pályorientáció / énkép és éntudat /

Részletes követelmények:

Törvényi kereteit az Irányelvekben megfogalmazott, évfolyamokra bontott követelmények tükrében kívánjuk megvalósítani, szükség szerint kihasználva az évfolyamok és osztályok közötti átjárhatóság lehetőségét.

A nevelési funkciók viszonylatában - kiegészítve az oktatás területét- a személyiség diagnosztikus eljárásokkal történő szűrését célozzuk meg. Ennek jelentőségét a sokoldalú információszerzésben látjuk.

A fogyatékoságból eredően az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulóknál jellegzetes különbségek alakulnak ki, amelyek megmutatkoznak:

- a sérült, vagy fejletlen pszichikus funkciók jellegzetes különbségét létrehozó okok sokszínűségében,
- abban, hogy az eltérés ugyan minden pszichikus funkciót (érezékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, érzelmi, akarati élet, viselkedés, magatartás, cselekvés, attitűdök, stb.) érinthet, azonban ennek változatossága tanulóként és funkcióként vizsgálva, igen nagy, a fejlődés ütemében és dinamikájában. a fejlesztés várható eredményében.

Nem prognosztizálható biztonsággal, hogy az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanuló, a tanulás, az ismeretsajátítás folyamatában milyen készség-, képességszintre, milyen ismeret birtokába juttatható el.

A sérültség összetettségéhez és az egyéni tanulási képességekhez igazodó olvasás – írás tanítás speciális formáit használjuk. A tanulók sajátos szükséglete szerinti betűformák, betű nagyságok, íráseszközök, számítógépes oktató programok alkalmazása válik lehetővé a tagozaton.

3.2. Az értelmileg akadályozott tanulók fejlesztésének pedagógiai szakaszai

Alsó tagozat

Az alapfokú nevelés-oktatás e szakaszában a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének. Az alsó tagozat első évfolyamán javasolt tananyag elsajátítására – a Nemzeti alaptanterv által biztosított lehetőséggel élve – ajánlott egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységet tesz lehetővé a tanulók számára.

Az 1–2. évfolyamon a fő cél a személyiség biztonságérzetének megteremtésével, az egyéni diagnosztikára épülő funkcionális képességfejlesztéssel elérni az egyénhez viszonyítva azt a legoptimálisabb adaptív állapotot, amely elégséges előfeltétele a tantárgyi rendszerű fejlesztésnek.

Olyan fejlettségi szintre kell hozni a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciókat – a gyógypedagógia eszközszerének, módszereinek, terápiáinak felhasználásával –, hogy a tanuló az alapvető kultúrtechnikák elsajátítására a sérülésének, állapotának megfelelő idő biztosítása mellett felkészült legyen. A tanulókat fogékonyá, befogadóvá kell tenni a környezet, a közvetlen megtapasztalható természet és a társas kapcsolatok iránt, miközben tág teret adunk az életkori sajátosságoknak, a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak, mindezzel felkeltve érdeklődésüket a tanulás iránt.

A 3–4. évfolyamon a cél az alapvető képességek és alapkészségek fejlesztése a tanulók egyéni háttértényezőinek figyelembevételével, a pszichés funkciók fejlesztésének stratégiáját tartalmazó egyéni fejlesztési tervek alapján, tantárgyi rendszerben végzett intenzív fejlesztési folyamatban.

Kiemelt feladat a személyiség érésének, az önismeret fejlődésének elősegítése a tanulási, viselkedési szokások elsajátításával, magatartási normák közvetítésével; a sérülésből, a fogyatékoságból eredő tanulási nehézségek leküzdésének, a jól működő funkciók továbbfejlődésének segítése individualizált programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával.

Felső tagozat

Felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az

elsajátított tanulási szokásokra irányul. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tudásgyarapítást, a képességek, a személyiség fejlesztését a konkrét tapasztalásokra alapozva a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell elérni.

Az 5–6. évfolyamon a cél a tevékenységek számának és minőségének növelésével, az önálló tanulás képességének fejlesztésével az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközzintűvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés.

Ehhez szükséges az alapkészségek megerősödésének biztosítása a tanulói tevékenységek középpontba állításával, a gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét megtapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani. Végző soron mindennek meg kell alapoznia a tanulók felkészítését az önálló életvitelre és önálló munkavégzésre, a tanulói képességkultúra fejlettségéhez igazodó szakiskolai továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

A 7–8. évfolyam legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integrálásának növelése.

E cél eléréséhez szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

Tanulócsoportok

Tagozatunk az alapító okirat értelmében 1-8. évfolyamon osztott tanulócsoportokkal működik.

A tanulócsoportok száma és az összevonások jellege évenként változik a tanulók létszámától függően.

A tanórán kívüli tevékenységek

Lásd: Általános rész

Napközis ellátásuk szegregáltan vagy részben integráltan történik a tanulók létszámához és fejleszthetőségükhöz igazodva. Az értelmileg akadályozott tanulóinknak a napközis ellátást kötelező igénybe venniük. Felmentést indokolt esetben csak az igazgató adhat a szülő kérésére vagy a szakember javaslatára.

A szabadidős tevékenységekben, szakkörökben, sportfoglalkozásokon, énekkaron az integráció elvét érvényesítjük.

3.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A személyiség az ember külső és belső tulajdonságainak egysége, melynek fejlődését biológiai, pszichológiai és környezeti viszonyok határozzák meg. A sajátos nevelési igényű /enyhe értelmi fogyatékos, tanulásban akadályozott/ gyermek esetében legalább az egyik, de inkább mindhárom feltétel sérült. Ezért az iskola feladata a személyiségfejlesztés, azaz a sérült funkciók részleges vagy teljes helyreállítása, valamint olyan többletszolgáltatás nyújtása, amelyekkel a neveltetésükből, helyzetükből, állapotukból eredő hiányok részben vagy teljesen megszüntethetők.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során a tanulók alapkészségeit fejleszteni és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapképességet nyújtani,
- az iskola olyan- az emberre, társadalomra, művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó-ismereteket közöl, amelyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világgépük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató és nevelő tevékenységének célja a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztése,
- fontosnak tartjuk, hogy a diákok elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- a tanulók között a szorgalom, a tudás, és a munka nyerjen nagyobb becsületet,
- törekedni kell a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segíteni kell a diákoknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekedni kell az emberek közötti érintkezés elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- megismertetjük tanulóinkat a nemzeti kultúra

3.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Mivel gyermekeink nagy része család nélküli, vagy olyan rossz körülmények között élő család tagjai, ahol a közösség helyzete labilis, pedagógiai programunkban fokozott figyelmet kell fordítani a közösségi nevelés kialakítására és fejlesztésére. Az ember különböző csoportokban éli le az életét. Ezekben a közösségekben tanulja meg az együttélés szabályait, a vele szemben elvárt viselkedési módokat, szerepeket, a társadalomba való beilleszkedést. Az elfogadott szabályok teszik lehetővé, hogy ne éljen bizonytalanságban. A valahová való tartozás biztonságot nyújt az ember és így a gyermek számára is. Mivel gyermekeink nemcsak hátrányos helyzetűek, hanem enyhe értelmi fogyatékosok is, beilleszkedésük még nehezebb, még inkább segítséget igényel.

Feladataink:

- Az emberi, a gyermeki természetet figyelembe véve elvárható az alapiskolázás során, hogy a tanulók a mindennapi együttélésben a társadalom által elfogadott értékeknek, normáknak megfelelő magatartási szokásokat sajátítsanak el.
- Az őket körülvevő személyek, valamint az elődök / irodalmi, történelmi hősök / cselekedetei magatartási mintaként épüljenek be, amelyek közül egyéniségüknek megfelelően tudnak választani.
- A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- A magatartási normák, minták megismerése nyomán jussanak el a szabálytudatig, az elfogadásig, a szabályazonosulásig.
- Ismerjék fel és tudják értelmezni, hogy vannak egyéni és közösségi érdekek, érdekütköztetések és léteznek kompromisszumos megoldások. Ítélik el a testi erővel, a hatalommal, a tekintéllyel való visszaélést.
- Tudjanak azonosulni az emberszerető, toleráns magatartással.
- Tevékenységeik, cselekedeteik során mutakozzon meg az együttműködés, az önzetlen segítség, az egészséges versenyszellem a játékban, az alkotásban, a sportban.
- Iskolánk kapcsolatait tágabb társadalmi szférára is kiterjesztjük a közösségfejlesztés érdekeinek megfelelően.

Az enyhe fokban értelmileg sérült tanulók esetében a következő pedagógiai eljárásokra és tevékenységekre helyezük a hangsúlyt.

- Produktív együttműködés és kapcsolatkiépítés az óvodákkal.
- Az egyéni haladási ütemre építő, s az ahhoz igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- A sérülés specifikus felzárkóztatási lehetőség biztosítása a rehabilitációs és rehabilitációs órák keretében.
- Napközis ellátás biztosítása az arra igényt tartó tanulók számára.
- Egészséges életmódra nevelés.
- Az életviteli gondok, nevelési nehézségek segítése a családok és a szülők vonatkozásában.

3.5. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Az enyhe fokban értelmileg akadályozott gyermekek képességei fogyatékoságuk és mentális sérüléseik tekintetében is nagyon eltérőek. Nevelőközösségünk azt a célt tűzte ki e tekintetben maga elé, hogy a korlátok és lehetőségek szinkronjának megteremtésével hozzásegítse a tanulókat egyéniségük kibontakoztatásához, személyiségük teljessé tételéhez. Azt az egyszerű pedagógiai szemléletet tartjuk szem előtt, hogy minden ember egyedi és megismételhetetlen, éppen ezért minden lehetséges eszközzel és szintéren a pozitív értelemben vett másság hangsúlyozására törekszünk. Részletes lehetőségeket a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek fejezeténél ismertetünk.

Tehetséggondozás:

A kiemelkedő képességű tanulók lehetőséget kapnak tehetségük kibontakoztatására a következő formában:

- fejlesztő foglalkozásokon
- továbbtanulásra való felkészítés szakkörökön
- délutáni szabadidős tevékenységeken
- versenyeken

Felzárkóztatás:

A hátrányos szociokulturális helyzetű, és gyenge képességű tanulók felzárkóztatása egyéni fejlesztési terv szerint, folyamatos diagnosztizálással történik.

A tanítási órákon és a délutáni tanulási tevékenységben differenciált feladatadással és egyéni segítségnyújtással próbáljuk az egyes tanulók lemaradását pótolni. Felzárkóztatásuk érdekében egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs órákat biztosítunk számukra.

Az első és második osztályok az elemző – összetevő olvasástanítási módszerrel dolgoznak, mely a dyslexia és dysgraphya megelőzését szolgálja.

Az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók részére szükség esetén a gyógytestnevelést megszervezzük.

3.6. A gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Pedagógiai programunkban kiemelkedő szerepet szánunk a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatoknak.

Tanulóink nagy része a társadalom periferiáján élő családból érkezik nap, mint nap az iskolába.

A beszükkült környezetben élő szülők, de gyerekeik is vágnak egy stabil kapcsolatra. Egyre több a szorongó, a bizonytalanság érzésével küzdő, szeretetre, védettségre vágyó gyermek. Épp ezért az iskolának kell vállalnia, hogy színtere lehessen a szülőtársakkal, pedagógusokkal, intézményvezetőkkel történő találkozásnak, és adjon lehetőséget a nyomasztó gondok megosztására.

Feladatainkat a következőkben határozzuk meg:

- a család, és a gyermek közvetlen környezetének megismerése,
- a gyermek kapcsolatainak feltárása, /kortársközösség, tágabb környezet/s ennek ismeretében a veszélyeztető faktorok kiszűrése,
- napközi, tanulószoba szervezése annak érdekében, hogy a gyermek idejének nagy részét szervezett és ellenőrzött keretek között töltsse,
- a helyi lehetőségek kihasználásával a szabadidő hasznos eltöltésére törekvés /kirándulások, üzem, múzeumlátogatások, vetélkedők, stb./,
- napi kapcsolatteremtés a családsegítőkkal, a gyermekjóléti szolgálattal, a rendőrséggel, a gyermekorvossal, védőnőkkel, a gyámügyi feladatokat ellátó kollégával, az iskola gyermek és ifjúságvédelmi felelősével.

3.7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Az SNI-s tanulók jelentős része a társadalom perifériáján élő hátrányos helyzetű családi milióból érkezik. Munkanélküliek, a létminimum alatt élő rokkantnyugdíjasok. Jelentős a nagycsaládban élők száma.

Az iskoláskorú gyermek életének szintere nagy részben az iskola. A hátrányos helyzet kompenzálásának is itt kell történnie. Ehhez a munkához meg kell nyerni a szülőt, segítő érdeklődésüket gyermekük előrehaladása iránt.

A következő eljárásokkal igyekszünk enyhíteni tanulóink szociális hátrányain:

- napközi szervezése,
- segítség a taneszközök vásárlásához,
- felzárkóztató foglalkozások szervezése,
- a nevelők segítő szándékú odafordulása a gyermekek felé,
- családlátogatások,
- a szülők nevelési gondjainak segítése, felvilágosító munka a szociális juttatásokról szülői értekezleteken,
- szükség szerint az iskolai gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkájának igénybe vétele,
- jogosultság és szükség szerinti segélyre javasolás,
- drog és bűnmegelőzési programok szervezése az egészségügyben és a rendőrségen dolgozók segítségével,
- pályaorientációs tevékenység,

3.8. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái továbbfejlesztésének lehetőségei

Az együttműködés szinterei: iskola, szabadidős tevékenységek.

Az iskolai ünnepek, osztálydélutánok, mind-mind szinterei az együttműködésnek.

Néhány példa a lehetséges formákból:

- szülői értekezlet,
- fogadó óra,
- nyíltnap,
- kirándulás,
- osztályfőnöki óra,
- anyák napja, farsang, karácsony,
- iskolai ünnepek,

Az együttműködés formáinak tervezésében a fő irányvonalakat jelöltük meg. Lehetőségként szem előtt tartjuk a napi aktualitásokat, a mindennapok által lehetőségként felkínált vonatkozásokat.

3.9. Iskolai egészségnevelési feladatok végrehajtása

Az egészség alapértékként való felfogása az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál is komplex fogalmat jelent.

Az iskolai egészségfejlesztés feladatai közül a mindennapos testedzésre a kötelező óraszámban megtalálható heti 3 testnevelés tanóra, a napközis foglalkoztatás és a sportkörök működése ad lehetőséget.

A testedzés jelentőségét fokozza, hogy a gyermekeknek a munkaerőpiacon - majdani munkavállalóként - szükségük lesz fizikai erőnlétükre és állóképességükre. Ezt pedig csak rendszeres testneveléssel, testedzéssel érhetjük el.

A test folyamatos fejlesztése és karbantartása feszültség levezető és fegyelmező hatású is.

Az egészséges életmódra és egészséges táplálkozásra nevelés, a helyes szokások kialakítása, a betegségek megelőzése, a gyógykezelések, az egészséget károsító hatások, káros szenvedélyek kivédése, baleset-megelőzés témakörei minden tantárgy tanítása során meg kell, hogy jelenjenek. Minden pedagógiai helyzetet fel kell használni ezen ismeretek átadására.

Az egészséges táplálkozásra nevelés szempontjait figyelembe véve szükséges az iskolai étkezés kínálatát irányítani, figyelembe véve a tanulók szociális hátrányait is. A lelki egészség kialakításának feladatára a hittanórák adnak nagyobb lehetőséget.

Az enyhén értelmi fogyatékos és a tanulási és magatartási zavarokkal küzdő speciális nevelési szükségletű gyermekek személyiségének, magatartásának fejlesztésére szocializációs, rehabilitációs és mentálhigiénés felkészítést a hitoktatók is segítik.

3.10. A környezeti nevelési program szerepe

A környezeti nevelés célja az intézményes keretek között megtervezni és tudatos pedagógiai folyamatban kialakítani és elősegíteni az ember környezettudatos magatartását, életvitelét. A környezeti nevelés a személyiségre komplex módon hat.

A környezeti nevelés minden fogyatékos tanuló – a későbbi életvitel kialakítása érdekében – igen hangsúlyos. A fogyatékosok okozta megismerési gátak megkívánják – úgy a természeti, mint a társadalmi környezet vonatkozásában –, hogy e nevelési terület is a helyes egyéni stratégiák kialakítását és következetes véghezvitelét biztosítsa.

Már az iskoláztatás kezdetén mind az ép, mind az értelmi fogyatékos tanulók, rendelkeznek valamiféle ismeretekkel környezetükről, érzelmekkel kapcsolódnak a világ dolgaihoz. A tanulók megismeréséhez az is hozzátartozik, hogy tudjuk, milyen képeket hordoznak magukban arról a világról, amelyben élnek. Milyen viselkedésmintákat, attitűdöket alakítottak ki magukban, mi az, amire a környezettudatos magatartás kiépítésekor már, mint alapra számíthatunk, ill. milyen torzulások, rossz szokások rögzültek eddigi életük alatt. A tervezésnél ezeket figyelembe kell vennünk.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében a környezeti nevelés jelen idejűsége igen fontos tényező. A személyes tapasztalás, cselekvés mindig a konkrét idő- és térrelációkra épül. A realitást, a konkrétumot hozza be a nevelésbe. A jövő, amely jelenünktől függ - cselekedeteinktől, értékek megőrzésétől, a környezetszennyezés megállításától... stb. - sokkal hamarabb, az érzelmek szűrőjén keresztül körvonalazódhat a tanulóban.

A környezeti nevelésben a tanulás tág, teljes körű értelmezése fontos elem. Ez azt jelenti, hogy nemcsak ismeretközlő, információs, tudományos, tényszerű anyagok megtanítása a cél, hanem a szerepek, magatartási módok megtanulása, életviteli stratégiák kialakítása és gyakoroltatása, attitűdformálás, érzelmi viszonyulások és értékek közvetítése is része a teljes folyamatnak. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében az utóbbiak bírnak kiemelt szereppel.

A környezettudatos magatartás kialakításának elengedhetetlen feltétele az iskolai és otthoni, valamint távolabbi környezet megfeleltetése, vagy legalább közelítése a célkitűzésekhez. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál fokozottabban szükséges a következetes és állandó mintaadás, a szokások szintjén is kialakított környezet- és természetvédelem.

A fogyatékos tanulók és fiatalok nevelésében-oktatásában – éppen a teljesebb társadalmi szocializáció érdekében – szükséges a környezeti nevelés kiszélesített értelmezésének alkalmazása. Nemcsak a természeti környezetünk problémái öltöttek aggasztó méreteket, hanem az emberi társadalmak is kedvezőtlen irányba „fejlődnek” (fogyasztási szokások, zaj és baleseti kockázatok, víz- és talajszennyezés, agresszió, tömegmanipuláció, népességfogyás/túlnépesedés stb.).

4. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK HELYI TANTERVE

4.1.Általános alapelvek

A tantárgyak kidolgozásánál alapoztunk a Nemzeti alaptanterv közös - általános és részletes követelményeire, az irányelvekben az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztésének elveire, valamint az oktatásért felelős miniszter által az iskolatípusra kiadott kerettantervre.

A 2012-es NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását ellátó általános iskolák kerettanterve adaptálásával készült helyi tanterv

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet alapján (a továbbiakban: (NAT) átdolgozott kerettantervek alapján átdolgozott helyi tantervet 2020. szeptember 01-jén kell bevezetni az első, és az ötödik évfolyamokon. A továbbiakban a bevezetés tanévenként felmenő rendben történik.

Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához

4.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások meghatározása

20/2012 EMMI rendelet 13. § (2) és (3) bekezdése szerint a tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet **kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható** tanítási óra. A helyi tanterv határozza meg, hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni, valamint hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámában részt kell vennie.

Érvényes „kifutó” rendszerben a 2020-2021-es tanévtől a 2., 3., 4., 6., 7., 8. évfolyamokon

Óraterv a kerettantervekhez 1-4. évfolyamon				
Tantárgyak	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1=8	7+1=8	6+1=7	7+1=8
Matematika	4+1=5	4+1=5	3+1=4	4+1=5
Környezetismeret	2	2	2	2
Ének-zene	2	1	2	2
Vizuális kultúra	1	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Informatika			1	1
Testnevelés- és sport	5	5	5	5
Hit –és erkölcsstan	1	1	1	1
Órakeret felett engedélyezett (hit-és erkölcsstan)	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Összesen	26	26	26	28

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

Óraterv a kerettantervekhez 5-8. évfolyamon				
Tantárgyak	5.évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+2=6	4+2=6	4+2=6	4+2=6
Idegen nyelvek			2	2
Matematika	4	4	4	4
Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2	4	4
Földrajz		1	1	2
Ének-zene	2	2	1	1
Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Informatika	1	1	1	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés- és sport	5	5	5	5
Hit –és erkölcsan	1	1	1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Órakeret felett engedélyezett (hit-és erkölcsan)	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	31
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Összesen	29	29	32	32

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy

kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók pedagógiai habilitációs, rehabilitációs foglalkozásainak óraszámát a szakértői vélemények és a 2011. évi Nkt. 6. sz. melléklete alapján 2-4 óra.

Érvényes a 2020-as Nat alapján „felmenő rendszerben a 2020-2021-es tanévtől az 1. és 5. évfolyamokon

Óratervezet a kerettantervekhez 1-4. évfolyamon				
	2020.	2021.	2022.	2023.
Tantárgyak	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1=8	7+1=8	6+1=7	7+1=8
Matematika	4+1=5	4+1=5	3+1=4	4+1=5
Környezetismeret	1	1	2	2
Ének-zene	2	1	2	2
Vizuális kultúra	1	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés- és sport	5	5	5	5
Hit –és erkölcsstan	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Órakeret felett engedélyezett (hit-és erkölcsstan)	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Összesen	25	25	25	26

Óratervezet a kerettantervekhez 5-8. évfolyamon				
	2020.	2021.	2022.	2023.
Tantárgyak	5.évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+2=6	4+2=6	4+2=6
Idegen nyelvek			2	2
Matematika	4	4	4	4
Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	2	2	4	4
Földrajz		1	1	2
Ének-zene	2	2	1	1
Hon- és népismeret	+1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés- és sport	5	5	5	5
Hit –és erkölcsstan	1	1	1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Órakeret felett engedélyezett (hit-és erkölcsstan)	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Összesen	30	29	31	32

A sajátos nevelési igényű tanulók pedagógiai rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásainak óraszámát a szakértői vélemények és a 2011. évi Nkt. 6. sz. melléklete alapján 2-4 óra.

A hon- és népismeret tantárgyat heti 1 órában, intézményi döntés alapján, a 5. évfolyamon tanítjuk. A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában a 8. évfolyamon tanítjuk.

4.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az évenként megjelenő tankönyvkínálatból a következő szempontok alapján kell a tankönyveket kiválasztani:

- A tankönyv tartalmában, információiban, az ábrák kivitelezésében, a szöveg tartalmi megfogalmazásában igazodjon a tanulók sajátos igényeihez;
- Fontos a tankönyvhöz kapcsolódó feladatlap;
- A tankönyv ne legyen zsúfolt, legyen áttekinthető, jól olvasható betűtípussal szedve;
- A tanulást segítő kézikönyvek, és kötelező olvasmányok sok képpel, törekedjenek a megfigyelés segítésére, a folyamatok és történések megértésére.
- Lehetőség szerint elektronikus adathordozón rögzített hang- és képanyag is álljon rendelkezésre.

A speciális igényű tanulók számára lehetőleg olyan füzetet kell használni, amely a figyelem, a koncentráció és az esetleges észlelési zavarok kompenzációs igényét kielégíti.

A taneszközök legyenek lényegyet mutatóak, színesek, figyelem felhívóak, jól tisztíthatóak, igényes kivitelűek.

Nagy szerepe van a pedagógus kreativitását tükröző saját készítésű szemléltető eszközöknek.

A nagyfokú fejlődésbeni lemaradás és a konkrétumokhoz való kötődés indokolja, hogy az iskolában speciális taneszközök a játéktárgyak, valamint a mindennapi élet használati tárgyai is.

4.4. Iskolai beszámoltatás, értékelés, minősítés sajátosságai

Pedagógiai munkánk fontos része a folyamatos ellenőrzés, értékelés. Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy **gyakorlati tevékenysége** alapján ellenőrizzük.

Az írásbeli ellenőrzésről a tanulókat az előző órán, vagy az írás előtt 3 nappal tájékoztatjuk. A szóban történő feleltetést elsősorban azoknál a tanulóknál alkalmazzuk, akiknek a verbális készsége, kifejezőmódja nem gátolt, s így a teljesítés funkcionális gátlásokba nem ütközik. **Az értékelésnél minden tanuló önmagához mért fejlődését fejezzük ki szóban vagy írásban.**

4.5. A magatartás és a szorgalom minősítési rendszere

A magatartás értékelése:

Példás a tanuló magatartása:

- ha az iskola házirendjét / korának megfelelően / következetesen betartja,
- a rábízott és önként vállalt feladatokat felelősséggel elvégzi,
- viselkedése, hangneme társaihoz és felnőttekhez való viszony példamutató.

Jó a magatartása annak a tanulónak:

- aki az iskola házirendjét /életkorának megfelelően / betartja,
- felelősségérzete, rendszeretete jó,
- a kapott feladatokat elvégzi,
- viselkedése, hangneme, társaihoz és felnőttekhez való viszony megfelelő.

Változó a magatartása annak a tanulónak:

- aki az iskola házirendjét csak nevelői, társai figyelmeztetésével képes betartani,
- felelősségérzete, rendszeretete változó,
- a rábízott feladatot csak vonakodva végzi el, viselkedése, hangneme, társaihoz, felnőttekhez való viszonya kifogásolható.

Rossz a magatartása annak a tanulónak:

- aki az iskola házirendjét gyakran, illetve súlyosan megsérti,
- vagy viselkedésével, hangnemével társainak rossz példát mutat

A szorgalom értékelése:

Példás a tanuló szorgalma:

- ha a munkához való viszonya példamutató,
- feladatait rendszeresen elvégzi,
- kötelességtudata igen fejlett,
- értelmi képességeinek és körülményeinek megfelelő eredményt ér el.

Jó a tanuló szorgalma:

- ha munkáját, feladatait elvégzi,
- kötelességtudata fejlett,
- eredményei nem mindig érik el azt a szintet, amelyet értelmi képességei és körülményei lehetővé tesznek.

Változó a tanuló szorgalma:

- ha a munkához való viszonya ingadozó,
- feladatait hiányosságokkal végzi,
- kötelességét csak figyelmeztetés után teljesíti,
- eredményei elmaradnak a képességeinek és körülményeinek megfelelő szinttől.

Hanyag a tanuló szorgalma:

- ha a munkához való viszonya nem megfelelő,
- feladatait többszöri figyelmeztetés után végzi el,
- kötelesség tudata fejletlen, munkájában megbízhatatlan,
- eredményei jelentősen elmaradnak képességeitől és körülményeitől

5. AZ ARANYALMA REFORMÁTUS ÓVODA ÉS MINI BÖLCSŐDE NEVELÉSI PROGRAMJA

5.1. A település és az óvoda bemutatása

„Minden egyes ember, még a legnagyobb is, parányi része az egésznek; minden rész az egészért lévén alkotva, azért kell munkálkodnia.” (Kölcssey)

Balatonfőkajár a Balaton északi csücskében, három megye találkozási pontjában (Veszprém, Fejér, Somogy) kerül el. A település a Balatontól 3 km-re található, s a történelmi feljegyzések szerint már a római korban is lakták. A II. világháborúban a falut teljesen elpusztították az ostromok során, a Margit-vonal ugyanis ezen a területen húzódott. A község azonban a háború után is élni akart, s lakóinak emberfeletti munkával sikerült újra vonzó, szívesen lakott településsé varázsolnia. A község fekvése kedvező, enyhe dombok, kis erdők között kerül el, lakosainak száma megközelíti az 1500 főt. Az itt élők életét nagyban befolyásolja a „magyar tenger” közelsége (kultúra, idegenforgalom, átmenő forgalom, szezonáltság) és a környező ipari létesítmények (Fűzfő-gyártelep, Várpalota, Veszprém, Székesfehérvár). Fentiek okán sokan ingáznak munkájuk miatt, s helyben igen csekély a munkalehetőség. A természeti adottságok azonban lehetővé teszik a szőlő- és bortermelést, a növénytermesztést és a falusi turizmus szervezését. A szőlészetnek-borászatnak nagy múltja van, erre tanúság a műemlékké nyilvánított pincesor a szőlőhegyen és a kitűnő hírnévnek örvendő Borház.

A helyi mezőgazdasági szövetkezet egyre nehezebb körülmények között ugyan, de eredményesen működik immár évtizedek óta. Az utóbbi években panzióval és több vendéglátó egységgel is gazdagodott a falu. Többeknek van magánvállalkozásuk és kisebb gazdaságuk. A faluban megvalósult a 90-es években a vezetékes gázellátás és a telefonhálózat kiépítése. Napjainkban a szennyvíz hálózat építésének munkálatai fejeződtek be. Községünkben biztosított az egészségügyi alapellátás, fogszakorvosi és védőnői ellátás is van. Az utóbbi néhány évben a falu lakói a fenntartóval és az intézményekkel közösen igyekeznek szebbé, tisztábbá, otthonosabbá, vonzóbbá tenni településünket. A „Szép, tiszta, virágos falu mozgalom”-nak ma már itt is hagyománya van. A gazdasági recesszió azonban nálunk is megmutatkozik, egyre többen válnak szezonális munkavégzőkké, melynek hatására itt is tapasztalhatók az elszegényedés jelei.

Az óvoda 1967 óta működik általános közmegelegedésre a településen a néhai református árvaház helyén. Az épületet az évek folyamán folyamatosan alakította át az akkori tanács, majd a jelenlegi önkormányzat. Jelenleg 3 csoportszobával, 2 öltöző-folyósóval, 2 mosdó-helységgel, 1 étteremmel, 1 tálaló konyhával és raktárral, 2 irodával, 1 fürdőszobával, 1 felnőtt öltözővel, nagy udvarral rendelkezünk. Kialakításra került az egyéni foglalkoztatásra lehetőséget nyújtó helyiség, ahol a fejlesztő jellegű, és logopédiai fejlesztő munka történik.

2011. szeptember 01-től Egységes Óvoda – Bölcsőde intézményként működött, már csak két óvodai csoporttal (egy kicsi-mini csoport, és egy vegyes életkorú csoport), és a bölcsődei csoporttal, természetesen a törvény által előírt szabályok és létszámok figyelembevételével.

Intézményünk 2018 szeptemberétől mini bölcsődével működik az egységes óvoda-bölcsőde megszűnése kapcsán, a törvény által előírt szabályok és feltételek betartása mellett.

2021. szeptember 01-jén református óvodaként nyitotta meg kapuit, két vegyes életkorú csoporttal és egy mini bölcsődei csoporttal. A csoportokban szakmailag jól képzett, gyermekek iránt elkötelezett óvodapedagógusok figyelik, irányítják és segítik a gyermekek testi, lelki és értelmi fejlődését és gondozzák keresztyén szellemű nevelését.

Az óvodánk célja, hogy a családi nevelés folytatásaként, és azzal együttműködve, szeretetteljes légkörben, jó példával a hitre való nyitottságot sajátos légkörével biztosítsa a gyermekeinknek. Közben a többi nevelési terület fontosságát is megtartva. Célunk önmagában és a környezetében bízni tudó, önmagát becsülő személyiség kibontakoztatása.

Programunk a változatos tevékenységeken átívelő nevelést, oktatást hangsúlyozza, melyben kiemelt szerepet tölt be a játék, mint megismerő, képességeket fejlesztő tevékenység. Ezért napirendünk legnagyobb részét is a szabad játék tölti ki.

Fontosnak érezzük a hozzánk jelentkező gyermekek egyéni érésének minél korábbi feltérképezését, esetleges lemaradások minél szakszerűbb és időben elkezdett gondozását, megtámogatását, segítve az óvoda-iskola átmenetének sikerét. Szükséges esetben igénybe vesszük a Balatonalmádi Nevelési Tanácsadó segítségét.

A szülők általában egész napos óvodai ellátást vesznek igénybe, a gyermekek többsége 8-10 órát tölt az intézményben. A nyári ügyeleti rend idején is magas az óvodát látogató gyermekek létszáma, mert a szülők többsége a turizmus, vendéglátás területén helyezkedik el

5.2.. Az intézmény adatai

A Csajági Református Egyházközség Presbitériuma a 2021/0428/01. (04.28.). határozattal döntött a Balatonfőkajár Község Önkormányzatának fenntartásában működő a Balatonfőkajári Mesevilág Óvoda és Mini Bölcsőde (8164 Balatonfőkajár, Béke utca 1.) fenntartói jogának átvételéről 2021. szeptember 1-jei hatállyal. Az intézmény az Aranyalma Református Általános Iskola, Óvoda és Mini Bölcsőde tagintézményeként épül be az intézménybe, s jelenik a meg az alapító okiratban.

Ezzel a korábbi Csajági Református Általános Iskola nevét **Aranyalma Református Általános Iskola, Óvoda és Mini Bölcsőde** névre változtatta.

Az intézmény neve: Aranyalma Református Általános Iskola, Óvoda és Mini Bölcsőde

A tagintézmény neve: Aranyalma Református és Mini Bölcsőde

Címe: 8164 Balatonfőkajár, Béke u. 1.

Az intézmény fenntartója: Csajági Református Egyházközség

Alapító okirat száma, kelte: 2021/0428/01., 2021. 04. 28.

Az intézmény jogállása: önálló jogi személy

Az intézmény típusa: többcélú közös igazgatású köznevelési intézmény

Az intézmény alaptevékenységei:

851020 Óvodai nevelés	50 fő
104031 Gyermek bölcsődében, mini bölcsődében történő ellátása	7 fő
091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának feladatai	szakmai 10 fő
096015 Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben	50 fő
104035 Gyermekétkeztetés bölcsődében	7 fő

A feladat ellátási helyen felvehető maximális gyermeklétszám ellátott feladatok szerint:

Óvodai nevelés: 50 fő két csoportban

Bölcsődei nevelés 7 fő egy csoportban

A fenntartói irányítás rendje

A fenntartó az egyházi és állami jogszabályokban meghatározott fenntartói jogok és kötelezettségek gyakorlására Iskolai Igazgatótanácsot hoz létre, illetve működtet, elnöke a református lelkész.

A Presbitérium fenntartói hatáskörben tartja:

- az alapító okirat módosítását;
- a gazdálkodási jogkör meghatározását;
- a költségvetés, illetve a költségvetési beszámoló jóváhagyását, vagy a jóváhagyás megtagadását;

- az intézmény vezetőjének megbízását, illetve kinevezését, és felette a munkáltatói jogok gyakorlását;
- az intézmény gazdálkodásának ellenőrzését.

A gazdálkodással összefüggő jogosítványok:

Az intézmény, mint a Magyarországi Református Egyház keretében működő önállóan gazdálkodó intézmény, a jóváhagyott költségvetés keretei között önállóan gazdálkodik. Az egyház háztartásáról szóló hatályos törvény szerint képviselője az igazgató és helyettesei. Kiadmányozási és banki aláírói jogosultsággal ők és az iskola gazdasági vezetője rendelkeznek.

A költségvetést az iskola készíti el, amelyet az Igazgatótanács fogad el és a Presbitérium hagy jóvá. Az iskola gazdálkodását a fenntartó számvizsgáló bizottsága ellenőrzi és tesz jelentést az Igazgatótanácsnak és a Presbitériumnak.

A református óvoda nevelési elveiben és gyakorlatában elkötelezett a keresztyén értékek és életvitel közvetítésében a rábízott gyermekek felé, figyelembe véve a szülőknek azt a jogát, hogy gyermeküket vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő nevelésben részesítsék.

5.3. A törvényi háttér

- Magyarország Alaptörvénye
- 2011 évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1995. évi I. törvény A Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvénye
- 363/2012. (XII.17.) számú Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Az óvoda alapító okirata
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 326/2013.(VIII.30.) Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve

5.4. A református óvodai nevelés feltételrendszere

5.4.1. Személyi feltételek

A református óvodában az egész napot áthatja a keresztyén szellemiség. Az óvoda dolgozói egész személyiségükkel tükrözik a keresztyén hitet, ismerik a Szentírást és élő kapcsolatban állnak a Szentháromság Istennel. A Bibliai integrációt közvetítik az óvodai élet mindennapjaiban, annak nevelési és tanulási folyamataiban.

Óvodánkban a csoportok száma: 2 óvodai csoport és 1 bölcsődei csoport

Óvodapedagógusok száma: 4 fő

Dajkák száma: 3 fő

Kisgyermeknevelő: 1 fő

Bölcsődei dajka: 1 fő

Külső óraadók száma: 1 fő logopédus és 1 fő fejlesztő pedagógus összehangolt munkájával neveljük, gondozzuk a gyermekeket.

A nevelő-oktató munkát közvetlenül hitoktató segíti, valamint óvodatitkári-gazdasági feladatokat az Aranyalma Református Iskola titkársága látja el. Az óvoda és mini bölcsőde működésével kapcsolatos gondoksági, kertészeti feladatokat az iskolai karbantartó, a gyermekétkeztetéssel kapcsolatos feladatokat 1 fő konyhai dolgozó látja el hozzájárulva az intézmény zavartalan és színvonalas működéséhez.

Az óvodapedagógusok munkáját gyermekcsoportonként egy-egy fő dajka segíti, a köztük meglévő harmónia és együttműködés, emberi viszonyulás mintaként áll a gyermekek előtt. A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel rendszeresen gyógypedagógus, logopédus foglalkozik az óvodapedagógusokkal együttműködve a hátrányok enyhítése, valamint a gyermekekben megmutatkozó tehetség kibontakoztatása érdekében. A pedagógusok elkötelezettek a folyamatos fejlődés iránt, ezért rendszeresen továbbképzéseken vesznek részt, és az ott elsajátított elméleti és gyakorlati tapasztalatokat beépítik a mindennapi nevelőmunkába.

A tagintézmény vezetője hitével, szakmai tudásával, magatartásával elősegíti a gyermekek nevelésében, gondozásában résztvevő munkatársak, pedagógusok, dajkák és technikai alkalmazottak keresztyén világnézetének hiteles átadását a gyermekek és családjuk felé.

5.4.2. Tárgyi feltételek

Az épület 3 csoportszobával, 2 öltöző-folyósóval, 2 mosdó-helységgel, 1 étteremmel, 1 tálaló konyhával és raktárral, 2 irodával, 1 fürdőszobával, 1 felnőtt öltözővel, nagy udvarral rendelkezik. Kialakításra került az egyéni foglalkoztatásra lehetőséget nyújtó helyiség, ahol a fejlesztő jellegű, és logopédiai fejlesztő munka történik.

Az udvari játékok megválasztásánál elsődleges szempont volt, hogy korszerű, biztonságos (TÜV engedéllyel ellátott), többféle fejlesztési lehetőségeket kínáló eszközöket szerezzünk be.

A csoportszobák falai világosak, pasztellszínűek, nagy ablakokkal, minél nagyobb teret engedve a fénynek és lehetőséget biztosít a napi többszöri levegőcserének.

A dekorációk igazodnak a keresztyén szellemiséghez, egyszerűséget, esztétikumot közvetítenek. A berendezési tárgyak, gyermekléptékűek, esztétikusak. A bútorok elhelyezésénél és stabilitásánál fő szempont volt a lehetséges balesetveszély elkerülése érdekében. A játékeszközöket a gyermekek számára elérhető magasságban helyezzük el, megóvásukban ők is részt vesznek.

A nevelőmunkát IKT eszközök segítik: 1 laptop, projektor, digitális hangfalak és fénymásoló.

A 20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet 2. sz. melléklete által előírt kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléseiről tekintetében a neveléshez szükséges eszközökkel rendelkezünk.

5.5. Pedagógiai programunk szellemisége

5.5.1. Gyermekkép

A református óvoda felnőtt közössége a keresztyén életvitelhez hűen szolgálja Istent és neveli a rábízott gyermekeket.

Az óvodába bekerülő gyermekekre elsősorban a spontán családi szocializáció hat, hiszen a gyermeki fejlődés elsődleges és legfontosabb színtere a család. A környezeti hatások közül a család szerepe meghatározó, ugyanis ebben a közegben formálódik újszülött (sőt már magzati) kortól felnőtt korig az egyén.

Az óvodáskorú gyermek érzelmi állapotát meghatározza az őt körülvevő családi légkör és ez nagymértékben befolyásolja a pedagógiai hatások eredményességét. Az optimális, biztonságot nyújtó családi légkör esetleges hiányát, igyekeznünk kell tudatos és következetes nevelő munkával ellensúlyozni, melyhez nélkülözhetetlen az egyénre szabott, differenciált bánásmód.

Valljuk, hogy az óvodának kiemelkedő jelentősége van a szeretetteljes kapcsolatokon, spontán és tervszerű hatásokon keresztül a gyermekek személyiségének formálásában.

Az elfogadó és a gyermeki megnyilvánulásokat, önálló próbálkozásokat, kiemelten a játékot és a mesét, éneket támogató légkörben alakulnak azok a tulajdonságaik, melyek az eredményes életvezetés szempontjából lényegesek. Nyitottak az őket körülvevő világra, együtt érzők társaikkal, együttműködésre, egymás segítésére képesek, elfogadják a másságot. Felismerik, képesek kielégíteni saját szükségleteiket. Nevelőközösségünk érzelme gazdag, boldog gyermekek nevelésére törekszik, akik fogékonyak a szépre, értéknek tekintik saját egészségüket, és az őket körülvevő természeti környezetet, önálló és kreatívok.

Az iskolai élet kihívásait bátran vállaló, felszabadult, harmonikus személyiséggel bíró, fejlett feladat- és kötelességtudattal, széles ismeretanyaggal rendelkező, az elemi összefüggéseket tisztánlátó, jó problémamegoldó képességű gyermekek nevelése kiemelt célunk.

Harmóniában és szeretetben élnek Istennel, önmagukkal és környezetükkel.

5.5.2. Óvodakép

Óvodai nevelésünk sajátossága Krisztus szeretetének, megértésének sugárzása. Ennek érdekében minden nevelő hatást úgy szervezünk, hogy az bizalmat, hitelességet és feltétel nélküli elfogadást jelentsen a gyermekek számára. A gyermekek egyediségének, képességeinek megismerése és az arra való építkezés képezi pedagógiánk alapját, szorosan együttműködve a szülőkkel. A differenciált egyéni fejlesztésünkkel az optimális előrelépést, a tehetségek kibontakoztatását is kívánjuk szolgálni. A családi nevelést óvodánk oly módon kívánja kiegészíteni, hogy annak értékeit megismerve építi be nevelési rendszerünkbe.

Az óvodai életrend nyugodt, kiszámítható ritmusával tesszük lehetővé a gyermekek számára az egészséges életmód és ahhoz kapcsolódó tevékenységek nyugodt körülményeit csakúgy, mint a sokszínű, inspiráló tapasztalatszerzést a világról.

5.5.3. Óvodai nevelésünk alapelvei

- Harmonikus személyiségfejlődésük elősegítésére az egyéni képességeikhez igazodó nevelési módszereket és eljárásokat alkalmazunk melyek fókuszában az életkorukra jellemző érdeklődésük felkeltése és fenntartása, a tevékeny óvodai mindennapok és önálló választások lehetősége áll.
- Érzelmi biztonságot nyújtó derűs légkört teremtünk, melyben természetes a gyermek alapvető szükségleteinek figyelembevétele és biztosítása, legyen az testi vagy pszichés vonatkozású. A nevelő hatásokat csakis őszinte szeretet kapcsolatára alapozzuk, amely az azonosulást, mintakövetést és kellő erőfeszítések megtételét is motiválja a gyermekekben.
- Egyszerű, a gyermekek elmélyült tevékenységét elősegítő szokásrendszert alakítunk, mely támaszt nyújt a szociális tanuláshoz, az érzelmi elköteleződéshez a helyes és értékes cselekedetek iránt.
- Az intézmény és a család együttműködésében, a kölcsönös elfogadás és segítségadás megoldásait tartjuk hatékonynak.
- Az óvodai tevékenységek sokféleségében előtérbe helyezzük a gyermekek fejlődésében megmutatkozó hátrányok enyhítését.
- Egységes pedagógiai hatások közvetítésére törekszünk az értékátadás során a módszertani sokszínűség biztosításával.
- A gyermekek – mással nem helyettesíthető – szabad játékhoz való jogát messzemenően tiszteletben tartjuk.
- Egyenlő hozzáférést biztosítunk az óvodai élet minden területén, elutasítjuk a hátrányos megkülönböztetés mindennemű megnyilvánulását.
- Segítjük a gyermeket abban, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

5.5.4. Óvodai nevelésünk célja

- A gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevétele, személyiségük kibontakoztatása, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség elérésének segítése.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek inkluzív nevelése, képességeik differenciált fejlesztése.
- A gyermekek műveltségének életkori sajátosságaikhoz igazodó megalapozása, hogy majdan öntevékeny, kreatív és erkölcsös életvitelre legyenek képesek.
- Az egészséges életmóddal és a környezettudatossággal összefüggő magatartás megalapozása a gyermekekben.
- Átfogó célunk a keresztyén szellemű nevelés, ami által a gyermekek megismerkednek Isten szeretetével, gondoskodásával, személyes kapcsolatuk alakul Istennel, imádkozó emberekké válnak.

5.5.5. Keresztyén szellemű nevelés

Bibliai történetmondás óvodánkban:

Keresztyén szellemű nevelésünknek fontos pillére a bibliai történetekkel való ismerkedés, melynek életkorhoz igazodó formáját, tartalmát óvodapedagógusaink keresik. Két dolog meghatározó: a gyermekek életkora és a keresztyén ünnepkörök. Az óvodában a 2,5-7 éves korú gyermekek életkori sajátosságai behatárolják a lehetőségeinket. Azokat a történeteket részesítjük előnyben, amelyek a korosztály adottságainak megfelelően Isten oltalmazásáról, szeretetéről, gondoskodásáról szólnak. Ez a szemlélet határozza meg az elmondásra ajánlott bibliai történeteket. A keresztyén ünnepek történetei keretet adnak együttléteinknek.

A bibliai történetmondás, a csendes percek, áhítatok alkalmain az Isten dolgairól hallunk és arról beszélgetünk. A történetmondás a szóbeliségben hat. Meghatározó a beszélgetés körülménye, az a közeg, amiben elcsendesedünk, amiben Istenre figyelünk.

Varázsa van az Istenre figyelés csendes perceinek, érezzük ilyenkor ennek a titokzatosságát és a mégis közellévőségét. Természetes, egyszerű együttléteink mentesek minden kényszertől.

A katechézis sikere emberileg sokban múlik azon, hogy az hogyan kezdődik. Nem a bibliai történetmondás adja meg csupán a keresztyén szellemű nevelés lényegét, legalább olyan fontos, a személyes érintettség, az Istennel való kapcsolat átélése. Ezen a téren a hitelességet az óvodapedagógus személyes meggyőződésének kisugárzása adja, amelyet nem pótol a bibliai eseménysor csak szó szerinti visszaadása.

A megszokott liturgia, a rendszeresen használt szimbólumok állandóságot, biztonságot közvetítenek a gyermekek felé. Egyben magukban hordozzák az üzenetet: most az Isten dolgairól fogunk hallani.

Célunk a helyes Istenkép kialakulásának segítése, megéreztetni a gyermekekkel az Isten szeretetének jó ízét, ezért hangsúlyozni kell a szeretetet, rámutatni a bizalomra, hogy növeljük a gyerekekben az ős bizalom csíráját.

Összekulcsoljuk a kezünket, meghajtjuk a fejünket, hogy amíg imádkozunk, ne terelje el semmi a figyelmünket. A gyermek imádság egy-két mondat. Annak megéreztetése, hogy az Isten megszólítható. Beszélhetek hozzá, mert meghallgat.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A tanult imádságokat önállóan mondják. Az imádság mondás életük természetes részévé válik.
- Várják a bibliai történetmondás alkalmát.
- Segítenek a történetmondás és a történet hallgatás körülményeinek a megteremtésében.
- Az ismert történetek közül szívesen báboznak, dramatizálnak, ábrázolnak számukra kedves jeleneteket.
- Ismernek a keresztyén ünnepekhez kapcsolódó verseket, énekeket.

5.5.6. Elvárás munkatársainkkal szemben

Olyan etikai és szakmai elvárás a kívánalom óvodapedagógusainktól, melyet a fenntartó egyházi testületek törvényei, szabályrendeletei, nevelőkre vonatkozó etikai kódexe is megkövetel: „MRE 2005. évi II. tv. VII. 53.§- a alapján:” a pedagógus hivatásának gyakorlása

közben és magánéletében egyházához és hazájához való hűségével, feddhetetlen életmódjával, vallásának gyakorlásával mutasson példát.” – MRE Kt VII. 48.§ alapján: „Az intézmény minden alkalmazottjának tekintet nélkül arra, hogy milyen vallású és milyen munkakörben dolgozik, figyelembe kell vennie, hogy református keresztyén közösség munkatársa, és köteles megjelenésével, megnyilatkozásaival, valamint életvitelével segíteni az ifjúság evangéliumi hit és erkölcs szerinti nevelését.”

A református intézmények számára készült „Etikai kódex” ismerete és betartása, a keresztyén életvitel folytatása, kötelezettségeink közé tartozik nevelőtestületre, vezetőre és vezetettekre egyaránt vonatkozik. Megkívánjuk, hogy az Etikai kódexnek megfelelő magatartás – a gyermekek számára elsődlegesen érthető – nonverbális csatornákon is megnyilvánuljon. Elfogadó, problémamegoldó, pozitív, segítőkész, szeretetteljes, de nem megengedő attitűd az elvárásunk.

A gyermek és egymás tisztelete jellemezze kapcsolatainkat. Úgy teszem a dolgom mások javára, hogy csendben igyekszem a helyeset cselekedni. Az óvodapedagógus legyen nyitott minden értékre, szakmai érdeklődését tartsa ébren. Az intézmény vezetőségének lehetőséget kell teremtenie a munkatársak lelki épülésére (bibliaórák, áhítatok, istentiszteleti alkalmak), szakmai fejlődésre (továbbképzések, konferenciák).

Pedagóguskép:

- Óvodapedagógusaink feltétel nélkül szeretik, és tisztelik a gyermeket, a szülőt, elfogadják a különbözőséget.
- Az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követik és írásban rögzítik, a PDCA alkalmazásával tudatosan fejlesztik. A szülőt folyamatosan tájékoztatják az elért eredményekről, gyermekének fejlődéséről.
- Jellemzi őket a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a megújulásra való törekvés, egymás elfogadása, segítése, tisztelete, együttműködés a közösen megfogalmazott célok elérése érdekében.
- Jó munkahelyi légkörre, hatékony munkakapcsolatra törekvés az intézmény minden partnerével.
- Tervezik a saját szakmai jövőjüket, fejlődési lehetőségeiket, ismereteiket gyarapítják önképzés és továbbképzés során egyaránt.
- Szakmailag elhivatottak, igyekeznek megfelelni a társadalmi, oktatáspolitikai, és szervezeti elvárásoknak.
- A gyermeki közösség aktív, tevékeny irányítói.
- Tudatosan alkalmazzák a közösségfejlesztés változatos módszereit, élmény gazdag tevékenységek biztosításával.

Pedagógiai asszisztens kép:

- Figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában.
- A gyermekekkel türelmes és szeretetteljes a kapcsolata, segíti személyiségük fejlődését.
- Tevékenyen vesz részt a gyermekek gondozási feladatainak ellátásában, szokásainak kialakításában, fejlesztésében.
- Gondoskodik a gyermekek testi épségéről, erkölcsi védelméről, a balesetek megelőzéséről.

- Magatartásával, viselkedésével és beszédkultúrájával pozitív mintát ad, értékeket közvetít.
- Aktív segítőként vesz részt a rendezvények szervezésében, lebonyolításában.

Dajka kép:

- Figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában.
- Elfogad minden gyermeket és ennek megfelelően segíti személyiségük fejlődését.
- A szokásrendszer alakításában erősíti a gyermekeket személyes példaadással.
- Megfelelően, példamutatóan kommunikál a gyermekekkel és felnőttekkel egyaránt.
- Folyamatosan biztosítja az óvodai élethez szükséges megfelelő higiéniai feltételeket pontos, precíz munkavégzéssel.
- Aktívan részt vesz a rendezvények lebonyolításában.

5.5.7. Kíváncsi a szülőkkel szemben

Az óvoda igazi keresztyén szellemisége a szülők támogatása nélkül nem valósulhat meg. Természetesnek vesszük, hogy a szülők elfogadják, tisztelik az óvoda református jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsülik az intézményben dolgozók munkáját. Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvoda pedagógiai programját, feladatait megismerjék. Beiratkozás alkalmával a szülők nyilatkoznak arról, hogy az óvodánk keresztyén szellemiségében történő nevelését elfogadják.

5.6. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

5.6.1. Az egészséges életmód alakítása

Az óvodában az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, és az ezeken alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot.

A helyes életritmust a nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó érdekében a gyermekek óvodában eltöltött idejének és szükségleteinek figyelembevételével alakítjuk ki (lásd napirend).

Étkezés:

A gyermekeknek az óvodában napi háromszori étkezéssel biztosítjuk a kellő összetételű és elosztású tápanyagszükségletet. Az étkezésekre mindig azonos időpontokban kerül sor. Fontos szempont az étkezések kulturált megszervezése, az étkezés közbeni helyes viselkedés. Étkezések előtt és után asztali áldást mondunk. Figyelembe vesszük az ízlés és étvágy tekintetében az egyéni különbségeket, esetleges ételallergiát. A folyadék, az étkezések alkalmával és az egész nap során igény szerint rendelkezésre áll a gyermekeknek.

Nagy gondot fordítunk a különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére.

Testápolás:

A testápolási szokások rendszere a gyermekek tisztasági igényének kialakulását szolgálja. Szükségesnek tartjuk a családi és az óvodai gondozási szokások összehangolását. Az óvónőgyerek közös együttműködése során sajátítják el a gondozási műveletek technikáját és alakítjuk ki a gyermekek igényét az önálló testápolásra (haj, bőr köröm, fogápolás). Az óvodában kialakult szokásrend szerint a gyermekek akkor mehetnek WC-re amikor akarnak.

Öltözködés:

A hőmérsékleti változások ellensúlyozására javasoljuk a szülőknek a többretegű öltözék biztosítását. Napközben többször is az óvodapedagógus segítségével öltöznek a gyermekek, miközben önállóságra buzdítjuk őket. Figyelünk a szükség szerinti cipőcserére, az egészséges tartást biztosító lábbeli használatára.

Mozgás:

A gyermekek mozgásigényének kielégítésére, testi képességeinek fejlesztésére spontán és szervezett lehetőségeket biztosítunk. Az udvar a rendszeres séta kiválóan alkalmas arra, hogy játékidőben is végezzenek nagymozgásos tevékenységeket a gyerekek. Ehhez az óvodapedagógus teremti meg a balesetmentes és változatos feltételeket (eszköz, balesetmentes hely, idő, ötlet). A mindennapos mozgásra és szervezett foglalkozásra, a napi és heti rend szerint kerül sor. A szabad levegőn történő délelőtti és délutáni mozgás, a játék mindennapi elfoglaltsága a gyermekeknek. Itt lehetőség nyílik új mozgásformák kipróbálására, begyakorlására, önbizalmuk erősítésére. A mozgásos játékokhoz az

óvodapedagógus ad ötletet, biztatja, segíti a gyermekeket. A rendszeresen szervezett séták és kirándulások a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt is jelentenek a gyermekek számára.

Pihenés:

A pihenés feltételeinek megteremtéséhez a nyugodt légkör biztosított. Lefekvéskor a gyermekekkel együtt imádkozunk. A délutáni pihenést megelőzően a mindennapos mese, az ének a gyermekek egyik legjobban várt programja.

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermekek egészségének védelme, testi fejlődésük elősegítése, természetes mozgásigényük kielégítése,
- megfelelő higiéniai szokások alakítása a szülők, óvodapedagógusok és segítő szakemberek segítségével és közreműködésével,
- egészséges és biztonságos környezet, megfelelő óvodai életritmus kialakításával testi-szellemi fejlődésük segítése,
- a gyermekek saját és egymás testi épségének óvására, megóvására nevelés,
- környezettudatos magatartás alakítása a környezetszennyezés megelőzésével, a környezet védelméhez, megóvásához és a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások alakítása,
- saját egészségük védelmére nevelés (zsebkeendő használat, kézmosás, evés előtt – után, közös használati tárgyak tisztántartása),
- a dajkával aktív, rendszeres együttműködés a környezet tisztántartása, és a fertőzések megelőzés érdekében,
- rendszeres orvosi és védőnői kapcsolattartás, a gyermekek higiénés ellenőrzése, probléma megbeszélése érdekében,
- rendszeres testedzés, időjárásnak megfelelő öltözködés, kirándulás, óvodán kívüli programok szervezése,
- a sajátos fejlődésű gyerekek beilleszkedésének segítése, konfliktuskezelésre nevelés,
- önálló munkajellegű feladatoknál a balesetveszélyre való figyelemfelhívás (pl. teremrendezés).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- mindennapi szükségleteiket önállóan elégítik ki,
- önállóan, az aktuális és az egyéni szükségleteknek megfelelően végzik a tisztálkodással, az étkezéssel, az öltözködéssel, a pihenéssel kapcsolatos teendőiket, törekedve az egészségmegőrzésre, illetve a betegség megelőzésére, az ezekhez szükséges tárgyakat, eszközöket rendeltetésszerűen használják, óvják, helyére teszik,
- az önkiszolgáló tevékenységek a készség szintjére fejlődnek, automatizálódnak,
- igénylik a rendszeres testmozgást,
- ismeretekkel rendelkeznek az egészséges életmóddal kapcsolatban,
- kialakul az önmaguk és környezetük iránti igényesség, törekednek a környezet megóvására, védelmére,
- edzetek, mozgásuk harmonikussá, összerendezetté válik,
- kialakul a testképük.

5.6.2. Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása

Kiemelten fontosnak tartjuk az érzelmi nevelést, melyen egész nevelési rendszerünk alapul. Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre tevékenységre serkent, és ösztönzőleg hat a gyermekek érzelmi kötődéseinek alakulására. Erre az óvodapedagógus keresztyén beállítódása, példamutatása ad indítékot a gyermekek számára.

A gyermekek mindennapi életének színtereit otthonossá, barátságossá, játékra motiválóvá tesszük, ennek folyamatos alakításában a gyermekek is részt vesznek. A csoportszobát közösen díszítjük az aktuális témáknak, ünnepeknek, szimbólumoknak megfelelően. A csoportszoba berendezési tárgyai a gyermekek játéka és a különböző tevékenységeik szerint alakíthatók. Az átalakítás következtében meghitt zugokat, kuckókat tudunk teremteni, amelyek az intimitást növelik. A gyermekeknek saját öltöző szekrénye van, ahová a személyes holmijukat elhelyezhetik.

A gyermekek óvodába lépését az „anyával együtt történő befogadás” lehetőségével igyekszünk megkönnyíteni.

A befogadás, beszoktatás tervezése és szervezése során figyelembe vesszük a fokozatosság elvét és a gyermek-szülő kapcsolathoz igazítjuk.

A gyermekek a csoportnak egyéni színekkel, tulajdonságokkal rendelkező tagjai. Megismerésük, képességeik, érzelmeik, kötődésük mindennapi cselekvéseik, játékaik és beszélgetéseik által történik. Ezekre alapozva valósítjuk meg egyéni fejlesztésüket, esetleges szorongásuk feloldását.

Az érzelmi elfogadásból táplálkozva alakítjuk ki a gyermekekben a közösségi együttélés alapvető normáit, mint a felelősségérzés, kötelességtudat, konfliktustűrő-és megoldó képesség. Az együttélés szabályait fokozatosan ismertetjük meg, és fogadtatjuk el velük, később bevonva őket újabb szabályok megfogalmazásába. A mindennapi mese, ének és tartalmas játék segítségével lehetővé tesszük, hogy a gyermekek élményszerűen átélhessék azokat az erkölcsi érzelmeket, melyek szocializációjuk szempontjából elengedhetetlenek, a segítőkészséget, együttérzést. A közösségi hatások lehetővé teszik, hogy a gyermekek én tudata megerősödjön énképe a különböző sikeres próbálkozásokban és kapcsolatokban differenciálódjon. Természetessé válik a kezdeményezés éppúgy, mint az elfogadás és az együttműködés.

Jelentős szerepet tulajdonítunk óvodánkban a napi rendszerességgel ismétlődő csendes perceknek, meshallgatásnak, Bibliai történetmondásnak és közös ünnepvárásnak.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, illetve kiemelkedő képességű gyermekek nevelésében igénybe vesszük a logopédus, pszichológus segítségét.

Az óvodapedagógus feladatai:

- szeretetet, otthonos körülményeket árasztó esztétikus környezet megteremtése,
- biztonságérzetet adó szokás-és szabályrendszer alakítása, mely lehetőséget ad a közös élmények átélésére, és az önálló elképzelések megvalósítására,
- az egészséges énkép, reális önértékelés alakulásának segítése,
- empátiás készségük és szociális érzékenységük fejlesztése,
- a gyermekek pozitív, negatív élményeinek, gondolatainak figyelmes meghallgatása, megoldási utak keresése,
- az érzelmi intelligencia fejlesztése az érzelmi kifejezőmód elmélyítésével, önkontroll alakításával, motivációs szükséglet kontrollálásával,

- az emberek különbözőségének megértéséhez, és elfogadásához szükséges beállítódásuk alakítása,
- a keresztyén értékrendnek megfelelő erkölcsi tulajdonságok alakítása, pl. becsületesség, igazmondás, a tettek reális következményeinek elfogadása, egymásra való figyelés, öröm, megbecsülés érzésének megtapasztaltatása,
- a kötődést erősítő érzelmek és kifejezőmódok erősítése, a családhoz, óvodatársaihoz, felnőttekhez, szülőföldhöz, nemzethez, természeti és épített környezethez,
- baráti kapcsolatok segítése, tiszteletben tartása,
- egymás iránti felelősségvállalás megalapozása,
- közös feladatok, közös tevékenység a családdal (játzó- barkácsdélután, ünnepek),
- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek beilleszkedésének segítése, szükség esetén nevelésükhöz szakemberek bevonása,
- a gyerekek aktivitásának növelése, együttműködésre nevelés,
- vegyes életkorú csoportban minél jobban kihasználni a szociális tanulás gazdag lehetőségeit,
- a csoportok közötti kapcsolatok erősítése közös programok, hagyományok ápolása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- kialakul a közösség, társak iránti igényük,
- képesek betartani a közösségi élet szabályait, alkalmazkodnak a szokásokhoz,
- konfliktusaik megoldásával próbálkoznak, kompromisszum készek,
- kialakul az önérvényesítéshez és az önkifejezéshez szükséges készségek, egészséges énképük,
- a választott tevékenységben kitartók, a tevékenységet türelmesen befejezik,
- feladattudatuk kialakulóban van,
- szívesen segítenek egymásnak és a felnőtteknek,
- felelősséget éreznek egymásért és a vállalt feladatokért, kialakul önfegyelmük,
- tudják érzelmeiket kifejezni szóban, cselekedetben,
- empátiás készségük megnyilvánul,
- társas kapcsolataik, a közösségben elfoglalt helyük kialakul, elfogadják a másikat, toleránsak.

5.6.3. Hagyományörzés

A néphagyományok felelevenítésének, ápolásának jelentősége már óvodában megmutatkozik. A gyermek megismeri a múlt értékeit, átéli a közös alkotás élményeit, általa alakul környezetért érzett felelősség. Érzelmileg gazdagodik, értelmileg befogadóbbá válik. Jó alapja a haza és a környezet iránti szeretet kialakulásának.

Fejleszti a gyermek alapvető kognitív képességeit (észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás). Jelentős hatással bír az érzelmi képességek alakulására (akarati tulajdonságok, önfegyelem). Segíti az identitástudat megalapozását, a gyermek morális fejlődését. A hagyományörzés a teljes nevelési folyamatot áthatja, így a gyermek személyiségét gazdagítja. A néphagyományörzés a gyermekek természetes tevékenységei által épül be az óvodai életünkbe, az évszakok változásának megfelelően.

Egy nép jövőjének szempontjából nélkülözhetetlen múltjának ismerete. Ebbe beletartoznak a néphagyományok és népszokások is, ezért fontosnak tartjuk, hogy az általunk nevelt gyermekek minél többet tudjanak népünk értékeiről.

A néphagyományok és szokások őrzése szoros kapcsolatban áll a gyermekek nevelésével. Kiváló módszernek tartjuk a gyermekek személyiségének fejlesztésére, a gyermek és a világ kapcsolatának elmélyítésére. Véleményünk szerint már kisgyermekkorban szükséges a magyarságtudat alakítása erősítése. Munkánk egy folyamatos tevékenység, amely minden korosztály számára megadja az alapokat a néphagyomány továbbviteléhez.

A néphagyományőrző tevékenység óvodánkban, a játékban, versben, mesében, zenében, alkotásban, mozgásban, táncban valósul meg. Követi az évszakok változását, megszeretteti a természetet, a környezetet, megismerteti a népi kultúra tárgyait, a népi művészetet, a népi szokásokat, időjólást, játékszereket.

Célja:

- a múlt értékeinek átörökítése,
- a népi, nemzeti értékeinkhez való pozitív érzelmi viszony kialakítása,
- az ünnepi szokásokkal, népi megfigyelésekkel való megismerkedés,
- a magyarságtudat formálása.

Az óvodapedagógus feladata:

- A népszokások eredetének pontos ismerete.
- A világ megismertetése a népi kultúra maradandó értékeivel.
- Tapasztalatszerzéshez, ismeretnyújtáshoz, a természet adta sokféle anyag lehetőségeinek felkínálása.
- A népi kismesterségekkel való ismerkedés azok tudatos, hiteles átadása.
- Az alkotás örömeinek megérettetése.
- A jeles napokhoz, ünnepekhez fűződő népszokások, mondókák gyűjtése, a gyermekek életkori sajátosságát figyelembe véve.
- A magyar zenei anyanyelv elsajátítása a népdalokon keresztül zenehallgatás és tevékenységen keresztül valósuljon meg.
- Idegen (népies) szavak használata, alkalmazása, magyarázata a nevelés folyamatában.
- Hiteles zenei hagyományápolás.
- Kézügyesség fejlesztése a népi kismesterségek alkalmazásával.
- A népzene iránti fokozott érdeklődés felkeltése.
- Az ünnepek jelentőségének kiemelése, megérettetése a rákészülés megszervezése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Szívesen hallgassanak népzene, népmesét, népi mondókát.
- A természetes anyagokkal való alkotás örömet okozzon számukra.
- Fogadják be ízlésvilágukba a népi művészet tárgyait, eszközeit.
- Élvezzék a közös ünnepeket, jeles napokat, hagyományőrző tevékenységeket.

5.6.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés az óvodában a teljes nevelési folyamatot áthatja. Derűs légkörben, vonzó tevékenységekkel, interperszonális kapcsolatokkal ébresztjük fel és tartjuk fenn a gyermekek beszédkedvét. Kiemelten fontosnak tartjuk az óvodapedagógusok példamutató, utánzásra alkalmas kifejező, szép beszédét, valamint az árnyalt metakommunikatív kifejezőmódot.

A nap során természetes módon adódó helyzetekben megéreztetjük a gyermekkel a magyar nyelv változatosságát, játékoságát, érzelmeket kifejező árnyaltságát, humorát. Tudatos megerősítéssel érzük el, hogy kialakuljon az életkoruknak megfelelő anyanyelvi kultúrájuk, az élményközpontúság figyelembevételével. Olyan kommunikációs helyzeteket teremtünk, melyekben fejlődik beszédkapcsolatuk, képessé válnak azok folyamatos fenntartására.

Részletesen feltárjuk a gyermekek nyelvi fejlődésének családi hátterét, jellemzőit. Felhívjuk a szülők figyelmét a beszélgetések, mesék és az azzal kísért együttes tevékenységek fontosságára.

A beszédhibák megelőzése érdekében játékos formában gyakorolják a helyes hangképzést, kiejtést, beszédritmust, hanglejtést. Kihasználjuk a mese, a vers és a bábjáték pedagógiai hatását.

Az értelmi fejlesztések, nevelés a gyermekek érzelmi képességeinek sokirányú fejlesztését célozza. Építünk a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, a játék során szerzett spontán tapasztalataikra. Az egyéni fejlesztés keretében megteremtjük ezek felhasználásának, alkalmazásának lehetőségét a gyakorlatban. Főleg önkéntelen figyelmükre támaszkodva a tevékenységek során biztosítjuk a sok mozgást, cselekvést, a tárgyak, dolgok jelenségek szemléletességét, azok sokoldalú érzékelését. A tapasztaltak szóbeli megfogalmazására készítjük a gyermekeket, miközben gondolkodásukat tartalmilag és formailag is fejlesztjük.

Megteremtjük az önálló tanuláshoz szükséges feltételeket, a véleményformálás és ítéletalkotás lehetőségét. A gyermekek élményeit, tudását, tapasztalatait folyamatosan bővítjük az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Eközben fejlődnek az ismeretek rendszerezéséhez szükséges készségeik és képességeik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a pozitív beszélő-környezet megteremtése,
- az egyéni szükségletek megfogalmazásának, kifejezésének segítése,
- a szókincs, a kifejezőkészség fejlesztése, a nyelvtanilag helyes beszéd alakítása, beszéd bátorság fejlesztése,
- a nyelvi identitás és alkotóképesség fejlesztése,
- az érzelmek felismerése és kifejezése,
- a gondolkodás fejlesztése a problémamegoldó, kreatív gondolkodás irányába,
- a minden érzékszervre ható tapasztalatszerzés, folyamatos tevékenykedtetés biztosítása,
- a gyermekek önkéntelen figyelmének, kérdéseinek, megjegyzéseinek, az őket foglalkoztató aktuális témák figyelembevétele,

- fogalmaik, képzeik gazdagítása az új tapasztalatok összekapcsolása a már meglévőkkel, az alkotóképesség és a képzelet fejlesztése,
- a műveltség megalapozása, a művészetek esztétikájának felismertetése, az esztétikai fogékonyság fejlesztése,
- az együttműködés képességének fejlesztése a közös feladatmegoldások által.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- igénylik a mindennapos mesélést, képesek követni, megérteni belsővé formálni a mondanivalóját,
- szívesen beszélnek egymással és a felnőttekkel, mondanivalójuk érzelmi árnyalására is képesek,
- végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét,
- a metakommunikációs jelzéseket megértik, maguk is alkalmazzák,
- minden szófajt használnak, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak.
- képesek az átélt események, történések, mesék, érzelmek felidézésére,
- képesek elemi következtetésekre ok- okozati összefüggések felismerésére,
- képesek megérteni az átvitt értelmet, képesek elvonatkoztatni a konkrét helyzettől,
- kialakul a testséma, a pontos térészlelés, téri tájékozódás,
- megjelenik a tudatos tervezés az eszköz kiválasztásban, az egyszerű műveletek sorrendiségének megállapításában,
- képesek előre látni tevékenységük következményét, képesek időben előre gondolkodni,
- kombinatív képességük játéktevékenységeikben megnyilvánuljon.

5.7. Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda gyermekcsoportjai vegyes életkorúak. Nézetünk szerint ez kedvező feltételeket teremt a differenciált egyéni fejlesztéshez, a fejlettség szerinti beiskolázáshoz, a közösségi nevelés hatékonyabbá tételéhez. A gyermekek érdeklődésük, szabad választásuk szerint vesznek részt a legtöbb tevékenységben. A tevékenységeknél a munka- és szervezeti forma megválasztása az óvodapedagógus saját szakmai döntése attól függően melyik a legeredményesebb a fejlesztés tekintetében. Kivételt képeznek az életkorhoz (egyéni fejlettséghez) kötött elfoglaltságok és tanulási helyzetek. Pl.: nagymozgásos foglalkozások, egyéni fejlesztések.

A gyermek egészséges fejlődéséhez a rugalmas napirend biztosítja a feltételeket, melyet a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek jellemeznek. A napirend folyamatos játékidőt tesz lehetővé, a gyermekek egyéni szükségleteihez, a hosszan tartó, gyakran napokon át folytatható játékhoz alkalmazkodva. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek, segítik a helyes életritmus kialakulását.

A napirendben és a hetente ismétlődő heti rendben a csoportos óvodapedagógusok határozzák meg a gyermekek számára felkínált játék és egyéb tevékenység tartalmát. Naponta teremtünk lehetőséget mesélésre, verselésre, éneklésre, rajzolásra, festésre, környezetükkel való aktív ismerkedésre, a szervezett játékos mozgásra. Hetente egy alkalommal minden csoportban kötelező testnevelést szervezünk. A különböző napirendi elfoglaltságok ideje rugalmasan kötött, az óvodában töltött idő és a tevékenységek sokfélesége miatt.

A rendszerességgel szervezett délelőtti csendes percek az étkezések előtti és utáni, elalvás előtti rövid, kötött imádságok mondásának szokása az Istennel való beszélgetés, kapcsolat alakulását segítik.

A nevelési folyamat ritmusát az évszakok, a keresztyén és egyéb ünnepek, jeles napok váltakozása adja meg.

Az óvoda napirendje

6.30-7.45	Játék, egyéb szabadon választott tevékenység az ügyeletes csoportban
7.45-8.15	Szabadidős tevékenység, játék az óvodapedagógus irányításával végzett, ajánlott tevékenység
8.30-9.30	Csendes percek, mindennapos mozgás, tisztálkodás, imádság, reggeli, mosdó használata
9.30-11.45	Játék a csoportban, vagy az udvaron, szabadon választott tevékenységek, képességfejlesztések, Kötetlen tevékenységek (vers-mese, ének-zene, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, matematikai tartalmú tapasztalatok)
11.45-12.45	Csoportonként tisztálkodás, mosdóhasználat, ebéd
12.45-14.30	Csoportonként tisztálkodás, mosdóhasználat, mesehallgatás, pihenés, alvás
14.30-15.00	Folyamatos ébredés, testápolási teendők, előkészületek az étkezéshez, uzsonna
15.00-16.30	Játék, egyéb szabadon választott tevékenység az összevont ügyeletes csoportban, az óvoda zárása

A tevékenységek időtartamának meghatározásakor figyelembe vesszük a gyermekek életkorát és életkori sajátosságait, valamint a nyitvatartási időt.

A játék és szervezett foglalkozás aránya a játék irányába tolódik el. Nyáron (júniustól augusztusig) az óvodai tevékenységek nyári napirend szerint zajlanak, melynek jellemzője a sokféle mozgásforma, kirándulás, szabadjáték, vízhez szoktatás, kreatív alkotó tevékenységek, művészeti tevékenységek biztosítása. A nyári időszakon belül az óvoda zárva tartásának idején felújítási, karbantartási munkát végeznek.

Heti-rend

A **heti-rend** a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportok életében és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi tevékenységeinek megszervezéséhez. Az összeállításánál hangsúlyozottan kell figyelembe venni, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására, vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a heti-rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Szabadon dönthetünk abban a kérdésben, hogy a komplexitás keretében mely tevékenységeket és szervezeti formákat választjuk a gyermekek fejlesztése érdekében az egyes napok folyamán.

A heti-rend életkortól függően naponta biztosítja a tervezett és rendszeres mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó, és szervezhető kezdeményezésként, vagy kötött formában. Heti két alkalommal minden korosztály számára kötelező a testnevelés foglalkozás. Mozgásfejlesztő szabályjátékokat a mindennapos testnevelés keretein belül a gyerekek részképességeinek fejlesztésére törekedve szervezünk.

Az idő optimális kihasználása érdekében a nyári időszakra más napirendet alakítunk ki. A tapasztalat azt mutatja, hogy a nyári időszakban egy csoportra csökken a gyermekek létszáma.

A heti-rend általános tartalma és maximális időkeretei:

Naponta 20-30 perc mindennapi testnevelés és mese-vers.

Naponta 30-35 perc a komplex foglalkozás.

A napirendet és heti-rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Heti-rend

Hetenként ismétlődő közös tevékenységek	
Hétfő	Mindennapos testnevelés Külső világ tevékeny megismerése
Kedd	Mindennapos testnevelés Mese – vers – bibliai történetek
Szerda	Mindennapos testnevelés Mese – vers – bibliai történetek Művészeti tevékenység
Csütörtök	Mindennapos testnevelés Mese – vers – bibliai történetek Művészeti tevékenység
Péntek	Mindennapos tevékenység Mese – vers – bibliai történetek Művészeti tevékenység

5.8. A nevelőmunka dokumentálása

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését az alábbi dokumentumok szolgálják:

- heti, havi, évszakonkénti nevelési-tanulási tervkészítés
- heti-rend és napirend összeállítása
- a gyermek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések, a Fejlődési napló vezetése
- a nevelőmunka folyamatos értékelése.

5.9. Az óvodai élet tevékenységformái

5.9.1. Játék

A játék az óvodai nevelés leghatékonyabb nevelési eszköze, szükséglet és létforma a kisgyermek életében. Sokrétű és összetett viselkedést, életmódot feltételez.

Minden nap biztosítjuk a zavartalan, hosszan tartó szabad játékot.

A játékban a kisgyermek szinte észrevétlenül tanul, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő pozitív, negatív élményeket. Viselkedését is befolyásolhatja a játék, hisz újra élheti kellemes élményeit, megnyugodhat, kiélheti szorongásait. A kreatív légkör erősíti az ötletek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását és az alkotó együttműködés kialakulását. A játék szabadon választott, külső céltől független, melyet örömezés kísér, és amelyben legsokoldalúbban és legtípusabban mutatkozik meg a gyermek önkifejezése és környezethez való viszonya.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékba tagolja. Így válnak kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenységgé a mozgásos játékok, a szerepjátékok, az építő, konstruáló játékok, a szabályjátékok, a dramatizálás és a bábozás, de a gyakorló játék létjogosultságát is tiszteletben tartjuk. Nem választhatók szét egymástól; - a játék folyamata, módja teljes egész. Pedagógiailag egyaránt értékesnek tartjuk a magányos, páros, kisebb vagy nagyobb csoportokban zajló játékot.

Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő élményt adó tevékenységgé.

A játék valamennyi tevékenységformát magába foglalhatja, ami ebben az életkorban érdekes lehet. A dalok, versek, mondókák, rajzok, kézimunkák segíthetik a játék érzelmi, képzeleti átélését.

A kisgyermek első játszótársa a felnőtt, az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtve, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógusok személyes példája, hiteles, őszinte viselkedése minta, ösztönző hatású a kisgyermek játéktevékenységére. Követve vezeti a csoport szabad játékát, bekapcsolódik, inspirációt ad szavakkal, kérdéseivel, egy-egy felkínált tárggyal. Tapintatos szemlélője a játéknak. A gyermekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakít ki.

A csoportszoba tárgyai, berendezése, a játékszerek a belső indítékokból létrejövő játék külső feltételei. A belső tér kialakításakor az esztétikai szempontok mellett figyelembe vesszük, hogy a bútorok, berendezési tárgyak könnyen mozgathatók legyenek, teret adva a gyermek játékában megnyilvánuló fantáziájának, kreativitásának.

A csoportszobát kuckósan rendezzük be, mert gyermekeinknek körül kerített kis világra, védettségre, meghittsége van szükségük. Egyszerű, áttekinthető és elkülönülésre alkalmas belső teret alakítunk ki, melyet kis paravánok, polcok a gyermekek méretéhez igazodó bútorok tagolnak. Jó minőségű, főként természetes anyagú, esztétikus, a gyermeki képzelet szabad áramlását ösztönző anyagokat, játékszereket biztosítunk.

Minden évszakban sokat játszunk az udvaron, adottságait kihasználva itt is megteremtjük a szabad játék lehetőségét.

A különböző játékfajták

A gyakorló, építő-konstruáló, a szerep és szabályjáték, valamint a dramatizáló, bábozó, barkácsoló tevékenységek pedagógiai, pszichológiai hatásainak ismerete is szükséges ahhoz, hogy érvényre juthasson a tudatos óvodapedagógusi hatás és a gyermekönkéntessége is. Az óvodapedagógus irányító- fejlesztőmunkáját az is meghatározza, hogy a gyermek milyen fajta játékot játszik. Pl.: barkácsolásnál, szabályjátéknál szükség van a pedagógus, irányító, segítőmunkájára, részvételére.

Itt fejlesztési feladatait is tudatosan megvalósíthatja differenciált eszközök adásával és a differenciált, egyénre szabott segítségadással.

A szerepjátékban viszont már sokkal visszafogottabb kell, hogy legyen a pedagógus szerepe. Nem irányít, nem javít, hanem segíti a játékokhoz szükséges feltételek megteremtését.

A fejlesztési feladatok csak a megfelelő feltételek biztosításával valósíthatók meg.

Ezek a következők:

1. A nyugodt légkör

Az egész óvodai élet elengedhetetlen feltétele. Ennek érdekében nagyon fontos az együttélés alapvető szabályainak, szokásainak kialakítása. A természetes, hiteles, érzelmekben gazdag „anyapótló” óvodapedagógus magatartás.

A szükséges mennyiségű és mértékű szabály betartása nem jelent gondot a gyermekeknek, sőt inkább fokozza biztonságérzetét, segíti őt az eligazodásban. Fontos azért az is, hogy be tudja mérni saját és társai tevékenységének határait.

2. Az idő

Mivel a játék a gyermek alapvető tevékenysége, ezért természetes, hogy a napirendben erre kell a legtöbb időt biztosítani. Fontos, hogy kapkodás nélkül tevékenykedhessen, elmélyülten játszasson, legyen ideje az elképzelések megvalósítására.

A nap folyamán a délelőtti és a délutáni játéknak egyenértékűnek kell lenni. Minél többet játszhat a gyermek, annál nagyobb lehetőség van fejlődésének elősegítésére.

3. A hely

A megfelelő hely biztosítása a csoportszobában és az udvaron egyaránt fontos. Minden csoportszobában legyen tér a nagyobb mozgást igénylő játékokhoz is. Biztosítjuk a lehetőséget 1 vagy 2 szőnyegen az építéshez, konstruáláshoz, megfelelő asztalokon az ábrázolótevékenységhez, barkácsoláshoz, a szerepjátékhoz, kuckózáshoz. A kicsiknél több lehetőséget adunk az egyéni kispihenő, vagy búvóhelyek létrehozásához. A csoport kialakításánál tehát figyelembe vesszük az életkorokat, az összetételt és az egyéni igényeket is, ez azonban nem lehet minőségében állandó és változatlan. Legyenek állandó játszóhelyek, de legyen lehetőség a változtatásra is. A gyermekek játékától függően a felnőtt alakítja, változtatja a téri elrendezést! A gyermekek ezt látva megtanulják, és képesek lesznek az adott helyátalakítására.

Az udvaron nagyobb a hely a mozgásos játékokhoz, de itt is fontos, hogy széleskörű tevékenységre legyen lehetőség.

4. Az eszköz

A tudatos óvodapedagógusi munka lényeges eleme a játékeszközök kiválasztása, biztosítása. A fejlesztési feladatok megvalósulását nagymértékben befolyásolja az eszközök kiválasztása. Ezért a gyermek általános és egyéni fejlettségén túl fontos tudni a különböző játékeszközök fejlesztőhatását is.

A játék, különösen a szabad játék a gyermek fejlődésében alapvető jelentőségű, legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

Cél:

- a gyermekek szocializációjának elősegítése önmaga, társai és a környező valóság játékban történő megismerése által.

Feladatok:

- a szabad játék túlsúlyának és folyamatosságának érvényesüléséhez szükséges feltételek biztosítása,
- gyermekek játékban történő önkifejezésének elősegítése,
- a gyermekek szabad képzettársításának, problémahelyzetek önálló megoldásának támogatása,
- valódi játszótársként adjon mintát a játékkapcsolatok alakulásához: mintakövetés, bevonódás, szerepvállalás, kezdeményezés, alkalmazkodás,
- ismerje és segítse elő a gyermekek élményforrásainak alakulását,
- a gyermeki fantázia kibontakozását segítő játékok, játékformák, játéksituációk feltételeinek biztosítása, (anyagok, használati tárgyak, képek, eszközök, játékszerek),
- udvaron egyéb lehetőségek kihasználása mellett a mozgásos játékok kezdeményezése,
- élményszerzési lehetőségek biztosítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- óvodáskor végére szívesen, önállóan kezdeményeznek játékot, megszervezik a tevékenységet,
- képesek együttműködni, szabályokat felállítani, megállapodást kötni és azokhoz, valamint egymáshoz alkalmazkodni,
- képesek kitartóan, elmélyülten játszani a maguk által alakított játékorientált környezetben,
- tartós társkapcsolatok alakulnak a gyermeki önkifejezés megvalósulása során,
- a kialakult konfliktusok megoldására ismernek megoldási módokat,
- tudnak önállóan, konszenzusos alapon szabályt tartva játszani,
- szívesen kezdeményeznek szabályjátékokat, önállóan is kitalálnak szabályokat.

5.9.2. Munka jellegű tevékenységek

Keresztyén szellemiségű óvodánkban a munkatevékenységek végzésével célunk a szolgáló élet megalapozása. A gyermekek munka jellegű tevékenysége a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének fontos terepe, az adott feladatvégzéshez szükséges tapasztalatok, készségek, attitűd alakításának fontos lehetősége. Ide tartozik elsősorban a saját személyükkel kapcsolatos önkiszolgálás és az élethelyzetekben való közös együttműködés, a folyamatos megbízások rendszere, az önként vállalt közösségért végzett munka. Törekszünk arra, hogy a gyermekek sok mindent kipróbálhassanak, ami az életkori sajátosságaiknak megfelel.

A szeretett felnőttel közösen végzett munkatevékenységek örömmel, büszkeséggel töltik el a gyermekeket, legtöbbször nem is az eredmény motiválja őket, hanem az együttes élmény. A környezet rendbetételében, udvar szépítésében, a babakonyha kitarításában és számtalan más helyzetben felfedezik az esztétikumot, hatással van rájuk az erőfeszítés öröme.

Utánozzák a családban és az óvodában interiorizált mintát, valójában játszanak munkavégzés közben. Lehetőség nyílik mindezek közben a beszélgetésekre, megfigyelésre, szóincsi bővítésére, éneklésre, mondókázásra, mókázásra. Megbízuk a gyermekeket kisebb-nagyobb alkalmi feladatokkal, élvezik, ha sikeresek (pl. üzenet továbbítása). Bevonjuk őket környezetük ápolásába, növények öntözésébe, seprésbe, tevékenységek utáni asztaltörlésbe, kisállatok gondozásába pl. madáretetés.

Cél:

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.).

A gyermek munkajellegű tevékenysége:

- önként, azaz örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.
- A gyermek egész személyiségének alakítása, fejlesztése;
- A munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek átélése;
- Egymást segítő kapcsolatok kialakulásának elősegítése;
- Munkamegosztásra nevelés;
- A már meglévő tapasztalatok erősítése, új ismeretekkel való bővítése;

- A gyermek kitartásának, önállóságának, célirányos figyelmének, kötelezettség vállalásának, céltudatosságának, felelősségének alakítása;
- A munka eredményének megbecsülésére nevelés;
- Egyes munkafolyamatok, illetve azok részmozzanatainak megismertetése a célszerű sorrend betartásával;
- Jártasságok alakítása az eszközök, szerszámok használatában.

Feladatok

A munka irányításának elvei:

- az óvónő tanítsa meg a munkaeszközök ésszerű, használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, azok sorrendjét, a munka ellenőrzésének módjait;
- önálló munkavégzés lehetőségének biztosítása;
- fokozatosság betartása;
- a gyermek tényleges aktivitásának biztosítása;
- egyéni sajátosságoknak megfelelő munkafeladatokat végezzenek a gyermekek;
- az értékelés ösztönözze a gyermekei az adott feladat jobb megoldására, ébresszen kedvet a további munkához;
- az értékelés ösztönözze a gyermek önértékelésének alakulását, igény szintjének növekedését;
- a munka a napi tevékenységek természetes részét alkossa. Feltételek megteremtése:
- munkalehetőségek megteremtése életkornak, fejlettségi szintnek megfelelően;
- tartalmilag gazdag, változatos feladatok biztosítása melyek fejlesztik készségüket, képességeiket gazdagítják személyiségüket;
- eszközök, szerszámok biztosítása;
- tapasztalatszerzés útján fedezzék fel a gyermekek a munka hasznosságát, szükségességét;
- "Én csináltam"- "Mi csináltuk" sikerélmény biztosítása;
- a munkavégzés során a higiéniai és balesetvédelmi szabályok betartása, egészség, testi épség megővésének biztosítása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek képessé válnak saját szükségleteik kielégítésére (önkiszolgálás, öltözködés).
- Részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében, ötleteket adnak.
- Vigyáznak a terem rendjére.
- Megjavítják a játékszerek kisebb hibáit. Részt vesznek a játékszerek tisztításában.
- Ünnepekre ajándékot készítenek.
- Megbízatásukat számon tartják, önállóan végzik.
- Az élősarokban lévő növényeket gondozzák, átrendezik.
- Folyamatos feladatuk az udvar rendezése (rendben tartása).
- Önállóan terméseket gyűjtenek.
- Részt vesznek a falevelek gereblyezésében. hó eltakarításában.

- Önállóan felteszik az asztalterítőt, kiosztják az evőeszközöket, és étkezés után leszedik az asztalt, összesöprik a morzsákat.
- A munkavégzéshez szükséges eszközök, szerszámok célszerű használatát ismerik.
- A munkafolyamatok célszerű sorrendiét betartják.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.

5.9.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél:

- Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. A gyermek a világot komplex módon érzékeli, ezért a tanulást is komplex módon valósítjuk meg. A témák kiválasztásánál elsődleges szempont a gyerekek érdeklődése, előzetes tapasztalatuk, tudásuk. A tevékenységeket probléma-centrikusság, és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi. Arra van szükség, hogy maguk fedezzék fel a „csodákat” környezetük valóságából, mert erre éreznek belső késztetést. A játék magával hozza a problémákat, az új élethelyzeteket. Ezek megismerését és megoldását tapasztalataik, emlékképeik, gondolkodásuk, nemegyszer fantáziájuk segíti, eközben tanulnak is. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus a gyermekek tanulási képességeinek alakulását követi, személyre szabott pozitív értékeléssel segíti. A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik elemzéséből kiindulva segítjük tovább a megismerési folyamatot és az egyéni fejlődésüket.
- Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás • (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

- Sokoldalú cselekedtetés (tevékenység) közben fejlesztjük a gyerekek értelmi képességeit, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakításával az iskolai életmódra való előkészítés.
- Óvodánkban a szervezett tanulás alatt a játékba integrált tanulást értjük, mely a nap egészét áthatja. A tevékenységek közben újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, folyamatosan követve és segítve az egyes gyermekek tanulási képességeinek alakulását.

Feladat:

- a tudás, a tanulás iránti vágy felébresztése;
- a tanulás feltételeinek megteremtése;
- a tanulás megtervezése, megszervezése;
- a tanulásirányítása; • problémahelyzetek megoldatása,
- képszerű és szemléletes gondolkodás kialakítása;
- a beszédészlelés és beszédértés, szóbeli kifejezés fejlesztése;
- feladattudat kialakítása;
- a szándékos figyelem időtartamának növelése;
- az önfegyelem kialakítása.

A fejlődés jellemző óvodáskor végére:

- képesek azonosulni az óvónő által meghatározott feladattal;
- kialakul bennük az igény, a sikeres megoldásra;
- tudnak önállóan konkrét, elemi ismeretek és jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni megismert modellek alapján;
- kialakul a feladattudat, kitartás a feladatmegoldásban;
- felfedeznek összefüggéseket, ok- okozati viszonyokat;
- többféle megoldásra törekednek;
- a szándékos figyelmük tartama eléri az iskolai életre szükséges időtartamot;
- képesek a gondolataikat mondatba foglalni;
- figyelmük ráirányul a lényeges és közös jegyekre;
- hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez;
- segítőkészséggel értékelik egymás megoldásait;
- kialakulnak a közösségi együttéléshez szükséges normák, szabályok, (egymásra figyelés, egymás meghallgatása, segítségadás, stb.);
- rendelkeznek az iskolai tanulás megkezdéséhez szükséges készségekkel, képességekkel.

5.9.4. A külső világ tevékeny megismerése

Az óvodás gyermek szüntelenül felfedezi környezetét, és eközben számára fontos tapasztalatok birtokába jut. A környezet megismerése révén sokoldalú matematikai tapasztalatokat szerez, hiszen életünk tele van matematikai tartalommal.

A környezettudatos magatartás formálása elsődleges, kiemelve az egyén és a társadalom kapcsolatát, és felelősségét.

A természetszeretetre és védelemre való nevelést lakóhelyünk élővilágának, a helyi értékek megismertetésével kezdjük. A rácsodálkozást követi a természet megszerettetése, majd az érte való cselekvés gyakorlása.

A gyermekek megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, a szokások, közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit.

Az óvoda udvarán figyeljük az évszakok és az időjárás változásait, gondozzuk a kiskertetet. Évszakknak megfelelően tevékenykedünk a gyermekekkel közösen: télen madarakat etetünk, játszunk a hóval, tavasszal rügyeket, hajtásokat figyelünk, csíráztatunk, ültetünk, gereblyézünk, talajt előkészítünk, nyáron locsolunk, homokvárat építünk, gyomlálunk, ősszel terméseket gyűjtünk, falevelet gereblyézünk, udvart rendezünk. Tevékenységeink során mindent megnézünk, megfogunk, beszélünk róla, használunk nagyítót, kis kosarat, kis seprút, lapátot, ásót. Észre vesszük a madarakat, a kis bogarakat, lepkéket, hangyákat, ásás során gilisztát figyelünk.

Sokat beszélgetünk, a gyermekek élményeit, mondanivalóját elsődlegesnek tekintjük. A kötöttségektől mentes gondolkodást és a beszédkedv támogatását fontosnak tartjuk. Fontosak vagyunk egymásnak, így segítjük elő, hogy a gyermekek önálló véleményyt alkothassanak környezetükről, a szépségről, különlegességről.

Az emberek és a természet világával való ismerkedésünk során élünk az információs és kommunikációs technika eszközeinek használatával is. IKT eszközöket minden esetben az óvadás korú gyermek életkori sajátosságaihoz, kíváncsiságukat figyelembe véve és megfelelő mérték mentén haladva alkalmazzuk, elsődlegesen az óvodapedagógusi munka felkészülő, tervező szakaszában, pl. CD lejátszó, fényképezőgép, internet, laptop, projektor

Cél:

- A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
- A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok szokások a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.
- A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.
- Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélnőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.
- Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Feladatok:

- sokféle tevékenység biztosítása a tapasztalatszerzéshez;
- a szerzett tapasztalatok rendszerezése;
- összefüggések megláttatása;
- a valóság objektív bemutatása;
- ítélőképesség fejlesztése;
- értelmi képességek fejlesztése:
- környezetvédelem;
- néphagyományok ápolása.

A megismerés eszközei:

- természetes anyagok, termények, termések,
- számlálható, összehasonlítható tárgyak, eszközök,
- tükrök /egész alakos és kézi /,
- geometriai formák.

Természet- és környezetvédelem

Cél:

- a környezet megbecsülése, megóvása, rendben tartása, a társadalmi és természeti környezethez a pozitív érzelmi viszony kialakítása.

Feladat:

- Ismeretek, tapasztalatok szerzése a környezetünkről;
- fogalmak tisztázása: tiszta - szennyezett, szép - csúnya,
- egészséges, esztétikus környezet kialakítása és annak megóvása, megbecsülése;
- a közvetlen környezet rendben tartása, munka a közösségért;
- tágabb környezetünk tisztaságának megóvása.
- a társadalmi és természeti értékeink megbecsülése, megóvása;
- a környezet tisztántartása, megóvása: környezettudatos magatartás kialakítása.

Hagyományok, néphagyományok ápolása

Cél:

- hazaszeretetre nevelés, a magyarság és a népi kultúra megismertetése, megszerettetése;
- az idősek tiszteletére, szeretetére nevelés.

Feladat:

- a közvetlen környezet. a táj, a község népi értékeinek bemutatása;
- néphagyományok, népszokások megismertetése;
- hagyományok ápolása.

Néphagyományon alapuló ünnepek:

- szüret (termés-betakarítás)
- Mikulás
- Advent
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét

Hagyományos ünnepek:

- Tanévnyitó istentisztelet
- Karácsony
- Nemzeti ünnep: március 15.
- Anyák napja
- Tanévzáró istentisztelet
- Települési rendezvényeken szereplés
- Születésnapok, névnapok megünneplése

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- tudják személyi adataikat (lakcím, név, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve, életkora);
- megnevezik a testrészeket, érzékszerveket;
- tájékozódnak környezetükben, megneveznek néhány épületet (pl: posta, gyógyszertár, orvosi rendelő, stb).
- ismerik a közlekedési eszközöket, járműveket;
- ismerik a gyalogos közlekedés szabályait;
- különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellemzőtulajdonságaikat,
- ismernek az évszakokhoz fűződő néhány kiemelkedő népszokást, hagyományt;
- ismerik a napok neveit, a napszakokat;
- ismernek néhány növényt, termést;
- gondozzák, ápolják a növényeket;
- ismerik, megnevezik a környezetükben élő állatokat, tudják csoportosítani életmódjuk, egyéb tulajdonságaik szerint;
- ismernek néhány erdei és vadállatot, néhány nálunk telelő és költöző madarat;
- ismernek néhány rovar, bogarat;
- megnevezik környezetük színeit, színárnyalatait;

- érzik és helyesen használják a mennyiségekkel. halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket (több. kevesebb, ugyanannyi)
- tájékozóknak a tízes számkörben, ismerik a tő- és sorszámneveket;
- megfogalmazzák állításokat (igaz - hamis);
- ismerik a bal - jobb - fent - lent (sorváltás, soralkotás);
- felismerik az egyszerűbb testeket, síkmértani formákat;
- tudnak szimmetrikus alakzatokat létrehozni;
- ismerik az irányokat, arányokat;
- képesek gondolkodási folyamatokra;
- részt vesznek a csoportszoba rendezésében, tisztántartásában;
- megóvják, megbecsülik a környezetük tárgyait, eszközeit;
- megbecsülik a felnőttek munkáját;
- gondozzák, ápolják a növényeket;
- gereblyéznek, szemetet szednek az udvaron;
- vigyáznak környezetük tisztaságára
- szívesen tevékenykednek a közösségért;
- megbecsülik, megóvják a természeti és társadalmi környezetük értékeit;
- ismernek néhány jeles napot a hozzájuk kapcsolódó népszokásokat;
- megismerik közvetlen környezetük népi értékeit, hagyományait;
- barkácsolnak természetes anyagokból népi gyermek-játékeszközöket;
- ismernek népi gyermekjátékokat, mondókákat;
- felismernek és megneveznek néhány népi tárgyat, eszközt;
- megtanulnak néhány egyszerű néptánclepet;
- tisztelik, szeretik az idős embereket;
- szívesen részt vesznek az ünnepeken, megismerik az ünnepekkel kapcsolatos néphagyományt, népszokást;
- erősödik bennük a hazaszeretet, átérzik az ünnepek hangulatát, érzik jelentőségét.

5.9.5. Verselés, mesélés

A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek egészséges lelki fejlődésének egyik legfőbb segítője. A mese és a vers örömforrás, esztétikai- és társas élmény. Nyelvi és gondolati szinten is nagy belső energiákat mozgósít. Az értékes magyar népmesék biztosítják a gyermeki érdeklődés fenntartását a természeti és társadalmi környezet, és önmaga iránt. A mese képi és konkrét formában, - esetenként a bábozás, dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a megfelelő viselkedésformákat. Segíti a kulturális értékeket élvező, értékelő felnőtté válás, valamint a keresztyén erkölcs motiválta cselekvések érzelmi megalapozását.

A játék és a mese a gyermek anyanyelve: segítségükkel tájékozódik az őt körülvevő világban, általuk szerzi meg az életről szóló tudást.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Jelentősége túlmutat a gyermekkoron, krízishelyzetekben valódi lelki erőként, támaszként jelenik meg. Népünk bölcsességét kikristályosodott formában hordozó népmeséink szemléletes magyarázatot adnak a világ egészéről, az emberi természetről.

Ápolják a transzcendenshez vezető utat, hiszen az átélés szintjén a mese és a hit közös lényege az, hogy mindkettő kísérlet önmagunk elhelyezésére a világmindenségben.

Célok:

- a mese sajátos hatásrendszerével a valóság teljesebb megismerésének elősegítése,
- gazdagodjon verbális kifejezőképességük, belső képi világuk, a gyönyörködtetésén és érzelmeiken keresztül,
- alakuljanak az irodalmi érték befogadásával kapcsolatos szokások.

Feladatok:

- az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkör megteremtése, - ahol meghitt személyes kapcsolatot alakít ki a gyermekekkel, - és élményt nyújt az alkotások képszerű, fantáziára ható bemutatásával,
- a mindennapi mesélés, verselés nyugalmas színtérének, szertartásainak megteremtése,
- a gyermekek mindennapjaihoz, élményvilágához igazodó népmesék, versek, mondókák, kortárs irodalmi alkotások kiválasztása,
- a klasszikus és modern írók, költők irodalmi alkotásaiból
- a gyermekek számára az irodalmi élményeik újra alkotásához, bábozáshoz, dramatizáláshoz esztétikus, szimbolizált eszközök biztosítása,
- a gyermekek által kezdeményezett spontán lehetőségek kihasználása, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, a gyermeki kérdések megválaszolása,
- A gyermekek saját vers és mesealkotásának ösztönzése, kombinálása egyéb tevékenységekkel,
- a pihenés előtti mesélés, verselés nyugalmának, meghittségének megteremtése.
- a saját mese, vers repertoár gazdagítása, az előadásmód folyamatos munkálása. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:
 - megszilárdulnak a mese – vershallgatáshoz kapcsolódó szokásaik
 - szókincsükben, mondatalkotásukban megjelenik a mesék, versek irodalmi nyelvezete
 - képessé válnak az irodalmi élmény befogadására
 - képesek ráhangolódni, és figyelmesen, csendben végighallgatni a mesét
 - rajzaikat és kézműves tevékenységeiket is ösztönzik irodalmi élményeik
 - képesek azonosulni az irodalmi művek szereplőivel
 - képesek kitalálni mesét, verset, mondókát; önállóan is kezdeményezni mesélést, verselést, mondókázást,
 - esztétikai érzékük formálódik, érzékelik a szavak szépségét, humorát.

5.9.6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei anyanyelv az óvodás korú gyerekek legbensőbb megnyilvánulása, az érzelmek hordozója, a képzelet előidézője, a kreativitás megnyilvánulási lehetősége. Magában hordozza a környezet hangjainak megfigyelését, az ölbéli játékokat, a népi gyermekdalokat. Az éneklés, az énekes játékok felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a

gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segítik.

Az énekes népi gyermekjátékok sokaságával alapozzuk meg a zenei anyanyelvet. A kisgyermek hallása, ritmusérzéke a rendszeres játék és éneklés hatására spontán fejlődik.

Néphagyományaink őrzése mellett a Kodály alkotta módszer folyamatosan megújulva, megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel. Az éneklésre, zenélésre vagy körjátékok játszására napközben bármikor adódhat lehetőség, ezért az óvodapedagógus mindig készen áll egy-egy helyzet kihasználására. Támogatja, bátorítja a gyermekek próbálkozásait a maguk által kitalált, esetleg halandzsa szöveggel megformált alkotásokra.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, a hitülethez, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint egyházi ünnepekhez fűződik.

A református óvodai nevelés óriási lehetősége, hogy a bibliai történetek megismertetésére a református zenei anyanyelvet is felhasználhatjuk. Fontos, hogy a református óvoda keresztyén szellemisége a zenei nevelésen keresztül is áthassa az egész napot. Ennek lehetősége az áhítatokon kívül az éneklésben rejlik.

Célok:

- legyen örömforrás a közös éneklés, a közös játék, a zene és a gyermektánc,
- fejlődjön zenei ízlésük, mozgáskultúrájuk,
- alakuljon zenei képességük, kreativitásuk,
- magyar népzenei kultúránk sajátos ritmus-és dallamvilágának elültetése a gyermekekben.

Feladatok:

- a népi játékok, dalaink élményszerű közvetítése, zenei ízlésformálás és a zenei anyanyelv megalapozása (népzene, népdal, népszokások, népi hangszerek),
- a dallam, a ritmus és a mozgás szépségének, a közös éneklés örömeinek megéreztetése;
- metrumérzék, ütemérzék, ritmusérzék, tempóérzék, egyensúlyérzék fejlesztése
- a zenei alkotókedv felébresztése, támogatása,
- visszhangjáték, kérdés-felelet játék
- zenei képességek és készségek fejlesztése utánzás és játékos gyakorlás útján,
- zenei hallásfejlesztés: hangmagasság, hangerő, hangszín, belső hallás fejlesztése.
- zenei formaérzék: motívumhangsúly kiemelése mozgással, dallammotívum, ritmusmotívum fejlesztése.
- igényes zenei kultúrát képviselő népi gyermekdalok, dalos játékok, mondókák, ölbeli játékok, népdalok, kortárs művészeti alkotások válogatása,
- a zenei élmény mélysége, időtartama összefügg azzal, hogy milyen környezeti élményhez kapcsolódik: a mesék világát színesíthetjük, a kirándulás élménye is jó alkalom, állatokról való beszélgetéskor, stb.
- önismeretük, önállóságuk, önfegyelmük fejlesztése az egyéni képességek megismerésével és a szerepvállalás segítésével,
- érzelmi, esztétikai élmények nyújtása az igényes zenehallgatással.

- az óvodapedagógus énekeljen gyakran a gyerekeknek olyan zsoltárokat, dicséreteket, amelyek nem szán elsajátításra, de szövegüknél és dallamuknál fogva mégis magával ragadók.

Fontos, hogy a református óvodánk keresztyén szellemisége a zenei nevelésen keresztül is áthassa az egész napot. A keresztyén ember számára az egyházi ének egyúttal olyan imádság, amely Istent magasztalja. Egy adott tevékenységi formához hozzákapsolhatunk egy-egy éneket és kihasználhatjuk azok rendszeres visszatéréséből adódó lehetőségét

- áhítra hívó és áhítatból kivezető énekkel,
- imádság előtti és utáni énekkel,
- étkezés előtti és utáni ének,
- elalvás előtti énekkel,
- név-, vagy születésnap megünneplése áldást kívánó énekkel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- szívesen, örömmel, gátlások nélkül énekelnek, használják az ütőhangszereket,
- maguk is kitalálnak, alkotnak dallamokat, szövegeket, táncmozdulatokat,
- képesek az egyszerű szerkezetű és ritmusú mondókák, dalok egyenletes lüktetését, ritmusát hangoztatni, különböző mozgásokkal, játékos utánzásokkal, tapssal, járással kifejezni,
- tudnak harmonikus, szép mozgással kíséni különböző mondókákat, dalokat, változatos térformákat alakítani az óvodapedagógus segítségével,
- ismerik szűkebb és tágabb környezetük hangjelenségeit, képesek hallás után megkülönböztetni azokat,
- felismerik a hallott dalok dinamika, hangerő és hangmagasság szerinti különbségeit,
- az ismert dalokat felismerik dúdolásról, hangszerről jellegzetes részletei alapján,
- mozgásuk esztétikus, kifejező.

5.9.7. Mozgás

A 3-7 éves gyermekekre jellemző a nagyfokú motorikusság. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről. Fejlődési sajátosságuk, hogy szeretnek mozogni, játékaik nagy része is mozgásos játék. A mozgásos cselekvések révén fejlődnek a természetes mozgásformák, és vele azok a pszichikus funkciók is, amelyek a kognitív és szociális képességek fejlődése szempontjából elengedhetetlenek. A mozgás elősegíti a gyermeki szervezet egészséges fejlődését, növeli teherbíró és ellenálló képességét.

Fontos szerepe van az egészség megőrzésében, megóvásában, kiegészíti az egészséges életmódra nevelés hatását.

A mozgás, mint a gyermekek egyik fő tevékenységi formája a nagy mozgásoktól a finommotoros manipulációig mindent magában foglal.

A mozgás nemcsak a tevékenységforma keretein belül valósul meg, hanem az egész napi gyermeki tevékenységbe szervesen illeszkedik. Sokszínű, és örömteli, érzelmi biztonságban zajló mozgásformákat, játékokat kínálunk fel.

Az ugrás, ugrándozás, futás, járás, bújás, egyensúlyozás, a labdával való ügyeskedés, az állatok, mesealakok mozdulatainak utánzása, egy sor olyan hagyományos népi és testnevelési játék nélkülözhetetlen eleme, ami a legtermészetesebb mozgásbiztonság-erősítő, önként és örömmel végzett gyakorlása.

A szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeket kiegészítik az óvodapedagógus által irányított mozgástevékenységek. Ezek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére, mint pl.- pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás.

Ha az időjárás engedi, sokat tartózkodunk a szabadban és ott játszunk, mozgunk, tornázunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására.

Célok:

- alakuljon ki a gyermekek játékos mozgáshoz való pozitív viszonya, szívesen, örömmel vegyenek részt a szabad és kötött tevékenységekben,
- fejlődjenek testi képességeik, alakuljanak mozgásbeli jártasságaik, készségeik, képességeik,
- fejlődjön önismeretük, önállóságuk, együttműködési képességű.

Feladatok:

- változatos testmozgások beépítése az óvodai tevékenységekbe,
- a mozgáshoz való pozitív viszony megalapozása sikerélmény biztosításával, tornaszobában végzett mozgásfoglalkozások, (udvari játékok gyakorlásával, séták, kirándulások segítségével)
- a mindennapi játékos egészségfejlesztő testmozgás megszervezése a csoportszobában, időjárás függvényében az udvaron,
- mozgástapasztatatok bővítése, mozgáskészség alakítása spontán szabadjáték keretében, illetve irányított mozgástevékenység során
- a nagymozgások fejlesztése (járás, futás, ugrás, mászás, kúszás, csúszás) változatos játékokban, körülmények között, kézi szerek és különböző tornaszerek alkalmazásával,
- a mozgás által az értelmi és testi képességek fejlesztése, testkép, testséma alakítása,
- a kitartás és a szabálytudat erősítése,
- a gyermekek ösztönzése képességeik kipróbálására,
- a baleseti lehetőségek kiküszöbölése, erre a gyermekek figyelmének ráirányítása. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:
 - igénylik, és szívesen végzik a mindennapi, játékos mozgást, kitartók benne,
 - szeressenek mozogni, legyenek kitartók a mozgásos játékokban,
 - tudnak néhány mozgásos játékot (futó-, fogó-, labdajáték) irányítás nélkül is játszani,
 - tudnak térben tájékozódni, ismerik az irányokat,
 - önfegyelmük, figyelmük, önbizalmuk megerősödik, képesek a szabályok betartására, •
 - testi képességeik életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelően fejlettek,
 - tudnak a mozgásos játékokban, feladatokban társaikhoz alkalmazkodni.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- igénylik, és szívesen végzik a mindennapi, játékos mozgást, kitartók benne,
- szeressenek mozogni, legyenek kitartók a mozgásos játékokban,
- tudnak néhány mozgásos játékot (futó-, fogó-, labdajáték) irányítás nélkül is játszani,
- tudnak térben tájékozódni, ismerik az irányokat,
- önfegyelmük, figyelmük, önbizalmuk megerősödik, képesek a szabályok betartására, • testi képességeik életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelően fejlettek,
- tudnak a mozgásos játékokban, feladatokban társaikhoz alkalmazkodni.

5.9.8. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A gyermekek megtanulják észrevenni az Isten által teremtett természet szépségeit, az ember és a természet harmóniájának esztétikáját, az emberi alkotások értékét.

Gyermekkorban az érzéki megismerése a főszerep, főként képekben fogja fel a világot a kisgyermek. Rendszerint hároméves kora körül rájön, hogy az így kialakult képzeleti kivetíthetők. A környezet képi megismerése a személyiségfejlődés fontos eszköze, ezért úgy szervezzük az életterüket, hogy a vizuális élmények hatni tudjanak rájuk.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos szerepet kap mindennapjainkban. Maga a tevékenység –s ennek öröme– a fontos, valamint az igény az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az alkotó tevékenységhez olyan légkör szükséges, ahol előtérbe kerül a természet, a világ megismerésében a látási, mozgási, tapintási, szaglási, hallási érzékelés összerendezése, a tér, forma, szín egységében. Az óvodai oldott légkörben előtérbe kerül a gyermek alkotó-befogató képességének, fantáziájának, kreatív gondolkodásának az esztétikumra való érzékenységének alakítása. Az egész nap folyamán rendelkezésükre áll a lehetőség, hogy meg tudják formálni elképzeléseiket, próbálkozásokat tehetnek mindenféle érdekes anyag megmunkálásával, vágással, tépéssel, gyúrással, fűzéssel, ragasztással, nyomat hagyással stb.

Lehetőségük nyílik a művészeti ágak megismerésére, kézműves-technikák kipróbálására, kézműves-sarkok kialakítására.

Az ábrázoló tevékenység legfőbb feltétele, hogy minél több alkalmat adjunk az élményszerzésre. Ez nem csupán abból áll, hogy kirándulni megyünk, bibliai történeteket mondunk, mesélünk, hanem főként abból, hogy figyelmüket ráirányítjuk a jelenségekre.

A közös játékkészítés során, valóban megtapasztalhatják, hogy mi rejlik az anyagokban, hogyan kel életre a rongy, a csuhé, kóré, hogyan lehet fonalból tarisznyát szöni, fonni, csomózni, száraz terményekből állatseregletet készíteni. Mindenféle eszközzel szívesen dolgozunk, krétával, festékekkel, agyaggal, papírral, fonallal, gyapjúval, terménnyel, fával, kővel, homokkal, vízzel játszunk. Ábrázolni, kézimunkázni játékidőben, gyermeki, vagy óvodapedagógusi kezdeményezésre is lehetséges.

Az elkészítés folyamata is játék, s az elkészült tárgy, kép, kézimunka játékszer lesz, lehet valamelyik ügyességi vagy szimbolikus játékban. Az eredményt nem minősítjük. Az elkészített munka érték. Szívesen díszítjük vele a csoportszobát, valamint az öltözői falitáblát, hogy a szülők is gyönyörködhesseken benne. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására. A csoportszobában

rendelkezésükre áll kasszokrény, polc, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, anyagokat, felszereléseket tároljuk.

Célok:

- legyen természetes örömforrás számukra a vizuális manipuláció és önkifejezés,
- fejlődjön finommotorikájuk, eszközhasználatuk és koordinációs képességük,
- fedezzék fel környezetük szépségét, formagazdagságát,
- fantáziájuk segítségével tudják kifejezni érzelmeiket, elképzeléseiket, emlékképeiket,
- örömmel vegyenek részt a csoportot díszítő tárgyak, képek elkészítésében, ünnepi alkalmak előtt a teremdíszítésben,
- játékuhoz elképzeléseik, igényeik szerint tudjanak kiegészítő eszközt, díszletet készíteni.

Feladatok:

- a gyermeki vizuális tapasztalatszerzés biztosítása,
- nyugodt, biztonságos feltételek, alkotó légkör megteremtése,
- változatos technikák, anyagok, eszközök biztosítása és használatának megismertetése,
- az esztétikai érzék fejlesztése és ízlésformálás,
- a gyermekek tervezhető alkotó, alakító tevékenységének differenciált fejlesztése,
- a vizuális tevékenységekkel kapcsolatos szokások kialakítása,
- a gyermekek biztatása, dicsérete, bátorítása útmutatás adása, ahol kell segítségnyújtás,
- kreatív megoldások támogatása,
- műalkotásokkal, népi ábrázoló eszközökkel, anyagokkal, technikákkal, motívumokkal való ismerkedés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- kialakulnak a vizuális tevékenységekkel kapcsolatos szokások,
- képesek a gazdag színhasználatra, és változatos formák alkalmazására
- ismernek és önállóan tudnak különböző technikákat alkalmazni egyszerű játékok, kellékek készítésénél,
- képesek az alkotás örömeinek átélésére egyéni és csoportos formában,
- képesek a vizuális önkifejezésre,
- életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelő mértékben kialakul finommotorikájuk, szem – kéz, kéz – kéz koordinációjuk,
- kialakul a síkban és térben való tájékozódás képessége.

5.10. Az óvoda pedagógiai dokumentumai

Az óvoda pedagógiai programja

Az óvodai csoportnapló (az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál).

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

- a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- összesített adatokat a fiúk és lányok számáról, ezen belül megadva a három év alatti, a három–négyéves, a négy–öt éves, az öt–hatéves a hat–hét éves gyerekek számát,
- a sajátos nevelést igénylő gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- a ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó heti rendet napi bontásban,
- nevelési éven belüli félévként a nevelési feladatokat, a szervezési feladatokat (egészséges életmód alakítása, egészségnevelési feladatok, játék, közösségi nevelés feladatai, munka jellegű tevékenységek),
- a gyermekek fejlődését elősegítő tartalmakat az alábbi bontásban
- verselés, mesélés,
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc,
- rajzolás, festés, mintázás, kézi munka,
- mozgás,
- a külső világ tevékeny megismerése, a környezeti nevelés feladatai.
- az értékeléseket, a hivatalos látogatásokat (a látogatás célja, időpontja, a látogató neve és beosztása), a gyermekek egyéni lapját.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció:

A gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

Tartalmazza:

- a gyermek anamnézisének,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

A mindennapi tevékenységekben zajló óvodapedagógusi megfigyelések a gyermekek természetes életének zavarása nélkül adnak alkalmat mozgásos, értelmi és szociális képességeik, egyéni fejlődési ütemük megismerésére. Kiegészülnek e megfigyelések a gyermeki produktumok elemzésével, családlátogatások, szülőkkel folytatott megbeszélések tapasztalataival is.

Hangsúlyozzuk, hogy a megfigyelések hosszabb időt ölelnek fel, valóság hűbb képet adva az egyenetlen, megtorpanásokkal, majd erőteljesebb ugrásokkal jellemezhető gyermekkori személyiségfejlődésről. A fejlődésben megmutatkozó sajátosságok értelmezése mindig holisztikusan (olyan nevelés, fejlesztés, amely az embert a maga testi, lelki, szellemi és szociális egységében szemléli) történik, és figyelembe veszi az ok-okozati együtthatókat.

A nevelőmunka tervezése, elemzése, értékelése, az egészségesen fejlődő gyermekekről szerzett ismereteknek, előrehaladásuk mértékének megfigyelése, írásos dokumentálása minden óvodapedagógus kötelessége.

Az óvodapedagógusok feladata félévente tájékoztatni a szülőket gyermekük aktuális fejlettségi állapotáról, fejlődési üteméről, az esetleges problémákról. A gyermekek aktuális cselekvéseit, magatartását, létrehozott alkotásaikat, feladatmegoldásukat a pozitívumok előtérbe helyezésével, konkrétan értékeli.

5.11. Egészségnevelési és környezet nevelési elvek

Az egészség-, és környezeti nevelés óvodás korban kiemelt jelentőségű.

- Mintakövetés által, biztonságot, egészséges életfeltételeket, személyiségfejlesztő tevékenységeket, és napirendet biztosító közegben valósul meg.
- A gyermekek egyéni különbözőségét tiszteletben tartó, személyre szóló gondoskodást, nevelést jelent, melynek tevékenységformái:
 - a szabad játék,
 - az egészséges életmódot alakító cselekvések gyakorlása,
 - mindennapos mozgásfejlesztő tevékenységek,
 - a környezettel harmóniát teremtő spontán tapasztalások.
- Az óvodás gyermekekhez érzelmvilágához közelálló formában, kutató, felfedező, gyönyörködő szemlélettel közelítünk a természeti környezethez, növényekhez és állatokhoz, ami érzelmi kötődést teremt, természetessé válik számukra azok védelme és tisztelete.
- Az óvoda építészeti, tárgyi kialakítása, működése környezettudatosságot tükröz, kiemelten figyelmet kap az anyagok újra hasznosítási lehetősége, takarékos felhasználása, a környező élővilág és épített környezet védelme, a használati tárgyak, eszközök minősége és biztonságossága.
- A másság elfogadása természetes módon valósul meg nevelési rendszerünkben, erre neveljük gyermekeinket. Az óvoda elfogadó, bátorító miliójével pozitív életszemléletet közvetítünk, ahol természetes a fejlődésbe vetett hit csakúgy, mint a személyes tulajdonságok értékének elismerése.
- Valljuk, hogy a gyermekek pozitív énképének, önismeretének alakításával a világra nyitott, öntevékeny, önmagáért és a közösségért felelősséget vállaló gyermekek nevelünk.
- A gyermekek testi épsége, egészségük megőrzése valamennyi óvodai dolgozó cselekedeteit, magatartását, attitűdjét meghatározza. A gyermekek érthető formában, játékosan, rendszeresen gyakorolhatják a veszélyhelyzetek elkerülését, és az egészségmegőrző tevékenységeket pl. tisztálkodás, orrfújás, egészséges ételek fogyasztása, testápolás, pihenés, mozgásos tevékenységek.
- A szülők számára egészségmegőrző, környezetvédő programok, rendezvények, előadások nyílt napok formájában közvetítjük mindezen elveket és tartalmakat.

5.11.1. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek megvalósulása, feladatok

1. Egészséges táplálkozás			
Tevékenység	Idő	Felelős	Várható eredmény
Hetente gyümölcsnapok biztosítása a szülők segítségével ahol a gyermekek friss gyümölcsöket és zöldségeket fogyaszthatnak.	folyamatos	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	a vitamindús táplálkozás szokássá válik, a gyerekek korszerű táplálkozási igénye kialakul; a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztása csökken
Évente egyszer egészségét szervezése ahol az egészséges táplálkozásra, és a rendszeres mozgás fontosságára hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.	ősz	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	az egészséges táplálkozás, és mozgásigény a gyermekek szokásait alakítja; a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztása csökken, tudatosodik az egészség= érték szemlélete
A gyermekeket bevonjuk az egészséges ételek készítésébe, pl. gyümölcssaláta	folyamatos	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok, dajkák	a közösen elkészített étel, pl. gyümölcs-, zöldség saláta az étkezés, munkavégzés együttes örömet közvetíti; alakul egészsz tudatos szemléletmódjuk
2. Mindennapos zestnevelés, az egészségfejlesztő testmozgás			
Tevékenység	Idő	Felelős	Várható eredmény
Sportnapokon való részvétel, ahol a rendszeres mozgás fontosságára hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.	folyamatos	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	alapvető mozgáskészségek fejlődnek, az önálló testedzés igénye kezd kialakulni; a szülők számára értékként jelenik meg a mozgásos közös tevékenység; a közösségi kapcsolatok alakulnak
3. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése			
Tevékenység	Idő	Felelős	Várható eredmény
Bábelőadás óvodai szinten a televíziózás és számítógép, tablet korosztályhoz illeszkedő helyes használatáról	tél	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	az IKT eszközök használatának jó megválasztásával példaadás
A stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz - hatások és helyzetek elkerülésével.	havonta	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	idegrendszeri,- lelki egészségvédelem a helyes életvitel és harmonikus, derűs, elfogadó, kiegyensúlyozott légkör biztosításával

Csoportban történő játékos konfliktuskezelési technikák, légzőgyakorlatok, jógaelemek....stb			
4. A bántalmazás megelőzése			
Tevékenység	Idő	Felelős	Várható eredmény
Felderítés és a tanácsadás családlátogatással, egyéni beszélgetéssel, a nevelési tanácsadó, gyermekorvos segítségével.	folyamatos	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok, gyermekvédelmi szakember	családi nevelés erősítésében mintaadás: a gyermekekkel való bánásmód őszinte, barátságos, szeretetteljes, határozott, következetes, elfogadó, toleráns
5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás			
Tevékenység	Idő	Felelős	Várható eredmény
Minden csoportban rendszeresen balesetvédelmi oktatás tartása év elején.	évszakonként	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok,	életkornak megfelelő balesetvédelmi ismeretek közlése
Az óvodai udvari játékok folyamatos ellenőrzése.	folyamatos	tagintézmény vezető	udvari játékokkal kapcsolatban az óvoda biztonságos működése megvalósul
Elsősegélynyújtás tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása.	szeptember	tagintézmény vezető	az óvoda biztonságos működése megvalósul e területen
6.Személyi higiéné			
Tevékenység	Idő	Felelős	Várható eredmény
Személyes higiéné elsajátíttatása	folyamatos	óvodapedagógusok	helyes szokások kialakulnak: az étkezések, az öltözködés, a tisztálkodás, a testápolás és az illemhely használatával kapcsolatban
Rendszeres egészségügyi vizsgálatok, szűrések	szeptember	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok,	fogászati és általános szűrővizsgálat megvalósul
Csoportszoba, öltözők, folyosók mellékhelyiségek, udvar tisztasága	folyamatos	tagintézmény vezető	az óvoda működtetése egészségügyi előírásoknak megfelel
7. Környezetvédelem			
Tevékenység	Idő	Felelős	Várható eredmény
Csoportok kialakítása: gyermek- és természetbarát jegyek - bútorok,	szeptember folyamatos	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok,	biztosított gyermekeink számára a rendezett, tiszta környezet, ahol szép és biztonságos környezetben játszhatnak, tevékenykedhetnek

tároló kosarak, játékok, világítás.			
Minden csoportban természetsarok kialakítása.	szeptember folyamatos	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok,	kialakul gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásforma, életvitel, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűd
Az udvar tisztántartása, gondozása, évszaknak megfelelő feladatok ellátása.	szeptember folyamatos	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok,	felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással közreműködnek gyermekeink az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében
Takarítási világnap. Óvoda szebbé tétele. Csoportonkénti programok szervezése. (babaszobatakarítás, babaruha mosása, udvarrendezés stb.)	szeptember 3.hét	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	megalapozódik gyermekeinkben a természet, és társadalmi környezet- benne az emberharmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszer
Állatok Világnapja. Október 4. Csoportonkénti programszervezés.(pl. állatkert, vadspark stb.)	október 4.	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	megvalósul a tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Megfigyelések az évszakok változásával kapcsolatban. Az időjárás jellegzetességei.	folyamatos	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	megvalósul a rendszerszemléletre nevelés; képessé válnak a gyermekek arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, meglátják a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, választ, megoldást keresnek azokra
Szüret. Csoportonkénti programszervezés.	október	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	a tapasztalaton alapuló környezeti nevelés megvalósul; gyermekeink megismerik a népszokások eredetét és jelképeit
Óvodai nyílt rendezvény a szülők bevonásával. Foglalkozások. Orvos gyógyító munkája. Testünk, testrészek, érzékszervek	november	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	óvodásaink testi- lelki fejlődése megalapozódik a családdal szorosan együttműködve; értékátadás

funkcióinak megismertetése, játékok. Egészségtudatosság.			
Lakóhelyünk. Épített környezetünk: szobrok, épületek, múzeumok.	december	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	megalapozódik gyermekeinkben a társadalmi környezet- benne az ember-harmóniájának megőrzését szolgáló szokások; környezetkultúrájuk megalapozódik
Adventi készülődés a szülőkkel közösen.	december	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	óvodásaink fejlődése megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Minden csoport téli élményszerző kirándulást szervez a közeli szánkózó dombhoz. A természet megfigyelése, az évszak jellemző jegyei. Az időjárás jellegzetességeinek követése. Téli élmények a hóban.	január	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	megvalósul a sokszínű tevékenységek átélése közvetlen környezetben, illetve a tevékenység és a mozgás pozitív hatása az értelmi fejlődésre; mozgásigényük kielégül
Hazánk növény és állatvilága. Az állatok élete télen. Madáretetés.	január	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	megvalósul a tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés és a megfigyelések keretében történő tanulási folyamat; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Vizes Élőhelyek Világnapja. Séta a helyi vizes területhez. Megfigyelések. Játékos vizes feladatok megoldása csoportonként.	február 2.	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	megvalósul a rendszerszemléletre nevelés; képessé válnak a gyermekek arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, meglátják a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, választ, megoldást keresnek azokra
Farsang. Csoportonkénti vagy közös óvodai rendezvény a szülők bevonásával.	február	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	gyermekeink megismerik a népszokások eredetét és jelképeit; fejlődésük megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Március 15. Nemzeti jelképeink	márc. 15.	tagintézmény vezető,	beépül gyermekeink nevelésébe azok az értékek, melyeket a

megismerése, felkeresése.		óvodapedagógusok	környezetünk megőrzött
A közlekedés szabályainak megismerése, közlekedési eszközök. Gyalogos közlekedési szabályok. Séta, megfigyelések.	március	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	a környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonya kialakul, ismerete gyarapodik; a környezettudatos magatartás megalapozódik
Víz világnapja. Március 22. Kísérletek a vízzel.	márc. 22.	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	a szabadidő hasznos eltöltésének igénye alakul; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Természetvédelem lakóhelyünkön. Hulladékgyűjtés. Természetbarát anyagok használatának megismertetése. Természeti környezetünk védelme, óvása. Energiatakarékosság (víz, villany) fontosságának hangsúlyozása. A rossz minőségű levegő, a szmog megismertetése, okai. Séta, megfigyelések.	április	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	gyermekeink a környezettudatos életmód elemeit megismerik; az egészséget befolyásoló környezeti tényezőket felismerik; a környezettudatos magatartás megalapozódik; a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakulnak
Minden csoportban húsvéti készülődés a szülőkkel	április	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	óvodásaink fejlődése megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Föld Napja Április 22.	április 22.	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	környezettudatos és kulturált magatartással közreműködnek gyermekeink az óvoda esztétikus környezetének kialakításában; a tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet megismerése megvalósul
Kirándulás. Csoportonkénti programszervezés.	május	tagintézmény vezető, óvodapedagógusok	megvalósul a közösségi érzelmeken, tapasztalaton alapuló, kreatív élményekben gazdag környezeti nevelés

5.12. A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelménye és esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha általánossá válik az a gyakorlat, hogy minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Ezért az egyenlő hozzáférés megteremtése, a gyermeki jogok biztosítása elengedhetetlen. Valamennyi eltérő kulturális, hazájukat elhagyni kényszerülő (migráns), társadalmi, vagy nemzetiségi közösséghez tartozó gyermek jogait tiszteletben tartjuk, lehetőséget biztosítunk egymás kultúrájának megismerésére azzal, hogy az érintett gyermekek és szüleik is tiszteletben tartják az intézmény keresztyén szellemiségét, értékrendjét és az ezekhez kapcsolódó tevékenységeket.

Célok:

- a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása,
- a nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek biztosítása.

Intézkedések:

- A szülők munkába állását lehetővé tevő nyitva tartás kialakítása.
- Felvételi kérelmek elbírálásának kiemelt szempontja az esélyegyenlőség.
- Integrációt elősegítő csoportalakítás (olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlását).
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása, a többi gyermek érdekeinek figyelembevételével, és érzelmeik tiszteletben tartásával.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása, okok feltárása.
- Intézményi kapacitások fejlesztése, szemlélet, látókör bővítése.
- Pedagógus módszertani kultúrájának megújítása, korszerű, kultúra azonos pedagógiai eljárások konfliktuskezelési technikák elsajátítása.
- A továbbképzések kiválasztásánál az egyéni bánásmódot, differenciált nevelést – helyezzük előtérbe (az integrációs programokat, formákat, módszereket terjesztjük).
- A belső kommunikáció hatékonyságának biztosítása.
- Egyenlő hozzáférés biztosítása az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatásokhoz.
- Egyéni foglalkozásokon való részvétel biztosítása, egyéni fejlesztési terv alapján – esetmegbeszélések.
- Anyagi támogatás biztosítása (fenntartói, alapítványi, pályázati).
- Egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, megszervezése, gyermekorvosi, védőnői tanácsadás.
- A gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása.
- A szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok szervezése.
- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.

- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, táborok szervezése; rendezvények látogatása).
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzübeli hozzájárulások fedezetének hiányában).

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal:

- gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása),
- védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beiratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás),
- szakszolgálatok (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása),
- civil szervezetek (a gyermekek óvodai beiratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés).
- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése).
- Az Általános Iskolával óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása (hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok).
- A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében.

5.13. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekvédelmi munka, védelem minden gyermekre kortól, nemtől, vallástól, származástól független odafigyelést, gondoskodást jelent.

A gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődése a saját családjában történő nevelés során valósul meg. Ha ezt a folyamatot valamilyen gátló tényező befolyásolja, akkor az intézmény feladata ezt a helyzetet felismerni, és a gyermek fejlődését elősegítő megoldásokat megkeresni.

A gyermekek, fejlődésében, életében bekövetkezett változásokat az óvodapedagógusok fedezhetik fel leghamarabb, az ő szerepük meghatározó.

A gyermek szocializációjának legfontosabb feltétele, hogy tartós személyes szeretetkapcsolatban, azaz pozitív személyes kapcsolatban éljen közvetlen környezeté tagjaival. Ez a kötődés teremti meg a gyermek számára a biztonságot, védelmet, tevékenységre készítést, a keresztyén minta elfogadását. A szeretetteljes kötődés színterei a család, a vele összefüggő felnőtt és kortárs csoportok, a felnőttek, és a kultúrában fellelhető értékek szereplői (mesék, bibliai történetek).

Célja:

- a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése,
- az óvodába beíratott és járó gyermekek problémáinak korai felismerése, kezelése,
- a gyermek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettség kialakulásának megakadályozása, csökkentése, hogy hátrányos helyzetbe tartósan ne kerüljön, vagy hátrányos helyzetéből ne váljék veszélyeztetetté.

Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi feladatai:

- biztosítani a gyermeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tenni,
- az új óvodások befogadását, beilleszkedésüket segíteni,
- a családok, minél átfogóbb megismerése, indokolt esetben családlátogatás,
- rendszeres tájékozódás a szülőktől a problémákról, változásokról, eredményekről
 - a problémák, a hátrányos helyzet okozta tünetek, okok felismerése, és ha szükséges, ehhez szakember segítségének igénylése,
 - a feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervekészítés, és annak megvalósítása,
 - az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködés,
 - az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részvétel, a szűrővizsgálatok szükség szerinti javaslása,
 - a rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése az illetékesek felé,
 - a szülőkkal való együttműködő kapcsolat kialakítása,
 - jó kapcsolat kiépítése a helyi gyermekvédelmi szervekkel, személyekkel.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó pedagógusok között,
- a nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot az adott évre,
- nyilvántartja a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket- feljegyzi a nyilvántartásába a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét,
- az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységének segítése,
- a nevelési év elején tájékoztatja a szülőket, a gyermekvédelmi tevékenységről, arról, hogy probléma esetén, milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel, szociális munkás bevonásával
- helyi szintű szakmai rendezvényeken való részvétel,
- évente egyeztetés a gyermekjóléti szolgálattal,
- munkájáról félévenként beszámol a nevelőtestületi értekezleten,
- amennyiben előfordul, folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait,
- elősegíti az óvodapedagógusok munkáját. szükség esetén családlátogatást végez a csoportos óvodapedagógusával,
- tájékoztatót tart a lehetséges eljárásokról, módszerekről, szakmai fórumok alkalmairól,
- javaslatokat tesz a különböző segélyezési formákra, segít a környezettanulmányok elkészítésében,
- a gyermekvédelmi munkát segítő partnerkapcsolatok folyamatos ápolása,
- az óvodán kívüli társ és segítő intézményekkel történő rendszeres együttműködés.

Az óvodavezető gyermekvédelmi feladatai:

- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai felvételének biztosítása,
- a problémák, tünetek felismerése,
- szakember, szakszolgálati segítség igénylése,
- a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése,
- a támogatások biztosítása, a támogatáshoz jutás segítése,
- a Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyermekvédelmi rendszer szakembereivel való kapcsolattartás, együttműködés,
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változások figyelemmel kísérése.

5.14. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szülőkkel való közvetlen kapcsolat kialakításával oldjuk fel a szorongásaikat, így rövid idő után őszintén feltárják az előttük álló nehézségeket. Igyekszünk a gyermek személyét szem előtt tartva, a számára legjobb megoldást megkeresni, melyet a szülővel együtt valósítunk meg.

Célok:

- mintaadás a felnőttek és gyermektársak részéről,
- egyéni bánásmód alkalmazásával a hátrányok enyhítése,
- előítéletek kezelése.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységeink:

- a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, bizalmi kapcsolat kialakítás a gyermekkel,
- a megszokott cselekvések, mindennapi események, a rendszeresen használt szimbólumok, melyek az állandóság, biztonság, elfogadottság érzését közvetítik a gyermekek felé,
- az egyéni problémák hatékony kezelése, intervenciós gyakorlat alkalmazása,
- partnerkapcsolatok fenntartása a szülőkkel, munkánkat segítő szakemberekkel, intézményekkel, • differenciált pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a játék személyiségfejlesztő hatásának kihasználása a gyermekek önismeretének, énképének, kommunikációjának, társas viszonyulásainak fejlesztése,
- mozgásfejlesztés a testi képességek, akarati tulajdonságok, sikerorientáltság elősegítésére,
- környezettudatosságra, helyes életvezetésre, egészségmegőrzésre nevelés az óvodai tevékenységek rendszerében (ld. „Óvodai élet tevékenységformái” fejezetben),
- tehetségazonosítás és fejlesztés a művészetek eszközével, • népi kultúránk megismertetése, érzelmi kötődés alakítása,
 - népmeséink, Bibliai történeteink nevelő hatása, önerősítő példáján keresztül, erkölcsi érzelmek, és magatartás orientálása,
- közös rendezvények, délutánok szervezése a szülők számára,
- tájékoztató, felvilágosító, prevenciós programok szervezése,
- beiskolázási tennivalók elvégzése, a szülők rendszeres tájékoztatása,
- természetben nyújtott segítség (ruha, étellemezés, könyv...),
- szabadidős programok biztosítás a gyermekek számára,
- pszichés segítségnyújtás – nevelési tanácsok,
- tanulást segítő korszerű módszerek alkalmazása (szituációs játékok, kooperatív technikák, báb, projektmódszer),
- fejlesztést segítő eszközök beszerzése,
- konfliktusmegoldó technikák alkalmazása.

5.15. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodában

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során. Az átlagtól eltérően fejlődő és ép fejlődésvonalú gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadóak, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt.

5.15.1. Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése, fejlesztése

Célok:

- váljon természetessé a gyermekközösségben jelenlétük,
- alakuljon ki biztonságérzetük, stabil helyük környezetükben,
- valósuljon meg a gyermekek szakvéleményben kijelölt képessége területeinek fejlesztése,
- jussanak hozzá az egyéni képességeket figyelembe vevő legeredményesebb speciális fejlesztéshez a számukra megfelelő területen,
- a sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarcától mentes iskolai pályafutás kezdése érdekében.

Feladatok:

- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humánerőforrás, • a sajátos nevelési igényű gyermekek elfogadása, megismerése, befogadása,
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása az SNI-s gyermekek kapcsolataiban,
- az intézményben dolgozók pozitív attitűdje legyen modell értékű, mert az a gyermekek szemléletének is irányadója,
- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, a Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal (team munka),
- együttműködés a szülőkkel, családdal a rehabilitáció sikeressége érdekében,
- korszerű pedagógiai módszerek és tanulásszervezési eljárások megismerése, alkalmazása (projekt-módszer, drámapedagógia),
- az egyéni bánásmód jelenléte az egész nap folyamán,
- elvárásaink is igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez,
- erősségeik feltérképezése, azok felhasználása a kompenzáció érdekében, pozitív tulajdonságok, tehetség kiemelése, támogatása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- rendelkeznek olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek,
- képesek az alkalmazkodásra,
- eljutnak fejlődésük optimális szintjére.

5.15.2. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Célok:

- a tehetséges gyermekek kiemelkedő képességeinek korai felismerése,
- tehetsége kibontakoztatásához megfelelő feltételek biztosítása.

Feladatok:

- inger gazdag környezet és a személyre szabott interakció biztosítása,
- az önálló felfedezés lehetőségének megteremtése,
- fokozott érzelmi fejlődés lehetőségének biztosítása,
- egyéni képességeknek megfelelő tanulási utak biztosítása,
- megértő, elfogadó légkör, sajátos törődés biztosítása,
- a gyermekek szükségleteinek, igényeinek felmérése, kezelése a pedagógiai kompetenciahatárokon belül,
- a beilleszkedés segítése,
- változatos tevékenységek biztosítása önmaguk kipróbálására, megismerésére, • sokszínű játékforma felkínálása,
- adekvát fejlesztési eszközök, formák alkalmazása,
- a kiemelkedő képesség fejlesztése egyéni terhelés biztosításával,
- a családok segítése, tájékoztatása,
- gyenge oldal erősítése,
- a megfelelő szakemberrel történő kapcsolatfelvétel és együttműködés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- képesek a közösségben megtalálni helyüket, kialakul biztonságérzetük,
- képesek önmaguk, társaik és a felnőttek elfogadására,
- képesek az együttműködésre,
- erősödik önbizalmuk,
- megalapozódik önmaguk megismerése,
- kimagasló képességterületén többlettudással rendelkeznek,

- kreativitásuk fejlett,
- tudja az érzelmeit kezelni és kifejezni,
- kiemelkedő képessége megjelenik szerepjátékában.

5.15.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Célok:

- a fejlesztés során a szakvéleményben kijelölt területek egyéni fejlesztése, kompenzációja az óvodapedagógus közreműködésével a pedagógiai kompetencia határokra belül,
- ne terhelje túl a nevelés – fejlesztés a tanulási, beilleszkedési, tanulási nehézség kialakulására veszélyeztetett gyermeket.

Feladatok:

- a szakvéleményben megállapított területek megsegítése az óvodapedagógus közreműködésével, olyan technikák, módszerek megismertetése, melyek képességeiket figyelembe véve segítik az egészség megőrzését,
- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humán erőforrás.
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása a BTMN-es gyermekek kapcsolataiban,
- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, szakszolgálatokkal (team munka),
- együttműködés a szülőkkel, családdal a felzárkóztatás sikeressége érdekében,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- az elvárásaink a gyermek fejlődési üteméhez igazítása,
- a másképpen fejlődő gyermek célirányos segítése, korrekciója egészséges társaival együtt, - egyéni bánásmóddal -,
- az utánzások-, és szociális tanulás lehetőségének biztosítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- a szakvéleményben megjelölt képességek eléri a következő köznevelési intézményben folyó pedagógiai munkához szükséges szintet,
- rendelkezik olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek,
- képesek az alkalmazkodásra,
- eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

5.15.4. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Célok:

- valósuljon meg a HH és a HHH gyermekek rendszeres óvodába járása,
- csökkenjen az óvodai igazolatlan hiányzások száma,
- legyen arányos a HH és a HHH gyermekek csoportokban történő elhelyezése,
- legyen rendszeres és hatékony a szülőkkel való kapcsolattartás,
- erősödjön az együttműködés a szakszolgálatokkal,
- valósuljon meg az óvodába lépő hátrányos helyzetű gyermekek komplex állapotfelmérése,
- valósuljon meg a kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- kompenzáljuk a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat,
- valósuljon meg az egészséges életmódra nevelés a szülők, a gyermekorvos, a védőnő bevonásával.

Feladatok:

- a gyermekek hiányzásainak nyomon követése, jelzése az óvoda gyermekvédelmi felelőse felé,
- a gyermekvédelmi felelőssel együttműködve a hiányzások okainak feltárása, segítségnyújtás,
- rendszeres kapcsolattartás „jelzőrendszer működtetése” a szakszolgálatokkal,
- az arányos elhelyezés figyelembevétele a HH és a HHH gyermekek csoportba sorolásánál,
- a szülők tájékoztatása szociális juttatások, kedvezmények, támogatások, segítő pályázatok igénybevitelére való jogosultságról, lehetőségekről,
- a beilleszkedés segítése, egyénre szabott fejlesztése,
- együttműködés az óvoda gyermekorvosával, a védőnővel,
- kiemelten kezeljük a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat, az egészséges életmódra nevelést,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- az iskolai életre való tudatos ráhangolás,
- megalapozzuk az egészséges életmód iránti igényüket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- a HH és HHH gyermekek rendszeresen járnak óvodába,
- szociális hátrányaik csökkennek,
- kommunikációs képességeik fejlődnek,
- az óvoda- iskola átmenet könnyebb lesz számukra,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- képesek az alkalmazkodásra, együttműködésre,
- egyéni ütemben eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

5.16. Az óvoda kapcsolatai

5.16.1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködése

Elvei:

- Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt és azt kiegészítve, esetenként hátránycsökkentő szerepet betöltve valósul meg.
- Ebben nagyon fontos folyamat a családok megismerése, elfogadása, az együttműködésben a konstruktív szemlélet.
- Kiemelten fontos a nyitottság, az óvodai életbe való betekintés lehetősége, az együttnevelés során az elvek minél teljesebb közelítése, a nehézségek őszinte feltárása, és közös megoldásra törekvés.

Tartalma:

- A szülők, gyermekek, pedagógusok számára szervezett közös programok, tevékenységek, együttműködési lehetőségek, melynek során mintát adunk, érzelmi kötődést alakítunk ki.
- Szülői igények, vélemények megismerése, a pedagógiai célok és a gyakorlati munka bemutatása, tájékoztatás a szülőket érintő kérdésekről.
- Egyházi ünnepeken, szeretet-vendégségünkön való részvétel, mely módot és lehetőséget ad keresztyén szellemiségünk megismerésére, hitünk elmélyítésére.

Formái:

- Egyéni beszélgetések a szülővel, gyermekkel közösen (beiratkozás, ismerkedés az óvodával óvodakezdés előtt, családlátogatás, anyás beszoktatás, játszódélután, ünnepi készülődések, növények ültetése, udvarrendezés).
- Nyílt napok, melyek során mélyebb betekintést adunk a gyermekek óvodai életéről, tevékenységeiről (játék és tanulási tevékenységek megfigyelése).
- Ünnepi rendezvények, melyek a meghittség, összetartozás élményét adják (karácsony, advent, Anyák napja)
- Kirándulások sportnapok, melyek a szülők közösségének alakulását is elősegítik (ügyességi sportjátékok az óvodában, külső helyszíneken, egész napos kirándulás a természetbe).
- Közös áhítatok, gyülekezeti összejövetelek.
- Fogadóóra keretében félévente tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről fogadóóra keretében a szülők. A pedagógusokkal megbeszéljük a továbblépés közös feladatait, illetve a gyermek óvodai életével kapcsolatos egyéb kérdések megbeszélésére itt nyílik lehetőség. A fogadóórát mindkét fél kezdeményezheti.
- Csoportos szülői értekezleten évente két alkalommal beszéljük meg a pedagógusok és szülők a csoport életével kapcsolatos eredményeket, újabb közös feladatokat, a szülőket érintő programok szervezését.

- A szülők közössége véleményével, otthoni tapasztalataival, javaslataival segíti a pedagógusok munkáját. Képviselőik útján véleményt fogalmaznak meg, javaslatot tesznek a nemzeti köznevelési törvényben nevesített esetekben, mely jogukról előzetesen tájékoztatást kapnak.
- A szülők közössége évente véleményével segíti ezen kívül az óvodapedagógusok és az óvoda szakmai munkáját, valamint az óvodavezető irányító, kapcsolatépítő tevékenységét.
- Alapítványi rendezvények jótékonyági rendezvény, lehetőséget teremtenek arra, hogy az óvoda munkatársai együttműködjenek az alapítványi célok megvalósításában, ezáltal anyagi támogatást nyújtsanak az óvodának.

5.16.2. Kapcsolat a fenntartóval

Elvei:

- Bizalom, és a magas színvonalú feladatvégzésre való elkötelezettség a kapcsolatépítés és a napi munka során.

Tartalma:

- Rendszeres kapcsolattartás az óvoda működési feladatainak naprakész ellátása érdekében a Csajági és Balatonfőkajári Református Egyházközséggel.
- Az óvodavezető a évente beszámol az intézmény működésével, gazdálkodásával, pedagógiai, tanügy igazgatási, humán erőforrás helyzetével kapcsolatos helyzetről.
- A fenntartó egyházközségen kívül a működéssel összefüggő adatok és információk eljuttatása a Magyarországi Református Egyház Zsinata Oktatási Irodája felé.

Formái:

- Személyes találkozók, igazgató tanácsulések, megbeszélések, vezetői értekezletek, konferenciák, szakmai rendezvényeken való részvétel, írásbeli beszámoló, e-mail és telefonos kapcsolat, kiadványok, publikációk.

5.16.3. Kapcsolat a gyülekezettel

Elvei:

- Az óvoda nevelőközössége kezdeményező a kapcsolatépítésben, szem előtt tartják az óvoda missziós szerepét.

Tartalma:

- Az óvoda elősegíti a gyermekek jelenlétét a gyülekezet életében, ami által a gyermek érzi, hogy van olyan közösség, ahová mindig bizalommal fordulhat iskolás korában is.
- A gyülekezet tagjai megismerik a református óvoda nevelőmunkáját, áldásait, s felismerve e szolgálat fontosságát segítik azt.

Formái:

- Részvétel az istentiszteleteken, ünnepeken, szeretetvendégségen, közös áhítatokon.

5.16.4. Kapcsolat a társintézményekkel, iskolákkal

Elvei:

- A gyermekek intézményes nevelésében kiemelten fontosnak tartjuk a nevelés folyamatjellegét, az egymásra épülő hatások pozitívumainak kihasználását.
- Egymás munkájának megismerése, tiszteletben tartása, és a lehető legteljesebb összehangolása segítheti csak az egymásra épülő fokozatokba való sikeres átlépést a gyermekek számára.
- Kapcsolatainkat a nyitottság, korrekt tájékoztatás, az együttműködés lehetséges formáinak közös kimunkálása jellemzi.

Tartalma:

- Pedagógusok kölcsönös látogatásai, melynek során betekintést nyerhetnek az ott folyó gondozó, nevelő, személyiségfejlesztő munkába. Az alkalmazott módszerek, eljárások megfigyelése, tapasztalatok megbeszélése.
- A gyermekek részvételével megvalósuló intézménylátogatások, közös játékok, ismerkedés a sajátos (óvodai, iskolai) környezettel.
- A gyermekek tovább haladásának nyomon követése, különös tekintettel a különleges bánásmódot igénylő gyermekekre. Az iskolai beilleszkedésük tapasztalatait figyelembe vesszük nevelőmunkánk tovább-fejlesztésében.

Formái:

- Óvodába készülő bölcsődések látogatása a gondozónővel, nyílt nap, nyílt hét az óvodában, iskolában, esetmegbeszélések, műhelymunkák, nagycsoportosok iskolalátogatása, részvételük egy játékos órán, közös rendezvények, iskolások kedveskedése énekkel, hangszeres zenével ünnepek alkalmával, pedagógusok szakmai megbeszélései, hospitálások, szülői értekezlet tartása a tanítók részvételével az iskolába készülő gyermekek szüleinek, előadások, kérdőíves felmérés.

Aranyalma Református Általános Iskola

Elvei:

A két intézmény között szoros együttműködés valósul meg, mint bázis- és tagintézmény. Nevelési elveink, törekvéseink, hitvallásunk, programjaink közősek. Intézményeink keresztény szellemű segítése vezérel minket közös munkánkban.

Formái:

Iskola-tagóvoda közösen megrendezett programjai:

- Évnyitó és évzáró istentiszteleten való részvétel.
- Óvodai és iskolai nyílt napokon való részvétel, egymás munkájának figyelemmel kísérése.
- Rajzpályázatokon, óvodai versenyeken való részvétel.
- Közösen szervezett programok szervezése, lebonyolítása: Egészség hétegeszség nap, Családi vasárnapon való szolgálat, közös kirándulások, táborok.

Kapcsolattartó: tagintézmény vezető, óvodapedagógusok, alkalmazotti közösség

5.16.5. Kapcsolat a munkánkat segítő intézményekkel

Elvei:

- Nyitottság, korrekt tájékoztatás, naprakész informáltság jellemzi a kapcsolatunkat a gyermekeket megillető gondoskodás, védelem, és intervenciós gyakorlat megvalósításában.

Tartalma:

- Rendszeres vagy eseti együttműködés az alábbi intézményekkel a gyermekek egészséges személyiségfejlődésnek, speciális fejlesztésének, valamint jogaik érvényesítése érdekében.
- Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Balatonalmádi • Veszprém Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Balatonalmádi Járási Hivatal, Hatóságügyi, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály
- Balatonfőkajári Rendelőintézet

Az óvodaorvos feladatait a köznevelési törvény, és az annak végrehajtását tartalmazó kormányrendelet, valamint a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet, az óvoda-egészségügyi ellátásról szóló 26/1998. (IX.3.) NM- rendelet szerint végzi. Az óvodaorvos elvégzi a hatályos törvények és jogszabályok alapján a gyermekek rendszeres egészségügyi felügyeletét és ellátását. Munkáját szakmailag az Nemzeti Népegészségügyi Központ tisztí főorvosa irányítja és ellenőrzi. Az óvodaorvost feladatainak ellátásában segíti az intézmény vezetője, a közvetlen segítő munkát az tagintézmény vezető végzi

Az óvodai védőnő feladatai:

A védőnő munkájának végzése során együttműködik az iskolaorvossal. Elősegíti az iskolaorvos munkáját, a szükséges szűrővizsgálatok ütemezését. Figyelemmel kíséri a gyermekek egészségi állapotának alakulását, az előírt vizsgálatokon való megjelenésüket, leleteik meglétét. Elvégzi a szűrővizsgálatokat megelőző ellenőrző méréseket (vérnyomás, testsúly, magasság, hallásvizsgálat stb.). A védőnő szoros munkakapcsolatot tart fenn az intézmény tagintézmény vezetőjével.

Az óvodaorvos munkájának ütemezését minden év szeptember 15-ig egyeztetni a tagintézmény vezetővel.

5.16.6. Külső szakmai kapcsolatok

Kapcsolat a Református Pedagógiai Intézettel

Elvei:

- A keresztyén értékrend szerinti magas színvonalú nevelés érdekében törekszünk a nevelő hatások egységesítésére, a református tartalmak erősítésére, a pedagógus hivatás megújítására.

Tartalma:

- A pedagógusok szakmai és mentálhigiénés támogatása a RPI által nyújtott szolgáltatások igénybevétele útján.

Formái:

- Pedagógus továbbképzések, szaktanácsadás igénybevétele, előadásokon, konferenciákon való részvétel, határon túli óvodákkal történő kapcsolatalakítás támogatása, szakmai kiadványok, publikációk megjelentetése, pedagógiai adatbázisok igénybevétele, pedagógus minősítések és az országos pedagógiai, szakmai ellenőrzésekre való felkészülés és lebonyolítás segítése, szakmai dokumentumok készítésében segítségadás, esetenként kutatási, elemzési célú szakmai információk cseréje.
- A tagintézmény vezető lehetőség szerint rendszeresen részt vesz az Országos Óvodavezetői Értekezleten

Kapcsolat a magyar református óvodákkal

Elvei:

- A pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése érdekében rendszeres szakmai együttműködésre, tapasztalatcserére, nyitottságra törekszünk más hazai református óvodákkal.

Tartalma:

- A pedagógiai gyakorlati tapasztalatok átadása.

Formái:

- Hospitálások szervezése, szakmai előadások, jó gyakorlatok bemutatása, szakmai anyagok kidolgozása.

Kapcsolat a határon túli református óvodákkal

- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.
- A kapcsolatépítés során a hasznosítható tapasztalatok, módszerek és pedagógiai tartalmú információk átadása, valamint a környező országokban működő magyar református óvodák pedagógusainak keresztyén értékek mentén történő értékteremtése valósul meg.
- Lehetőség szerint a minden évben megrendezésre kerülő Református Óvodák Kárpát-medencei Szakmai Találkozóján való részvétel a nevelőtestület részéről.

Kapcsolat közművelődési Intézményekkel

A külső kommunikáció irányított. Célja a közművelődési intézmények és munkájuk megismerése, népszerűsítése. Ennek eszközei lehetnek a kötetlen beszélgetések, megbeszélések, különböző rendezvények, nyílt napok, elektronikus és papíralapú levelezések, plakátok.

Kapcsolattartó: tagintézmény vezető, óvodapedagógusok

Az óvoda kapcsolatépítő munkáját akkor tekintjük eredményesnek, ha:

- a gyermekek jogai, mindenek felett álló érdekük érvényre jut,
- óvodás éveik alatt minden segítséghez hozzájutnak személyiségük optimális fejlődéséhez,
- a szülők ismerik és elismerik, elégedettek az óvodában folyó nevelőmunkával,
- partnereink érzékelik és elismerik törekvéseinket a nyitottság és folyamatos együttműködés és terén,
- a pedagógusok szakmai tudása, látóköre folyamatosan gyarapszik, annak eredményeként nevelőmunkájuk napi gyakorlatában megjelenik a megszerzett tudásuk.

5.17. Megemlékezések, ünnepek

Az ünnepek szépséget, értelmet adnak a hétköznapiaknak. A keresztyén óvodákban az ünnepek az öröm, a hálaadás alkalmi gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.

Október 31: A reformáció napja

Óvodánk megalakulásának ünnepe. Balatonfüredi Református Iskolával közösen szervezett program.

December 6. Mikulás

Mikulás váró készülődés az óvodában, csoportszoba, öltözők, folyosók dekorálása a gyerekek által készített alkotásokból, személyes találkozás a Mikulással.

Advent időszaka, Karácsony

Az adventi időszakban készülünk Megváltónk születésnapjára. Legelőször az adventi koszorúk segítségével idézzük fel a szimbólumok jelentését: örökzöld, 4 gyertya, örömhírt hozó angyal, stb.

Majd a csoportszobák, öltözők, folyosók mind-mind ünnepi pompába öltöznek a gyerekek és az óvó nénik kezeit dicsérve. Az adventi időszakot ünnepi műsorral zárjuk.

Farsang

Télbúcsúztatás vidámsággal, énekkel, tánccal, farsangi maskarával.

Március 15. Nemzeti ünnep

Beszélgetés, képek nézegetése a régmúlt eseményekről, kokárda, nemzeti színű párta készítése, éneklés, dalos játékok.

Virágvasárnap

Az óvodapedagógus történetmondása Jézus bevonulásáról Jeruzsálembe. A csoportszoba virágokkal díszítése.

Nagypéntek

Az óvoda munkatársainak megemlékezése Jézus keresztre feszítéséről. Nevelés nélküli munkanap.

Húsvét

A feltámadás ünnepe.

A nagyheti napokon, imádkozással beszélgetéssel, templomi áhítaton készültünk Húsvét méltó ünneplésére. A Biblia történeteit az intézményi lelkész az óvoda hitoktatója valamint az óvodapedagógusok, a gyermekek életkorának megfelelően ismertetik. A hagyományaink ápolásának megfelelően, tojásfestéssel, locsoló versek tanulásával, kézműveskedéssel.

A mennybemenetel ünnepe

Jézus erejéről, visszajöveteléről szól a bibliai tanítás.

Pünkösöd

Az óvodapedagógus történetmondása arról, hogy a Szentlélek ereje segít legyőzni a rosszat.

Anyák napja

A gyermekek meglepetéssel, maguk által készített ajándékkal, énekkel, verssel fejezik ki hálájukat édesanyjuknak. A csoportszobában kialakított meghitt sarokban adunk lehetőséget arra, hogy minden gyermek személyre szólóan köszönthesse édesanyját.

Gyermeknap

Vidám játékok, közös éneklés, kirándulás a szabadba közösen az iskolával.

Évzáró

Közös istentisztelet a Református templomban

Gyermekeink születésnapja, névnapja

Az ünnepeltet énekkel, verssel köszöntik a társaik. Apró, maguk által készített ajándékot kapnak egymástól és az óvodapedagógusoktól.

Jeles napjaink

Állatok világnapja (október 4.)

Víz világnapja (március 22.)

Föld napja (április 22.)

Óvodánk hagyományai, rendezvényei

spornap, kirándulás stb.

6. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

6.1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa

A véleményezésre jogosultak számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést legalább 15 napos véleményezési határidővel.

A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény igazgatói irodájában, irattárában kerül elhelyezésre. Az iskolahasználók az intézmény igazgatójától kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők az iskolában olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni. A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról. Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

6.2. A Pedagógiai Program felülvizsgálatának rendje

Az iskolavezetés szeptember elsejéig áttekinti a törvényi szabályozásokat. Ennek alapján azonosítja és kijelöli a Pedagógiai Program módosításra, kiegészítésre szoruló területeit, majd ezt ismerteti a nevelőtestülettel. Az igazgató nevelőtestületi értekezleten ismerteti módosító elképzeléseit. Ezt a nevelőtestület megvitatja, elfogadja, szükség esetén további módosításokat javasolhat. Ezeket a kiegészítéseket jegyzőkönyvben kell rögzíteni. Az igazgató egy héten belül elvégzi az értekezleten elhangzottak alapján a szükséges módosításokat. A módosított pedagógiai programot az igazgató ismerteti a Szülői Szervezettel, illetve a Diákönkormányzattal, akik gyakorolhatják véleményezési jogukat. Az igazgató a nevelőtestület elé terjeszti a módosított pedagógiai programot, majd elfogadásra terjeszti elő a fenntartó gyülekezet presbitériuma elé, s ez a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé

7. ZÁRADÉKOK

1. Jelen pedagógiai program 2021. szeptember 1-jén lép hatályba felmenő rendszerben a 2020. évi módosításokkal, visszavonásig érvényes.
2. Az Aranyalma Református Általános Iskola, Óvoda és Mini Bölcsőde vezetőjének javaslata alapján a pedagógiai program módosítási javaslatát kezdeményezte. Az Aranyalma Református Általános Iskola, Óvoda és Mini Bölcsőde nevelőtestülete a 2021. június 10-ei nevelőtestületi értekezleten a módosítási javaslatot megismerte.
3. Az Aranyalma Református Általános Iskola, Óvoda és Mini Bölcsőde pedagógiai programjának módosítását az Aranyalma Református Általános Iskola, Óvoda és Mini Bölcsőde a 2021. június 10-ei nevelőtestületi értekezleten elfogadta.
4. Az Aranyalma Református Általános Iskola, Óvoda és Mini Bölcsőde pedagógiai programját, annak Nevelési Programját és Helyi Tantervét jóváhagyta és a fenntartónak felterjesztette.

Máhrné Imrei Mária
igazgató

5. A Csajági Református Egyházközség presbitériuma 2021. június 15. a 2021/0615/01 számú határozatával jóváhagyta és engedélyezte.

Csajág, 2021. június 15.

igazgató

fenntartó

Az intézményi Pedagógiai Programot az intézmény vezetőjének előterjesztése után a Szülői Munkaközösség választmánya a 2021. június 15. napján tartott ülésen véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Csajág, 2021. június 15.

Szülői Munkaközösség nevében

Az intézményi Pedagógiai Programot az iskola diákönkormányzata 2021. június 14. napján tartott ülésen véleményezte.

Csajág, 2021. június 14.

Diákönkormányzat nevében

A jelen Pedagógiai Programot az intézmény vezetőjének előterjesztése után az Aranyalma Református Általános Iskola, Óvoda és Mini Bölcsőde nevelőtestülete 2021. június 10-én felülvizsgálta, majd elfogadta.

Csajág, 2021. június 10.

Nevelőtestület képviselőjében

A jelen Pedagógiai Programot az intézmény vezetőjének előterjesztése után az Aranyalma Református Általános Iskola, Óvoda és Mini Bölcsőde fenntartója 2021. június 15-én jóváhagyta.

Csajág, 2021. június 15.

Fenntartó képviselője